

בתי הספר של החופש הגדול

"מפליגים עם סיפורים"

קיץ תשע"ח

עמוד

3		פתח דבר
		מיפוי הספרים
6	שלמה אבס	1. אגדת גשר
11	אפרים סידון	2. אוזו ומוזו מכפר קאקרוזו
16	תמי שם טוב	3. אלכסנדר גרהם בל ששלח את קולו של האדם למרחקים
23	שלומית כהן אסיף	4. בוקר טוב גדליהו
28	תמר כוכב	5. גליליאו גלילי שגילה איך נע כדור הארץ בחלל הגדול
38	תמר כוכב	6. האחים רייט בוני המטוסים הראשונים בעולם
44	סימס טבק תרגום: ר. עזוז	7. המעיל המופלא של יוסף
52	עמי גדליה	8. ילדה של ספרים
58	אוברי דייויס	9. מרק כפתורים
64	אסטריד לינדגרן נוסח עברי: לאה גולדברג	10. נואי הילדה מתאילנד
71	אסטריד לינדגרן נוסח עברי: לאה גולדברג	11. סיאה הילדה מאפריקה
77	עטרה אופק וריבה בן נר	12. עלילות הרשלה
85	תמי שם טוב ורחלה זנדבנק	13. קונצרט בחולות
94	מאיר שלו	14. קרמר החתול ישן כל הזמן
100	אוליבר שרץ	15. תכף נחזור, קפצנו רגע לאפריקה
		ספרים המותאמים למגזר החרדי
105	מנוחה פוקס	16. קיפודפודי
113	ר' נחמן מברסלב	17. מעשה מביטחון
		ספרים המותאמים למגזר הערבי
120	نخبة من اساتذة العلوم	18. הסנאי והסביבה / سنجوب والطبيعة
127	كاترين رينر	19. החיוך של אמיר / ابتسامة امير
134	د.احمد سليمان	20. הילדים היפים/ اجمل الاطفال
144		דוגמאות לפריסה שבועית
165		מאגר פעילויות העשרה מוצעות

פתח דבר

תוכנית הקיץ בבית הספר של החופש הגדול בשנת תשע"ח תעמוד בסימן "מפליגים עם סיפורים". במסגרת זו מוצעות תוכניות שבועיות מגוונות, מאגר של פעילויות העשרה, מופעים וחוגים בהלימה לנושאים חברתיים-ערכיים, הבאים לידי ביטוי בסיפורים המוצעים. הפעילויות הקשורות לספרים מזמנות לילדים מגוון עשיר של אפשרויות:

- א. **מפגש בלתי אמצעי עם ספרים** – חשיפה למגוון ספרים במגוון דרכים של קריאה: קריאה של מדריכי הקבוצה באוזני הילדים, קריאה של הילדים והאזנה לקריאה ברשת.
- ב. **פעילויות סביב הספרים** - הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת בתקופת הקיץ. הפעילויות המוצעות מתייחסות לטקסט הכתוב ולטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים).
- ג. **פעילויות להעמקה ולהרחבה** - מגוון של פעילויות שנקודת המוצא שלהן נעוצה בסיפור, אולם הן חורגות מגבולות הסיפור, ותורמות להעשרת החוויה הרגשית, ההתנסות הבלתי אמצעית בחומרים וביצירה ולהעשרת עולם הידע והעולם הערכי והחברתי של הילדים. חלק מהפעילויות מציעות אפשרות למפגש עם אנשים מחוץ לבית הספר.
- ד. **דוגמאות של פריסות שבועיות** לבחירה ולהתאמה.
- ה. **מאגר פעילויות** בית ספריות וחוץ בית ספריות.

התוכנית מציעה לצוות המורים והמדריכים בבית הספר של הקיץ לתכנן ולהפעיל את בית הספר של הקיץ על פי צורכי התלמידים ובאמצעות:

- א. **מגוון** של ספרים בתחומים שונים, בסוגות ספרותיות שונות (סיפור, מעשייה, סיפור היסטורי) וברמות קריאות שונות.
- ב. **בחירה** מתוך מגוון הספרים ומגוון הפעילויות המוצעים.
- ג. **התאמה** של הספרים והפעילויות לאוכלוסיית הילדים בבית הספר של הקיץ למגזרים: היהודי (מ"מ, ממ"ד, חרדל) והערבי.
- ד. **זירוג** הספרים והפעילויות בהתאם לשכבות הגיל השונות והתפקוד של הילדים בכיתות א-ג.

מפליגים עם סיפורים – מיפוי הספרים

הספר	המחבר	הוצאה לאור	ערכים, רעיונות ונושאים
1. אגדת גשר	שלמה אבס	הוצאת עגור מודן	חברות, עזרה הדדית, סליחה, גשר במקום חומה
2. אוזו ומוזו מכפר קאקרוזו	אפרים סידון	הוצאת כתר	יחסים בין אחים, יחסי שכנות, שלום
3. אלכסנדר גרהם בל ששלח את קולו של האדם למרחקים	תמי שם טוב	כנרת זמורה ביתן	התפתחות הטכנולוגיה, המצאות משנות פני עולם, תרומה לחברה
4. בוקר טוב גדליהו	שלומית כהן אסיף	הוצאת עם עובד	צרכנות נבונה, חלומות, בעלי חיים
5. גליליאו גליליי שגילה איך נע כדור הארץ בחלל הגדול	תמר כוכב	הוצאת כנרת זמורה ביתן	סקרנות, תרומה למדע ולחברה, נחישות והתמדה, יזמות וגילויים
6. האחים רייט בוני המטוסים הראשונים בעולם	תמר כוכב	הוצאת כנרת זמורה ביתן	תעופה, יזמות והמצאות, סקרנות, תרומה למדע ולחברה
7. המעיל המופלא של יוסף	סימס טבק תרגום: ר. עזוז	הוצאת כנרת	מיחזור, ניצול משאבי טבע תוך פגיעה מצומצמת בסביבה, ישן מול חדש
8. ילדה של ספרים	עמי גדליה	הוצאת הקיבוץ המאוחד	יחסים בין אחים, יחסים בין סבא לנכדה, סיפור ככוח מניע, דמיון ויצירתיות
9. מרק כפתורים	אוברי דייז	הוצאת זמורה ביתן	ערבות הדדית, נתינה, יחיד מול קהילה
10. נואי הילדה מתאילנד	אסטריד לינדגרן נוסח עברי: לאה גולדברג	הוצאת ספרית פועלים	תרבויות העולם, משפחה, אתגרים
11. סיאה הילדה מאפריקה	אסטריד לינדגרן נוסח עברי: לאה גולדברג	הוצאת ספרית פועלים	תרבויות העולם, משפחה, אתגרים
12. עלילות הרשלה	עטרה אופק וריבה בן נר	הוצאת דני ספרים	חוכמה, שנינות והומור
13. קונצרט בחולות	תמי שם טוב ורחלה זנדבנק	הוצאת כתר	ראשיתה של התזמורת הפילהרמונית, כוחה של מוסיקה
14. קרמר החתול ישן כל הזמן	מאיר שלו	הוצאת עם עובד	משפחה, חתולים, חלומות
15. תכף נחזור, קפצנו רגע לאפריקה	אוליבר שרץ	הוצאת מ. מזרחי	יבשת אפריקה, מסעות בעולם, סקרנות, חברות

ספרים המותאמים למגזר החרדי

1. קיפודפודי	מנוחה פוקס	הוצאת קו לקו	איזהו עשיר? – השמח בחלקו איזהו חכם? – הלומד מכל רדס
2. מעשה מביטחון	ר' נחמן מברסלב	הוצאת 'משיבת נפש' רבבה	הסתפקות במועט, מצווה להיות בשמחה

ספרים המותאמים למגזר הערבי

1. הסנאי והסביבה نخبة من اساتذة العلوم	سنجوب والطبيعة		איכות הסביבה, שימוש נכון במשאבי טבע
2. החיוך של אמיר	ابتسامة امير, كاترين رينر		חיוך, אושר, חיפוש הטוב בסביבתנו ובתוכנו
3. הילדים היפים	اجمل الاطفال / د. احمد سليمان		זהות, שונות, קבלה עצמית, תכונות חיצוניות ותכונות פנימיות

פעילויות בעקבות ספרים

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (ציורים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעולות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: אגדת גשר

ב. ספר מחדש: שלמה אבס

ג. איורים: גיל - לי אלון קוראל

ד. התאמה לשכבת גיל: אי

ה. הוצאה: עגור מודן, 2015

ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: אגדת עם שעברה עיבוד מחדש

ז. היבטים חזותיים

- מלל: טקסט פשוט, סיפור קליל וקליט, שפה יומיומית

- איורים: ציורים מלאי הבעה המשקפים את הטקסט

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: קוביות לגו, מקלות ארטיקים, מקלות רופא, בד / אלבד כחול,

לתיאטרון - תלבושות, פאות, תחפושות של עובדי אדמה, כלי עבודה

י. היערכות מוקדמת של המדריכים: להכין דף משחק – חמש מי יודע

תוכן

א. תקציר:

מתן ונוח הם חברים מילדות. הם עוזרים זה לזה בכל: לגזוז את הצמר, לחלוב את הפרות, לקטוף את הפירות. אחר הצהריים הם נפגשים, שותים יחד כוס תה ומדברים. באחד הימים פורצת מריבה בין השניים בגלל עגל שמצאו בדרך. רק אליהו הנגר יכול לעזור להם להשלים. הוא בונה גשר במקום חומה ובכך מחזיר את החברות למקומה.

ב. נושאים מרכזיים:

חברות, עזרה הדדית, ריב, סליחה, מחילה ופיוס, גישור.

ג. דגשים:

- חברות יכולה להפוך לריב בגלל שטות

- גם במצבי משבר, תמיד אפשר למצוא דרך להחזיר את החברות

- רב כוחו של המגשר לבנות גשר בין הניצים. בכוחו לבנות גשר במקום חומה.

ערכים ורעיונות

א. חברות

ב. ויתור על הכעס והאיבה יוביל למחילה ולחברות מחודשת

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נציג בפני הילדים את הספר ואת שמו. נשוחח על המושג גשר. נבקש מהילדים להסביר מהו גשר, איפה בונים גשר, מדוע בונים גשר? נבקש מהילדים (ביחידים או בזוגות) ליצור "גשר" באמצעות כפות ידיהם, באמצעות חפצים הנמצאים לידם.

2. נקרין לילדים את הסרטון המתאר בניית גשר - [לקישור](#)

נשוחח עם הילדים על מה שראינו בסרטון: מי בנה את הגשר וכיצד? מה היתרונות של הגשר לנמלים – מה הן מצליחות לעשות כשיש גשר בהשוואה למה שלא הצליחו קודם? נבקש מהילדים לתת שם לסרטון או לבחור שם אחד מתוך השמות הללו ולנמק את בחירתם: נמלים יוצרות גשר
גשר של עזרה
גשר טוב עוזר לכל הקבוצה

3. נושיב את הילדים במעגל ונפרוס בד כחול ("ים") במרכז. נניח שהיינו רוצים להגיע מצד אחד לצד השני כשביננו מפריד ים.
נשוחח: מה היינו יכולים לעשות כדי להגיע לחברינו בצד השני?
מה היינו יכולים לעשות יחד עם חברינו אחרי שהיינו מגיעים אליהם?

ב. קריאה:

1. נקרא בקול את הסיפור.
ניתן לילדים ספרים ונבקש מהם לעקוב אחר הקריאה.
2. נקרא את הסיפור בתפקידים: נברר עם הילדים מי הן הדמויות, נחלק תפקידים ונקרא שוב את הסיפור. בזמן הקריאה נאפשר למספר ילדים להמחזיז את הקטעים שקוראים.

פעילויות סביב הטקסט:

אפשר לבחור רק את הפעילויות המתאימות לקבוצה:

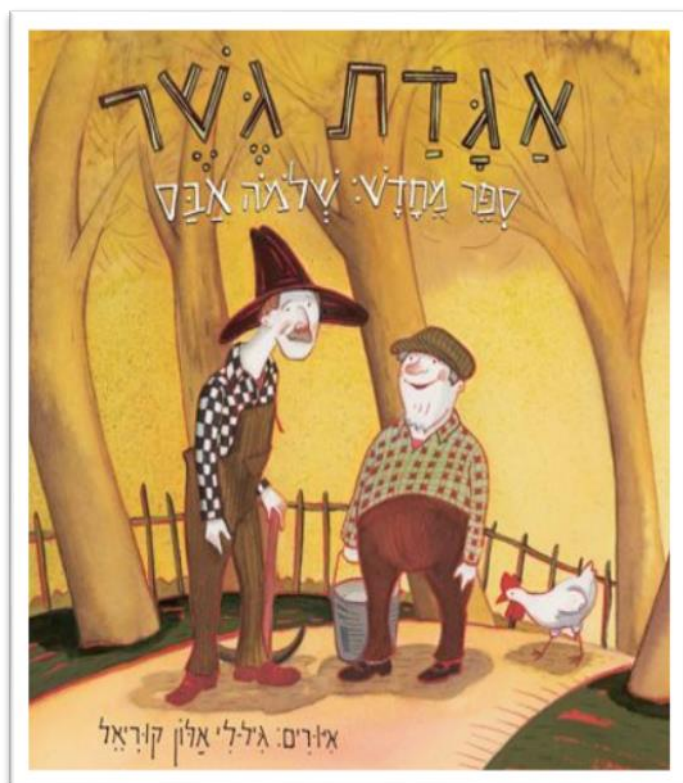
- נציע לילדים (אפשר בזוגות) ליצור ספרון משלהם שבו יהיו ציורים ומלל. נשוחח על רצף האירועים בסיפור (לגבי כל חלק בסיפור נשאל: מה מסופר בחלק זה, מה יהיה מצויר, מה נכתוב) ניתן לילדים דפי 4A מקופלים ומשודכים ליצירת הספרון.
- נשוחח עם הילדים על ההבדל בין "חומה" ל"גשר". מה אליהו התבקש לעשות? מה הוא עשה בפועל? נשאל את הילדים מה דעתם, מדוע אליהו בחר לבנות גשר ולא חומה?
- נציע לילדים לבנות גשר (או חומה...) ניתן להם מקלות ארטיקים, קוביות, לגו, אטבים, מנקי מקטרות, וחומרים נוספים שיעזרו בבניה. נשתדל לכוון את הילדים לבנייה תלת ממדית.
- נדמיינ שאלהיו הנגר היה מגיע לקבוצה שלנו. נניח שהוא היה דופק בדלת ונכנס. מה היינו שואלים אותו? מה היינו רוצים להציע לו? מה היינו רוצים ללמוד ממנו? אולי נרצה לכתוב לו מכתב או לצייר לו ציור.
- נחלק את הילדים לקבוצות, נציע להם תלבושות ואביזרים להמחזות הסיפור ולהכנתו לקראת הופעה.

פעילויות להרחבה והעשרה

1. נשיר עם הילדים את שירו של ר' נחמן מברסלב – 'כל העולם כולו גשר צר מאוד'. אפשר לשיר עם הזמר דודו פישר. [לקישור](#)
2. נשחק במשחק "חמש מי יודע": נקרין או נכין דף ובו מספר תמונות של גשרים בעולם (מתוך גוגל תמונות). כל ילד שירצה בכך, יבחר גשר אחד מבין הגשרים הנראים, ויאמר זאת בסוד למדריכה. הילדים מוזמנים באמצעות חמש שאלות בלבד (שהתשובה עליהן היא כן/לא) לזהות את הגשר שבחר.
רצוי להדריך את הילדים לשאול שאלות "חכמות" כגון: האם הגשר עשוי מאבן? האם הגשר חדש או עתיק? האם הגשר הוא מעל נהר? וכד'.
ניתן לחלק לכל קבוצה דף אחד לשימוש כמשחק קבוצתי (לאחר שהתנסו בכך במסגרת המליאה ובליווי מבוגר).

חמש מי יודע – גשרים בעולם

חמש מי יודע – גשרים בעולם

אוזו ומוזו מכפר קאקארזו / יוסי אבולעפיה

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעלות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: אוזו ומוזו מכפר קאקארזו

ב. שם המחבר: אפרים סידון

ג. איורים: יוסי אבולעפיה

ד. התאמה לשכבת גיל: ב'ג'

ה. הוצאה: כתר, 1987, מהדורה מחודשת: 2015.

ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: ספרות עכשווית בעלת מאפיינים עממיים.

ז. היבטים חזותיים:

- מלל: מלל פשוט בשילוב שפה גבוהה, חריזה המקלה על שמיעת הסיפור והבנתו,

שילוב אלמנטים הומוריסטיים.

- איורים: איורים ברורים, גדולים, צבעוניים המעבירים את תוכן הטקסט הכתוב.

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: קוביות, אבני לגו לבניית החומה, דפים, צבעים.

ט. היערכות מוקדמת של המדריכים: צילומים - צילום כריכת הספר + צילום של ריב האחים מתוך

הספר, במספר עותקים כמספר הילדים בקבוצה.

הכנת פתקים עם משפטים מהסיפור.

א. תקציר:

אוזו ומוזו הינו סיפור בחרוזים המספר על דברים רציניים. אוזו ומוזו, שני אחים, אהבו האחד את השני והיו חברים טובים אשר עושים את הכל יחד. יום אחד פרץ ביניהם ריב שטותי שבעקבותיו הם בנו חומה בתוך הבית ונפרדו לעולם. סיפור השנאה ביניהם הועבר לדורות הבאים מבלי שאף אחד זכר מהי הסיבה למריבה. כל משפחה סיפרה על דמות מפחידה ומסוכנת שנמצאת בצד השני של החומה. עד שילד אחד בשם אוזו, טיפס על החומה וגילה מעברה השני ילדה בשם מוזה. שניהם גילו שאין מפלצת וסיפרו זאת להוריהם. והסוף המאושר: אוזו ומוזה הם זוג נהדר, החומה נהרסה ושני הצדדים הבינו שהיו צריכים לבדוק את העובדות ולא להאמין לסיפורים המפחידים.

ב. נושאים מרכזיים:

- יחסים טובים בין אחים ויחסי שכנות יפים עלולים להפוך לשנאה ואיבה בעקבות ריב שטותי
- שנאה מתפתחת מבלי לשאול שאלות ומבלי לבדוק את אמיתות העובדות המוצגות
- שמועות חסרות בסיס והמצאות של עובדות חסרות בסיס, מעמיקות את הקרע והשנאה
- הומור משמש דרך להעברת מסר חברתי.

ג. דגשים:

- שנאה ואיבה מתפתחות כאשר אין שיחה, אין דיבור, וישנה אמונה עיוורת וקבלה של עובדות לא בדוקות וסיפורי מעשיות
- שנאה ואיבה הם תהליכים הפיכים. אפשר להפוך את השנאה ליחסי ידידות וקירבה.

ערכים ורעיונות

- א. גם אנשים שאוהבים זה את זה עלולים להגיע למצב של איבה ושנאה שעלולה להמשך דורות רבים.
- ב. חוסר הקשבה וחוסר הבנה מובילים לעיתים לחילוקי דעות ועלולים להסלים ולהפוך ליחסי איבה.
- ג. יחסי איבה עלולים להתקבע מדור לדור גם כאשר כבר אין לדעת מה ומי היו הגורמים לכך.
- ד. האהבה מגשרת על האיבה ומובילה לבניית גשרים לחיים משותפים בידידות ובשלווה.
- ב. האחים בסיפור הם משל לחברה שלנו בכללה.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נציג או נקרין בפני הילדים את כריכת הספר. נשוחח על התמונה ונתמקד בדמויות. נשים לב לאווירה שהתמונה יוצרת (חמימות, קרבה, קשר אנושי, שלווה).
2. נצלם את הכריכה, נחלק לכל ילד ונזמין את הילדים להוסיף לכל דמות בועת חשיבה ולכתוב את מחשבותיהן של הדמויות.

ב. קריאה:

1. נקרא את הטקסט במקטעים, על פי הפירוט שלהלן. לאחר כל קטע תתקיים פעילות בהתאם. בנוסף, אפשר לשמוע את הסיפור (ביוטיוב) ולעצור בכל מקום שנבחר. ראו [בקישור](#) אפשר לחלק לילדים את הספרים ולשתף אותם בקריאה או במעקב אחר הקריאה.

פעילויות סביב הטקסט:

1. נקרא את הסיפור מתחילתו עד לאותה נקודה בה אוזו ומוזו רבים. נשוחח עם הילדים על המצב ההתחלתי של הסיפור על היחסים היפים בין האחים ועל השינוי שחל בהם. נתעכב על המשפט: **"הם היפנו את גבם, קולם נעלם, ויותר לא דיברו זה עם זה – לעולם"**. נשוחח עם הילדים על מה שקרה לאחים. נזמין ילדים שירצו בכך, להציג בפנטומימה חלקים מהקטע ששמעו. ילדי הקבוצה יזהו את הקטע המוצג. נזמין את הילדים לצייר את הסיטואציה: נשאל מה הם יציירו (חומה, שתי משפחות משני צידי החומה). נזמין את הילדים לשתף את הקבוצה במצבים דומים של ריב וסכסוך, אם היו גם להם. נבקש מהם לספר איך העניין הסתיים?
2. נקרא בקול באוזני הילדים את החלק השני ונעצור בחלק שבו אוזו מתלבט האם להציץ מבעד לחומה, מצניץ ומתגלה לעיניו מראה 'מוזר'. "אולי, רק אציץ בה מעל החומה? אבל היא טורפת, כך אימא איימה. אז רק אטפס ודקה אסתכל- ואם בדקה היא עלי תתנפל! אז אולי לא דקה רק עשר שניות? לפני שאימא תשוב מקניות. כדאי? לא כדאי! לא כדאי? כדאי! שהרי אם לא עכשיו אימתי? ואוזו הקט הסתכל מסביב, אמו לא הייתה שם וגם לא אביו... אל הצד השני הוא הציץ בגנבה... מה רץ שם? הרי זו ילדה!..."
- נזמין את הילדים להמשיך את הציור הקודם ולהוסיף לציור את אוזו הקטן מביט מעבר לחומה ואת מה שהוא רואה. נזמין את הילדים להציג את הקטע: נעמיד במרכז החדר שורת שולחנות, זו ה"חומה", ונבקש מהילדים לעמוד משני עברי החומה. נזמין אותם לשתף בהרגשתם, ולתאר מה הם היו רוצים שיקרה בהמשך. לחילופין, אפשר להציע לילדים לבנות בקוביות או מלגו את החומה ומה שנמצא משני עבריה. אפשרות נוספת: לשוחח על תפקידיה השונים של "חומה". מה אנו מפסידים ומה אנו מרוויחים כשיש חומה ביננו ובין שכנינו?

3. נקרא באוזני הילדים את החלק האחרון, עד סוף הסיפור. נאפשר לילדים להביע עצמם באופן חופשי ולשתף במחשבותיהם. נעודד את הילדים ונבקש מהם לספר האם הם היו רוצים להיות חלק מהסיפור? איזו דמות הם היו בוחרים לעצמם? מה היתה הדמות הזו עושה? מה היא היתה אומרת? למי?

אוצר מלים, צירופים וביטויים:

נסביר לילדים כי הספר כולל משפטים ומלים בשפה גבוהה ומלים ומשפטים בשפה יומיומית. נחלק לכל זוג ילדים פתק ובו משפט אחד מתוך הסיפור. כל זוג יקרא את המשפט, יסביר אותו ויזכיר לקבוצה באיזה הקשר נאמר המשפט. הפתק יודבק על דף וכל זוג יכתוב סיפור קצר או משפט מורחב וישבץ בו את הפתק שקיבל. כדאי להוסיף ציור מתאים. בתום הפעילות נאגד את כל הדפים לאלבום קבוצתי.

להלן דוגמאות למשפטים בפתקים:

"מעולם לא ידעו מהם רוגז וריב"

"מצץ עוד מוצץ ולבש חיתולים"

"האש פיזזה לה באח הבער"

"צעק אוזו, וחמתו מתלקחת"

"אתה כן טיפש"

"אל תאיים, גם לי יש אגרוף"

"הם היפנו את גבם, קולם נעלם"

"באמת, מעניין איך נראית המפלצת בצד השכן"

"להגן מפני היצור המאוס"

"כדאי! שהרי אם לא עכשיו אימתי?"

"עוד מעט, עוד מעט והנה הוא הגיע"

"כאילו לא הייתה שם מפלצת"

פעילויות להרחבה והעשרה

1. חגיגת נפילת החומה - נזמין את הילדים ל"חגיגת נפילת החומה" – נאמר לילדים כי אנו מחליטים לקיים טקס וחגיגה לרגל נפילת החומה. נכתוב את ההזמנות לטקס, נקבע אילו קטעים ייקראו בטקס, אילו קטעים נציג ואיזה שיר מתאים לנו לשיר. נערוך בשמחה את החגיגה. ביום שייקבע, נזמין את ההורים או קבוצות אחרות, שיחגגו אתנו.
2. אפשר להזמין את הילדים לספר מי מהם ראה חומה, היכן, מתי היא נבנתה ולשם מה? במה היא עוזרת? במה היא מפריעה? אפשר להזכיר או להראות לילדים תמונות של חומות למשל חומות ירושלים, חומות בעיר עכו, גדר ההפרדה, חומת ברלין, החומה הסינית וכמובן חומות ברחבי אזורי המגורים שלנו – בין הבתים או בין החצר למדרכה. חשוב להראות גם את השערים והמעברים שיש בחומות אלה.

אפרים סירון
איזו ומיזו
מכפר קאקארוזו

ציר: יוסי אבולעפיה

אלכסנדר גרהם בל ששלח את קולו של האדם למרחקים / תמי שם טוב

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר.
משך זמן הפעלות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר:

א. שם הספר: אלכסנדר גרהם בל - ששלח את קולו של

האדם למרחקים

ב. שם המחברת: תמי שם טוב

ג. שם המאיירת: אלינה גורבן

ד. התאמה לשכבת גיל: ב-ג

ה. הוצאה: כנרת זמורה ביתן, 2018

קלסיקה / ספרות עכשווית: ספרות עכשווית מסדרת ממציאים ומגלים

היבטים חזותיים

- מלל: שפה ברורה, אותיות קטנות וניקוד מלא, טקסט קצר בכל עמוד.

- איורים: ציורים מלאי הבעה המשקפים את הטקסט ואת רוח התקופה.

ו. זמן הוראה מומלץ: שני מפגשים של שעה וחצי.

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות:

חוטים, כוסות פלסטיק, קופסאות שימורים ריקות (לבדוק ששפת הקופסה אינה חדה ואינה מסוכנת!!!)
גומיות להפקת צלילים, מקלות, ענפים, עלים יבשים, אבני חצץ קטנות, גלילים של מגבות נייר או נייר טואלט, זרעי חומס או אורז, חוט דיג, כוסות חד פעמיות, חרוזים קטנים, צבעי עיפרון, צבעי פנדה, דבקיות צבעוניות בועות דיבור ובעות חשיבה גזורות מנייר לבן לכתיבה ולהדבקה.
ט. היערכות מוקדמת של המדריכים: צילום מראש של ציורים מתוך הספר.

תוכן

א. תקציר:

זהו סיפורו של אלכסנדר גרהם בל, ממציא הטלפון. בימינו, אם תרצו לדבר עם חבר, תוכלו להתקשר אליו או לשלוח הודעה. אבל פעם, כשאנשים רצו לדבר זה עם זה, הם היו חייבים להיפגש. האיש שחולל את השינוי ואיפשר להם לשוחח גם ממרחק עצום, הוא אלכסנדר גרהם בל, ממציא הטלפון.
עוד כשהיה ילד, עזר בל לאנשים לתקשר זה עם זה. תחילה לאמא שלו, שהיתה חרשת, ובהמשך, לאנשים נוספים שהתקשו בדיבור או בשמיעה.

בל חיפש ומצא את הדרך לשלוח את קולו של האדם למרחקים כי הוא האמין שהמצאות שמקרבות את בני האדם זה לזה, הופכות את העולם למקום טוב יותר.

ב. נושאים מרכזיים:

נסיבות חייו של בל והקשר המיוחד עם בני משפחתו. הטכנולוגיה של תקופתו ותכונות אופיו המיוחד, הובילו אותו להמצאת הטלפון, שהשתכלל רבות לאורך השנים ומשרת אותנו עד ימינו.

ג. דגשים:

המצאת הטלפון איפשרה תקשורת מרחוק והפכה את העולם למקום טוב יותר. המצאה אחת יכולה ליצור שינוי עצום.

ערכים ורעיונות

- א. סקרנות, חריצות והתמדה הן תכונות המסייעות למימוש היכולות האישיות והמדעיות.
- ב. הרצון האמיתי לעזור לאנשים במה שקשה להם מוביל לפריצת דרך בחשיבה.
- ג. רגישות לזולת, כבוד, נחישות, מסירות ואכפתיות הן תכונות המסייעות למי שמעוניין לתרום לחברה.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה

אפשר לבחור חלק מהפעילויות המוצעות להלן:

1. נראה או נקרין בפני הילדים מספר תמונות ונזמין אותם לתאר כל תמונה בנפרד ולאחר מכן לחפש את המכנה המשותף ביניהן

2. נזמין את אחד הילדים להציג בפנטומימה את אופן השימוש באחד הטלפונים המצולמים בתמונות. שאר הילדים יזהו את הטלפון המדובר.
3. נפתח את הספר ונתבונן במפה המצוירת בעמ' הראשון. נסביר לילדים היכן משורטט האוקינוס והיכן היבשות. נראה להם את יבשת אמריקה ואת האוקינוס (האטלנטי) המפריד בינה לבין יבשת אירופה, ואיי בריטניה. נפנה את תשומת ליבם של הילדים לציורי הספינות המשולבים במפה. נדגיש במיוחד את 'כבל הטלפון' האדום המחבר בין אדינבורו לווינגטון בציור. נשאל את הילדים מה מסמן ה'חוט' הזה?
נספר להם שפעם לפני היות הטלפון הסלולרי, כל הטלפונים היו קוויים והקולות "עברו בכבלים". נשאל את הילדים האם הם יודעים איך היום אנו מדברים בטלפונים הניידים, איך אנו שומעים את מי שמדבר איתנו? נוסיף להם מידע אודות אנטנות סלולריות ולווינים.
4. נשחק במשחק "טלפון שבור" – כל הילדים יישבו בשורה. הראשון חושב על מילה או משפט קצר מאוד ולוחש אותו באוזן חברו, היושב לצידו. החבר מעביר הלאה את מה ששמע וכך עד לאחרון בשורה. בודקים אם האחרון שמע את מה שהראשון אמר.
5. נשחק ב"משחק החרשים" – נארגן את הקבוצה בזוגות. כל זוג יישב במרחק של כשני מטר זה מזה. הראשון חושב על משפט ו"אומר" אותו לבן הזוג ללא קול, אלא רק בתנועות שפתים בצירוף תנועות ידיים. בן הזוג צריך לגלות מה נאמר לו. אח"כ מתחלפים בתפקידים.
נאסוף את הילדים למליאה ונשוחח על הקשיים שאיתם מתמודדים החרשים וכבדי השמיעה. נזכיר לילדים כי החרשים, שאינם שומעים מפסידים הרבה מהמידע המגיע דרך חוש השמיעה: מה שמדברים אליהם (ואז חלק מהם לומדים לקרא שפתיים) מוסיקה ברדיו או בטלוויזיה. עוד נאמר לילדים כי חרשים וכבדי שמיעה מתקשים להיזהר מסכנות למשל הם לא שומעים מכונית מתקרבת או צפירה של מכונית או קולות הנשמעים ברחוב ועוד.
6. קולות בחצר - נצא לחצר, כל ילד ייקח איתו כלי כתיבה ושמינית בריסטול. נזמין את הילדים לשבת בשקט במקום מרכזי בחצר. נאמר לילדים כי מעתה במשך דקה כל ילד מתבקש לשמור על שקט מוחלט. נבקש מהם להקשיב לקולות שהם שומעים. אפשר ורצוי לעצום עיניים. לאחר דקה, כל ילד יערוך רשימה של הקולות ששמע. אפשר להוסיף ציורים.
אפשר לכתוב את הרשימה מסביב לציור אוזן במרכז הדף, בדומה לנראה כאן:

נחזור לחדר ונשמע מה הילדים כתבו. נראה אם שמענו דברים דומים, נמיין את הקולות לשתי קבוצות: קולות מהטבע וקולות שנוצרו על ידי האדם.

ב. קריאה:

אפשר לקרא את הסיפור באזני הילדים כאשר הם מאזינים. אפשר לתת ספרים בידי הילדים כך שיוכלו לעקוב או לקרא בעצמם. אפשר לקרא את כל הסיפור ברצף אחד ואפשר לקרא בקטעים – כל יום קטע ולאחריו פעילות מתאימה מתוך מאגר הפעילויות המוצע להלן.

ג. פעילויות סביב הטקסט:

(אפשר לבחור חלק מהפעילויות בהתאמה לילדים)

1. אלכסנדר בל הילד - נשוחח על דמותו וחיייו של אלכסנדר בל כשהיה ילד: נבחר חלק מהנושאים האלה:

מה אהב לעשות, אילו דברים מיוחדים הוא עשה, מה היה מיוחד בשם שלו?

מה עשה אלכסנדר כדי לעזור לאמא שלו החרשת? מדוע עשה זאת? מה הוא רצה?

אפשר לצייר יום בחייו של בל, כפי שאנו מכירים אותו.

אפשר להציג בפנטומימה אירוע אחד שעליו מסופר.

2. ההמצאות הראשונות - נתאר / נספר / נצייר את שתי ההמצאות הראשונות של אלכסנדר בל, על פי הסיפור.

ננסה להבין את המשפט: "הצורך הוא אבי ההמצאה" (כשצריך משהו שחסר ביומיום, מתחילים לחשוב

ולפתח את הרעיון להמצאה). נשאל את הילדים האם הם חושבים על משהו שחסר והיו רוצים להמציא אותו.

נספר להם על אפליקציות וסוגי 'סטרט-אפ' שגם הם המצאות, שחלקן תורם מאוד להרבה אנשים למשל

הוויז.

3. לוח אותיות ליצירת מילים – ניזכר כיצד לימד בל את הילד לתקשר עם סביבתו וכיצד התקשורת הזו הראתה

לסביבה כמה הילד נבון ומיוחד.

ננסה את כוחנו בתקשורת כזו: נארגן את הקבוצה לקבוצות קטנות. כל קבוצה תקבל שמינית בריסטול (במקום

כפפה) ותכתוב עליו את כל אותיות הא"ב לפי סדר. כשהלוח יהיה מוכן נשחק בו וניצור מילים:

כל ילד בקבוצה יחשוב על מילה ויצביע על האותיות שמהן מורכבת המילה. כל ילדי הקבוצה יגלו את המילה

שעליה חשב. (למשל ילד חשב על המילה "גלידה" הוא יצביע על ג' ל' י' ד' ה') כך בסבב, עד שכל ילדי הקבוצה

יצביעו באמצעות הלוח על האותיות המרכיבות את המילה שעליה חשבו.

כדי להעלות את רמת הקושי נציע לילדים לחשוב על משפט שבו יש שתיים או שלוש מילים. למשל: "כסף בקיץ"

"חופש גדול" "מרק עגבניות".

4. העברת "הודעות" – נושיב את הילדים במעגל. המדריכה תיקח עט או כובע או חפץ אחר ותאמר לילדים

שהחפץ הזה צריך לעבור מאחד לשני עד שהוא יגיע אליה חזרה בזמן הקצר ביותר. היא מודדת זמן ומוסרת

את החפץ למי שיושב מימינה. החפץ עובר מיד ליד במהירות. נעשה זאת שוב במטרה לשפר את השיא. ואפשר,

אם רוצים, לעשות זאת גם בפעם השלישית.

נשוחח עם הילדים על הקשר שבין המשחק הזה לבין הטלגרף של פעם והטלפון של ימינו. האם זה דומה? במה?

5. גומיות משמיעות צליל – ניתן לילדים לשחק בגומיות בעלות אורך שונה ועובי שונה. נבקש מהם לנסות להפיק צלילים באמצעות הגומיות. (זהירות לא להכאיב!) ניתן להם להרגיש את הרעידות היוצרות את הקול. נקרב כוס חד פעמית או קופסת שימורים ריקה לגומיה בזמן הרעידה ונראה מה קורה. נזמין את הילדים, בזוגות או בקבוצות, "לבנות" כלי נגינה (כלי שמשמיע צלילים) מגומיות וקופסאות.

6. כלי נגינה – נציע לילדים להכין כלי נגינה. נחלק את הילדים לזוגות וכל זוג יכין כלי נגינה לפי מיטב מחשבתו. אפשר להכין מקל גשם מגליל נייר מגבת ובו אבני חצץ או חרוזים או כפתורים ישנים או אורז או חומוס. אפשר להכין קשקשנים או צמידים מרשרשים או כלי הקשה ממקלות שמכים זה בזה או כל דבר אחר שיעלה בדעתם. נקשט את כלי הנגינה ונכין אותם להופעה – נשיר ונוסיף ליווי מוסיקלי.

7. נגינה כליווי לשיר – נקרין לילדים מספר סרטונים המראים איך מפיקים צלילים ומנגנים על כל מיני כלים מיוחדים.

למשל:

[נגינה על כוסות](#)

[נגינה על כוסות מים](#)

[הכנת כלי נשיפה מירקות](#)

8. קולות וצלילים מהטבע – נאזין נצפה וננסה לחקות את [קולות הציפורים](#). וקולות [הציפורים ב'](#). אחרי שנלמד לחקות כמה קולות, נהפוך את הקולות לחידות: ילד ישמיע קול של ציפור מסוימת ושאר הילדים יגלו את שם הציפור.

אפשר להשתמש בסרטונים הללו ובמידע שהם מספקים, כדי ליצור משחק: משחק קולות ציפורים ושאר בעלי חיים – נחלק את הילדים לקבוצות. כל קבוצה תקבל כרטיסי משחק ריקים. על כל כרטיס יציירו הילדים ציפור אחת או בעל חיים אחד ויכתבו את שמו. ניקח את הכרטיסים נניח אותם בערימה במרכז הקבוצה כשפניהם כלפי מטה. כל ילד בתורו, יקח כרטיס, יחקה את הקול של בעל החיים שמצויר בו, ושאר ילדי הכיתה יזהו את מי שמשמיע קול זה.

9. הכנת טלפון פשוט – [לסרטון ההנחיה](#) ילד מנחה כיצד מכינים טלפון פשוט:

- א. לוקחים שתי כוסות חד פעמיות ומחוררים את החלק התחתון של שתי הכוסות באמצעות מחט.
- ב. לוקחים חוט דיג (שקוף) וגוזרים באורך 2-3 מ'.
- ג. משחילים את החוט מהצד התחתון כלפי פנים הכוס. משחילים חרוז קטן על קצה החוט וקושרים לחיזוק.
- ד. אפשר לקשט את הכוסות במדבקות צבעוניות.
- ה. שני ילדים מחזיקים את הכוסות ומדברים לתוך הכוס בלחש(!). הקולות אמורים לעבור דרך החוט.

10. קריאה חוזרת של הסיפור - נחלק לילדים את הספר (כדאי שיהיה ספר אחד לכל זוג ילדים). נאפשר להם לקרוא, לקרוא בתפקידים, לבחור קטע אחד שמעניין אותם במיוחד ולהציגו בפני הקבוצה, לבחור קטע אחד המתאר משהו שהם לא ידעו קודם, להעתיק או לצייר את המידע.

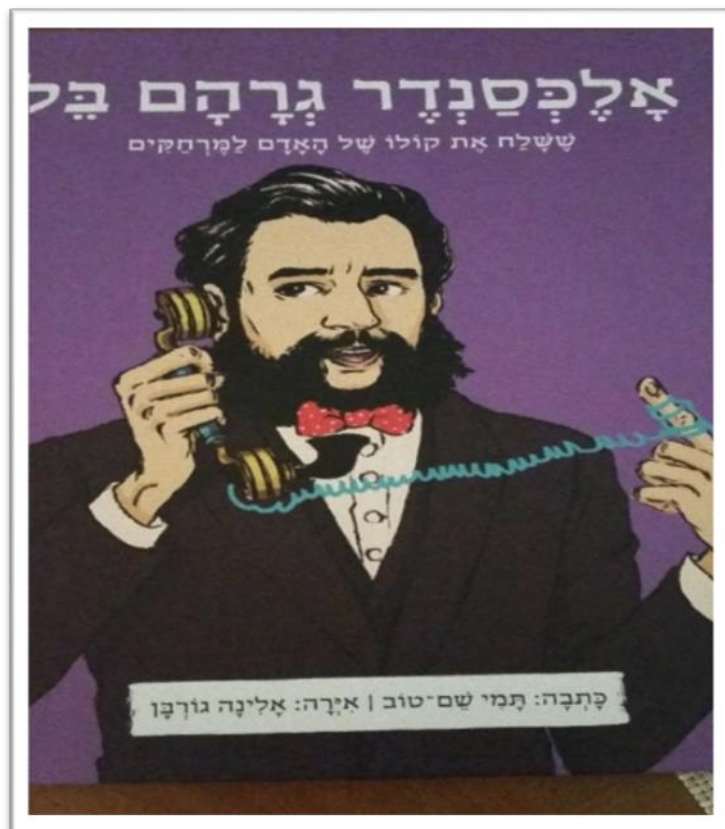
11. שיחת טלפון עם בל - נדמיין שהיינו יכולים לדבר בטלפון עם אלכסנדר גרהם בל. מה היינו אומרים לו? מה היינו שואלים אותו? מה היינו מספרים לו על הטלפונים של ימינו?

12. סרטון - נקרין את הסרטון – שרגא ביש גדה - גרהם בל, [לקישור](#). לאחר הצפייה נשוחח עם הילדים על מה שראינו בסרטון, נשאל אותם למה הסרטון צולם בחלקו בצבע ובחלקו בשחור-לבן, נשוחח על ההבדל בין הסרטון (שראינו) לבין הספר (שקראנו).

13. תמונות מספרות – נצלם מספר תמונות מתוך הספר. כל ילד יבחר ציור אחד ויצבע אותו בצבעי עיפרון ויכתוב מה מיוחד בציור שבחר או ידביק בועת דיבור או בועת חשיבה (גזרות מנייר לבן) ויכתוב בתוכה.

פעילויות להרחבה והעשרה

1. סדנת מוסיקה - נזמין לקבוצה את המורה למוסיקה או אחד ההורים היודע לנגן בכלי נגינה כלשהו ונבקש מהם להסביר לנו איך נוצרת מוסיקה בכלי הנגינה. מהי תיבת תהודה, איך ניתן להרגיש את גלי הקול. אפשר להזמין פעילות סדנאית של מומחים בתחום.
2. סדנת תיפוף / תיפוף ירוק – אפשר לפנות לחדרי בריחה ניידים או למאגר הפעלות חווייתיות-ערכיות.
3. שימוש בטלפון סלולרי – נזמין רופא או אחות לשיחה אודות השימוש בטלפונים סלולריים על ידי הילדים – נדבר על היתרונות והחסרונות.
4. נזמין אלינו אדם שמומחה בטלפונים סלולריים שיספר על עבודתו.
5. נפתח את סוף הספר במילון המונחים הנמצא תחת הכותרת "כדאי לדעת". נפנה את תשומת ליבם של הילדים שיש הרבה מה ללמוד על טלפונים וקולות. נקרא, נסביר, נשאל מה היינו רוצים עוד לדעת, ניקח על עצמנו לשאול את ההורים או האחים הגדולים, אולי הם יודעים.
6. מומלץ למורים ולמדריכים ליצור קשר עם מוזיאונים למדע ברחבי הארץ ולברר מה הם יכולים להציע בנושא של קולות וצלילים. אפשר במקביל לחפש מופע מתאים באתר של סל תרבות.

בקר טוב גדליהו / שלומית כהן אסיף

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: בוקר טוב גדליהו

ב. המחברת: שלומית כהן אסיף

ג. המאייר: יוסי אבולעפיה

ד. התאמה לשכבת גיל: א'- ב'

ה. הוצאה: עם עובד, 2015

ו. ספרות עכשווית

ז. היבטים חזותיים

- מלל: סיפור בחרוזים, אותיות גדולות וניקוד מלא.

- איורים: איורים צבעוניים.

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות:

היערכות מוקדמת: יש לבקש מהילדים להביא מהבית קופסאות אחסון אוכל, אריזות, שקיות ריקות של פריטי מזון וממתקים, בקבוקי משקה ריקים, תמונות צבעוניות של מוצרי צריכה, לצורך הקמת מרכול או מרכז קניות מדומה. בנוסף, מקלות ארטיק, דפים 4A, בריסטולים, טושים, מספריים, דבק, עיתונים צבעוניים, כרטיסיות בגודל קלפים.

תוכן

א. תקציר

סיפור מחורז, על חנות קטנה ומר גדליהו החנווני שידוע לחלום...

אדון גדליהו נפגש בחלמו עם דמויות צבעוניות, הנותנות לו עצות רבות וטובות והמלמדות כל אחת לקח חשוב לחיים.

ב. נושאים מרכזיים:

1. צרכנות נבונה - "אל תמכור לי מה שלא נחוץ" אומרים בעלי החיים לאדון גדליהו.

2. חלומות - גדליהו פוגש בחלמו את בעלי החיים אשר מייעצים לו ומלמדים אותו.

ג. דגשים :

1. שפה - משלב לשוני גבוה, הסיפור פיוטי ומשופע בחריזה
2. דמויות- שילוב דמויות בע"ח

ערכים ורעיונות

- א. "מכל מלמדי השכלתי" (תהילים קיט צט)
"איזהו החכם - הלומד מכל אדם" (מסכת אבות ד א)- העולם מזמן לנו הזדמנויות למידה רבות ממקורות מגוונים.
- ב. תרבות הצריכה בעולם המודרני - תרבות השפע .

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נשמיע צלילים של חיות: תרנגול, צרצר, דבורה ועז – ונשוחח עם הילדים, מה תרומתה של כל חיה לעולם? נציג מתוך הספר, תמונות של בעלי חיים. הילדים יתבקשו לספר מה הם למדים מכל תמונה?

ב. פעילויות במהלך קריאה:

1. צורות קריאה מומלצות:
ניתן להושיב את הילדים במעגל ולהקריא בקול רם את הסיפור.
בקריאה שנייה, אפשר לבחור מראש ילדים אשר ישלבו קולות של חיות מהסיפור כדוגמת, תרנגול, צרצר, עז וכו'.

פעילויות סביב הטקסט:

1. נשמיע את השיר: "חברים" - כתב: דודו ברק, הלחין: יוני רועה. [לקישור](#)
נשאל את הילדים:
מה מקבל הדובר בשיר מהחברים שלו ומה הוא נותן להם? אפשר לציין על הלוח את מה שנאמר. בהמשך נשוחח על ה"מתנות" שאנו מקבלים מאנשים ומחברים הסובבים אותנו ונשאל את הילדים: מה אתם יכולים ללמוד ולקבל מהאנשים והחברים המקיפים אתכם, ומה אתם יכולים ללמד ולהעניק להם? כל ילד יציין באופן אישי על דף משהו אחד חשוב שקיבל ממישהו - חבר, הורה, אח, שכן וכד'. נציע לכתוב מכתב תודה אישי, לציין על מה הוא מודה לו, ומה הוא מציע להעניק לו. ניתן לצבוע ולצייר בהתאם. ילדים המעוניינים יוכלו לשתף במליאה ואף להעביר את מכתב התודה.
2. צרכנות נבונה - נעודד את הילדים לדיון בסוגיית הצרכנות המושכלת ונקשר אותה לסיפור.
נשאל: האם אתם קונים תמיד רק דברים שאתם צריכים? האם לפעמים אתם מתפתים לקנות משהו שלא באמת נחוץ? בעקבות הסיפור נשוחח עם הילדים על הרגלי צרכנות, על ההבדל בין דבר נחוץ לדברים שאינם נחוצים.
נקים מרכול בפנית הכיתה, כדי לדמות תהליך רכישה.

הילדים ימיינו ויסדרו את המוצרים שהביאו מהבית (אריזות ריקות של מוצרי צריכה) לפי נושאים, יוספו שילוט ואיורים מתאימים.

כל אחד יכין רשימת קניות הכוללת 5 מוצרים. הילדים יתאגדו לארבע קבוצות ויבצעו רכישה משותפת של 10 פריטים, לאחר שקיבלו החלטה משותפת ומושכלת, אלו מוצרים יקנו ועל מה יוותרו. לסיכום הפעילות, כל קבוצה תדגים את מרכולתה ואת השיקולים לבחירה ולקניה של המוצרים. נדון עם הילדים על חוויית הקניה המתוכננת, האם היה קשה להתאפק ולקנות רק מה שכלול ברשימה? מה היתרונות שבקניה המתוכננת?

3. פעילות תנועה ומוסיקה: נשמיע את השיר "אצא לי השוקה" ונערוך פעילות בקול ותנועה בעקבות החיות שנרכשות בשוק. הילדים יאזינו תחילה לשיר, בכל פעם שיזכירו בשיר בע"ח, הילדים ינועו וישמיעו קול בהתאם.

קישור לשיר "אצא לי השוקה" באדיבות "הופ" שירי ילדות ישראלית

לאחר הפעילות נשוחח עם הילדים ונשאל: אם הייתם מצטרפים היום להורכים לקניות, מה סביר להניח שהיה בסל הקניות שלכם?

4. פעילויות יצירה: (ניתן לבחור אחת מהשתיים).

הכנת בובות תיאטרון -

המדריכה תבקש מהילדים לצייר על גבי בריסטולים דמויות מתוך הסיפור (מר גדליהו, תרנגול, עז, צרצר וכו'), את הדמויות הילדים יגזרו ויצמידו למקלות ארטיק. כל קבוצת ילדים תחבר ותמחזי הצגה קטנה. הילדים יציגו בפני הכתה.

הכנת קולאז'

קולאז' (הַדְבָק) הוא מדיה אומנותית שבה נעשה שימוש בפיסות עיתון, נייר או אריג לכדי יצירת תמונה דו-מימדית. נציג לילדים דוגמא לעבודת קולאז':

ננחה את הילדים לבחור מתוך עיתונים צבעוניים תמונות, ומתן יכינו קולאז' (הדבק). הילדים יגזרו את התמונות וידביקו אותן יחד כך שיתארו את הסיפור או התרחשות מסוימת מתוך הסיפור, הילדים יוסיפו כותרת לקולאז' ויצגו את התוצרים בפני הכיתה.

1. נציג בפני הילדים את האמרות החכמות של הצרצר, נכתוב אותן על הלוח, ונשוחח עם הילדים, על פשר האמרה והמסר שלה לחיים. כל קבוצת ילדים תקבל אמרה אחת, תכתוב אותה בראש הבריסטול ותתבקש לצייר ציור תואם. לדוגמה:
בחלון צרצר מנתר ושר: "לא חשוב מה רואים במשקפים, חשוב מה חולמים כשעוצמים את העיניים".
הילדים בכל קבוצה יתבקשו להציע עוד אימרות כגף משלהם ויציינו מאין למדו אותן. רצוי לתלות את תוצרי העבודה ולבקש מהם לנסות לנהוג לפי המסרים באימרות.

2. המדריכה תבקש מכל זוג ילדים לכתוב על כרטיסיות קלפים ריקות, כמה שיותר מילים מתחרזות מתוך הסיפור, ולהכין משחק זיכרון המורכב מצמדי חרוזים: השכונה- קטנה, בקצה- יוצא וכו'. אפשר להציע להוסיף מילים מתחרזות נוספות.
ניתן להכין אריזה לכל משחק, לצבוע אותה, לכתוב את שם המשחק וגם את שמות היוצרים (הילדים). כל זוג ילדים יחליף עם זוג אחר את ערכת הקלפים וישחק בהתאם. את ערכות הקלפים אפשר להשאיר בחדר למשחק בשעות הפנאי.

פעילויות להרחבה והעשרה

1. הפעלות מתוקשבות באתר משרד הכלכלה-

<http://economy.gov.il/MadeInIsrael/Education/Pages/Game.aspx>

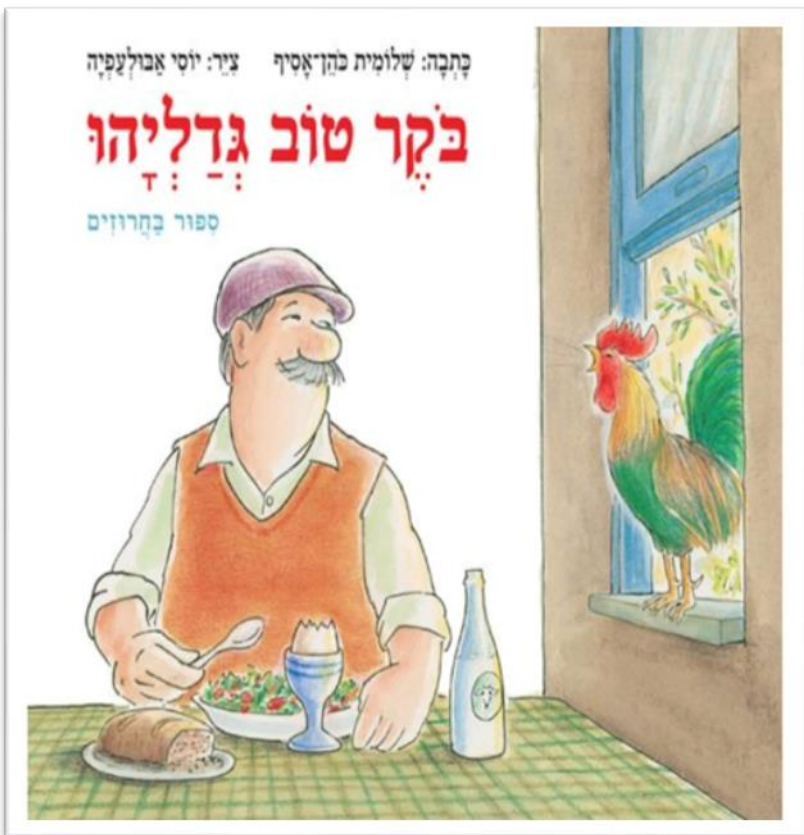
האתר מציע פעילות משחקי מחשב ייחודית וערכית אשר חושפת בפני הילדים, ערכים, היסטוריה של התעשייה, ומדגישה את חשיבות היצור המקומי וצריכתו.
דוגמה מתוך האתר- סרטון המציג את תהליך ייצור הריבה:

http://kids.gov.il/madeinisrael/pages/why_israeli_product/act_why1.html

כתבה: שלומית כהן-אסף ציר: יוסי אבולעפיה

בקר טוב גדליהו

ספור בקרוזים

גלילאו גליליי שגילה איך נע כדור הארץ בחלל הגדול / תמר כוכב

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: גלילאו גליליי שגילה איך נע כדור הארץ בחלל הגדול.

ב. שם המחברת: תמר כוכב

ג. אייר: ישי מישורי

ד. התאמה לשכבת גיל: ב' – ג'

ה. הוצאה: כנרת זמורה ביתן, 2007

ו. ספרות עכשווית – סיפור היסטורי מסדרת ממציאים ומגלים

ז. היבטים חזותיים

- מלל: שפה ברורה, במשלב יומיומי, טקסט קצר בכל עמוד, אותיות קטנות ניקוד מלא

- איורים: ציורים בהירים בצבעים שקטים הממחישים ומשקפים את הטקסט.

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: לניסוי חפצים נופלים - כדורים שונים, קוביה, טוש, אבן קופסה וחפצים נוספים הנמצאים בהישג יד.

לניסוי צף-שוקע: קערה רחבה מלאה מים, חפצים שונים הנמצאים בהישג יד לבדיקה מה צף ומה שוקע (טוש, אבן, עלה, פרח, סירה מנייר, ברווז ים, בלון מנופח, ועוד).

לפעילויות נוספות: חצאי בריסטול, טושים, צבעים, תמונות שונות של גרמי השמים, טלסקופ, מדגל פיזה, מפת איטליה.

להמחזה: תלבושות, כובעים, כתרים שרביטים וחלקי לבוש נוספים בהתאמה לתקופה.

ט. היערכות מוקדמת של המדריכים: חשוב להכיר את הסרטונים שנבחרו לפני הצגתם בפני הילדים. יש לערוך את כל הניסויים כחלק מההכנה למפגש לפני שעורכים אותם מול הילדים.

א. תקציר:

האם ידעתם שאתם חיים על כוכב המסתובב סביב השמש? האדם הראשון שגילה את העובדה המופלאה הזו היה גלילאו גליליי, שחי לפני יותר מארבע מאות שנה. בספר הזה תוכלו לגלות יחד איתו איך נעים הכוכבים בשמים, וללמוד על תופעות טבע מרתקות שאותן חקר. תוכלו גם להתלוות אליו בביקור בוונציה, ובפירנצה וגם לפגישה גורלית ברומא - עם איש חשוב מאוד, האפיפיור. סיפורים על התגליות הגדולות הוא סיפורם של המדענים שגילו אותן. זהו סיפור על אנשים שעשו את הלא יאמן, שראו ראשונים את מה שאחרים לא יכלו אפילו לדמיין.

ב. נושאים מרכזיים: המצאות ותגליות, דמיון, סקרנות, נחישות, הטלת ספק, חלומות, היכרות עם מקומות רחוקים וזמנים שונים.

ג. דגשים: גילויים מלפני למעלה מארבע מאות שנים, משפיעים על הידע ועל החיים שלנו עד היום.

ערכים ורעיונות

א. המדע מתקדם לאורך ההיסטוריה בזכות אנשים שהיו סקרנים, חקרו ועמדו באתגרים גדולים.
 ב. חריצות, התמדה, נחישות, אומץ והקרבה הן תכונות המובילות את המדענים להישגים מיוחדים המשפיעים על חיי בני אדם במשך שנים ארוכות.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נכתוב על פתקים את המלים הבאות (כל מילה על פתק):
 חלל, יקום, כדור הארץ, שמש, כוכבים, אטמוספירה, גדול, קטן, אור, ריק.
 נחלק לכל שני ילדים מילה אחת. נשוחח עם הילדים על מה שקבלו, האם הם שמעו פעם את המלים הללו. נספר להם שמיד נצפה בסרטון שיסביר את הדברים.
 בזמן ההקרנה, כל ילד שיש לו מילה שמופיעה בסרטון, ירים את ידו ואנו נעצור את ההקרנה ונסביר (בקצרה!!!) את מה שראינו. אם יש צורך, נסביר את המושג.
 נקרין לילדים את הסרטון על **כדור הארץ והיקום**. אפשר וכדאי להקרין יותר מפעם אחת. (אפשר להסביר תוך כדי הקרנה כי הסרטון מלווה במוסיקה בלבד)
2. ניסוי הכדורים הנופלים של גלילאו - ניקח שני כדורים, אחד גדול וכבד (כדורסל או כדורגל) ואחד קל וקטן (כדור טניס או פינג פונג). אפשר כמובן גם לקחת אבן וחתיכת פלסטיק. נזמין ילד לעמוד גבוה, על שולחן.
 נשאל את הילדים מה הם חושבים - אם נפיל מלמעלה את שני הכדורים יחד, מי מהם יגיע ראשון לרצפה! ('ההגיון' וגם רוב הילדים יאמרו שהחפץ הכבד יותר יגיע ראשון אבל בפועל שניהם מגיעים יחד!!!)

נערוך את הניסוי – הילד יחזיק את שני הכדורים צמודים, באותו גובה ויפיל אותם יחד. אפשר לתת לילדים נוספים לעשות זאת. אפשר לנסות זאת עם חפצים נוספים כגון קוביה, טוש, אבן קטנה, מחק, מחדד, קופסת פלסטיק. לסיכום אפשר להקרין את הסרטון - ניסוי גלילאו וחשיבות הטלת הספק. [לקישור](#) (המלצה על סרטון זה נמצאת גם בהמשך היחידה)

ב. קריאה:

1. אפשר לקרא את הסיפור באוזני הילדים בפעם אחת, אפשר לקרא כל פעם חלק אחד, ולאחריו תיערך פעילות מתאימה. אפשר ורצוי לתת לילדים את הספרים לעיון ולמעקב אחר הקריאה. אפשר לשתף את הילדים בקריאה של קטעים מתוך הספר.

פעילויות סביב הטקסט:

כדאי לבחור את הפעילויות מתוך הפירוט שלהלן

כדאי שהמדריכה תערוך את הניסויים ותבדוק את הדברים לפני שהיא מגיעה לפעילות עם הילדים.

1. נקרין לילדים את הסרטון מסדרת שרגא ביש גדא על גלילאו גלילי. [לקישור](#) נשוחח על דברים מעניינים שהם ראו בסרטון. נשוחח על דברים שהיו בסרטון והם שמעו עליהם בסיפור שבספר.

2. אחת השאלות שהעסיקו את גלילאו היתה השאלה: מדוע יש דברים שצפים על פני המים ודברים אחרים שוקעים? נשוחח עם הילדים על המושגים 'צף ו'שוקע'. נמלא קערה עד חצי גובה במים. נעמיד את הקערה על שולחן במקום בטוח. נבקש מכל ילד (או כל קבוצה) לבחור 3-4 חפצים ולשער לגבי כל אחד מהם אם יצוף או ישקע. לאחר מכן כל ילד (או כל קבוצה), לפי התור יבואו וינסו. אפשר לערוך תערוכה של החפצים שבדקנו מסודרים בשני קבוצות – חפצים צפים וחפצים שוקעים. אפשר להזמין את הילדים להמשיך את הניסויים האלה גם בבית ולשתף את בני המשפחה.

3. נצפה בסרטון הניסוי של ד"ר תומר – מי צף ומי שוקע. [לקישור](#) נשוחח על מה שראינו. נזמין את הילדים לערוך את הניסוי בבית – כל ילד יכין לעצמו כוס או מבחנה או בקבוק שקוף עם שכבות צבעוניות. כל ילד יכתוב מה צריך להכין לניסוי וייקח את הדף הביתה כדי לנסות בבית. (החומרים שבהם השתמשו לניסוי השכבות הצבעוניות ויש כמעט בכל בית הם: סירופ מייפל, תרכיז תפוזים, שמן סויה, שמן זית, מים עם צבע מאכל, (ספירט כחול) חלב).

4. נציע לתלמידים להמחזי קטעים מהסיפור. נחלק את הילדים לקבוצות וכל קבוצה תתכונן לערוך הצגה על הקטע שבחרה. נשתמש בתלבושות או באביזרים מתאימים. להלן דוגמאות של קטעים שאפשר להמחזי: - גלילאו חוזר לביתו אחרי הביקור בוונציה. הוא צופה בכוכבים באמצעות הטלסקופ וחושב... ומבין ש...

- גלילאו עורך תצוגה גדולה של הטלסקופ שלו וכל האצילים והנסיכים מתבוננים דרכו ורואים את האניות הרחוקות שבים.
- גלילאו בונה טלסקופ משוכלל יותר והוא מראה אותו לדוכס של טוסקנה והם משוחחים.
- גלילאו רוצה לנסוע לרומא להיפגש עם האפיפיור אבל חבריו מנסים לשכנע אותו שלא לנסוע.
- גלילאו בתא המעצר. שליח הכנסייה נכנס ומציע לו הצעה: ...

5. נציע לילדים להתחלק לקבוצות וכל קבוצה תכתוב משפט אחד חשוב שמתאים לגלילאו. (אין מניעה שקבוצות שונות יכתבו את אותו המשפט) המשפט יכתב בגדול, על חצי גיליון בריסטול. ילדי הקבוצה יסיפו תמונות וציורים המתאימים למשפט:
- הנה משפטים לדוגמה:
- כדור הארץ מסתובב סביב השמש. "ואף על פי כן, נוע תנוע הארץ".
 - בשמים יש כוכבים רבים שתנועתם לא ידועה לבני האדם.
 - כדור הארץ הוא כוכב לכת שנע בחלל.
 - יש כוכבים שאפשר לראות אותן רק באמצעות טלסקופ ואי אפשר לראות אותם בעין רגילה.

6. נערוך חידון בעקבות חייו והמצאותיו של גלילאו:

נקרין לילדים את הסרטון תיאטרון מדע – סניור גליליי [לקישור](#) (אורך הסרטון כדקה וחצי)

נקרין את הסרטון שוב והפעם נבקש מהילדים למצוא פרטי מידע שמוכרים להם מתוך הסיפור.

לפני ההקרנה השלישית כל ילד (או כל זוג ילדים) יקבל דף ארוך ועליו מספרים (ראו דוגמה בהמשך)

על הדף יכתבו הילדים כל מה שהם מגלים על החיים, ההמצאות והגילויים של גלילאו לפי הסרטון.

לסיכום - נקרין שוב את הסרטון ו"נגלה" יחד (ללא תחרות!!!) את כל מה שמצאנו.

חידון
גלילאו גליילי
החיים, ההמצאות והגילויים

_____ .1

_____ .2

_____ .3

_____ .4

_____ .5

_____ .6

_____ .7

_____ .8

כתובת הסרטון:
תיאטרון מדע – סניור גליילי
<https://www.youtube.com/watch?v=R75SJ5Lz2w4>

7. נדמיין לעצמנו שגלילאו גליילי היה מגיע לקבוצה שלנו. מה היינו אומרים לו? מה היינו שואלים אותו?
נכתוב את הדברים ונכין אלבום של שאלות.

פעילויות להרחבה והעשרה

כדאי לבחור חלק מהפעילויות המוצעות להלן:

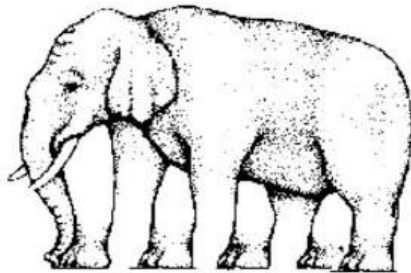
1. נזמין את הילדים לספר בבית על החידון שערכנו (סעיף 6). ניתן לילדים דף חידון ריק נוסף. ונבקש מהם לשתף הורים, סבים, אחים, במה שראו וחוו ואם ירצו יקרינו שוב את הסרטון (כתובתו בתחתית דף החידון הריק) ימלאו יחד שוב את דף החידון.

2. נקרין את הסרטון לגעת במדע פרק 1 – ניסוי גלילאו וחשיבות הטלת הספק. לקישור
נברר עם הילדים מהי הטלת ספק, למה חשוב להטיל ספק ולבדוק כל דבר כדי לקבל אישור מדעי, למה המדענים עורכים ניסויים? לצורך כך אפשר להיעזר בתמונות של תעתועי ראייה ולבדוק מה נכון באמת ומה רק נדמה לנו. ולבדוק מה באמת אנו רואים. להלן מספר דוגמאות:

א. מה רואים? נערה או זקנה?

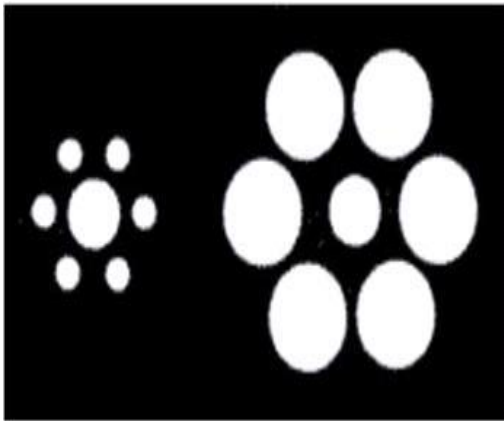
ב. כמה רגליים יש לפיל?

ג. כמה פנים נצליח לזהות בתמונה?

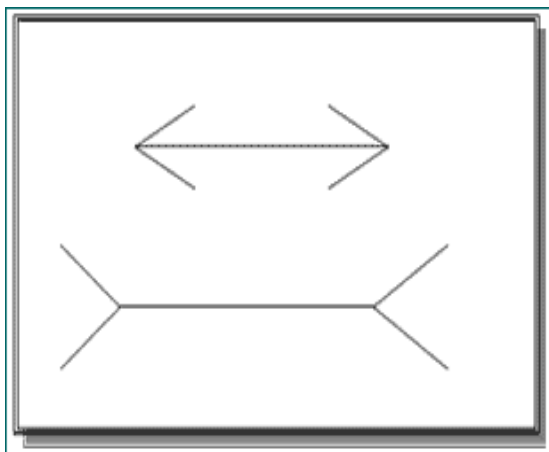
ד. איזה עיגול פנימי יותר גדול, הימני או השמאלי?

ה. מה רואים, פנים או גביע?

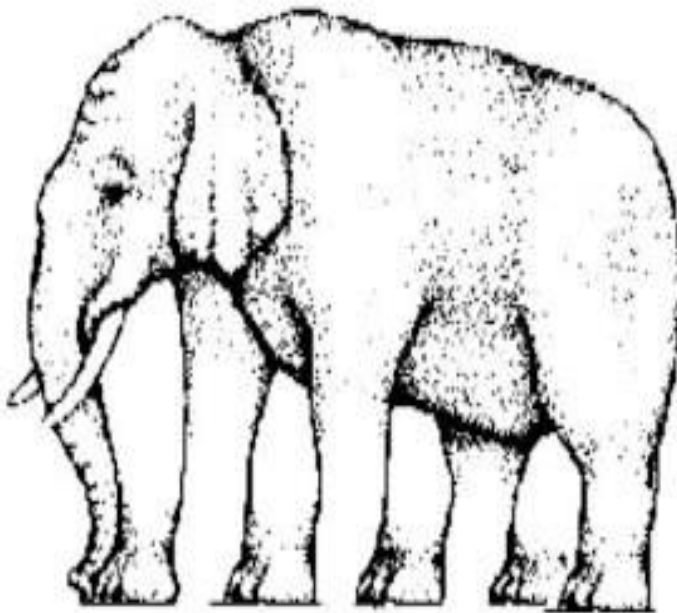
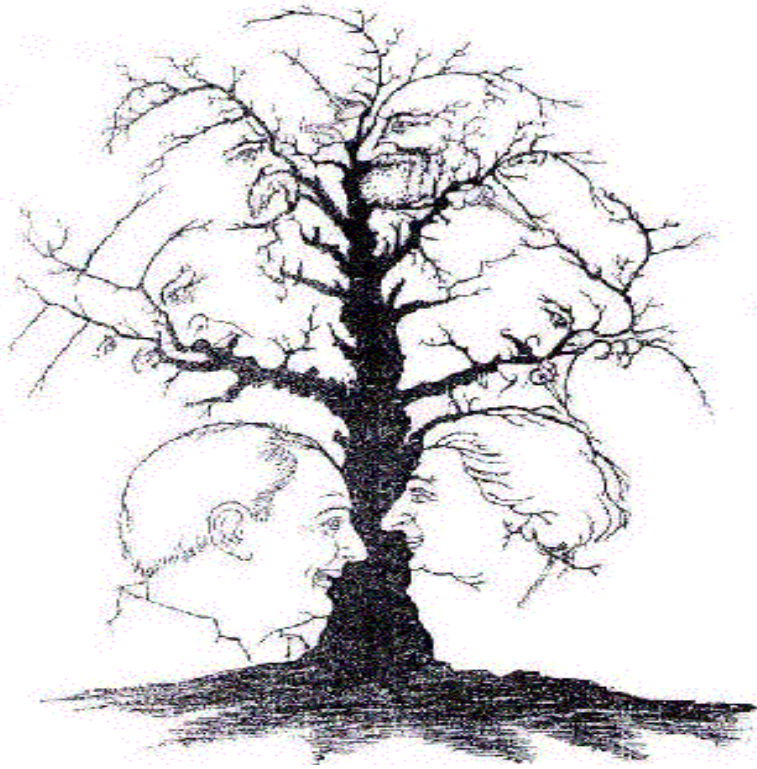

1. איזה קו ארוך יותר, העליון או התחתון?

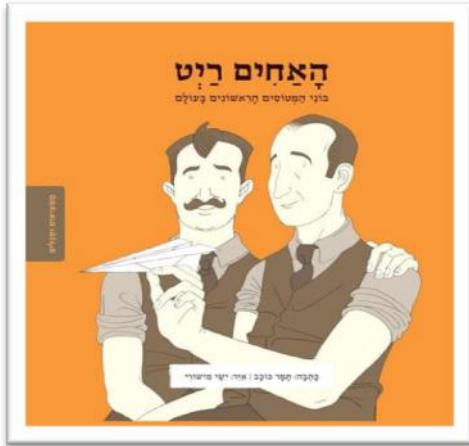
3. להזמין לקבוצה את המורה למדעים ולהיעזר בה לצורך הכנת ניסויים נוספים הקשורים להמצאותיו ותגליותיו של גלילאו גליליי.

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: האחים רייט בוני המטוסים הראשונים בעולם
- ב. המחברת: תמר כוכב
- ג. המאייר: ישי מישורי
- ד. הוצאה: כנרת זמורה ביתן, 2007
- ה. סיפור היסטורי מסדרת ממצאים ומגלים
- ו. היבטים חזותיים

- מלל: שפה ברורה, אותיות קטנות, ניקוד מלא, מעט מלל בכל עמוד

- איורים: ציורים המשקפים את הטקסט

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: ניירות להכנת מטוסים, מקלות ארטיק, קשיות, מספריים דבק, טושים, מדבקות צבעוניות, גומיות, אטבי כביסה, חוטים עבים, גלילי נייר טואלט ונייר מגבת, אריזות מזון קטנות, בדים.

תוכן

א. תקציר:

מאז ומעולם חלם האדם לעוף. במשך מאות שנים ניסו בני אדם למצוא דרך להמריא לשמים ולעוף כציפורים. אבל רק לפני כמאה שנה הגשימו האחים רייט, שחיו בארצות הברית, את חלומם. הם בנו יחד את המטוס הראשון בהיסטוריה ולימדו את בני האדם לעוף.

האחים רייט גילו את סודות התעופה למשל איך מטוסים ממריאים? איך הם לא נופלים? אך בנוסף לכך הם גילו את סודה של חברות מופלאה שבעזרתה הם התגברו על סכנות ומכשולים רבים בדרכם לעוף אל על.

ב. נושאים מרכזיים: סקרנות, נחישות, התמדה, שאפתנות, משמעת עצמית, אכפתיות, אומץ

ג. דגשים: הגשמת חלומות, המצאה, תרומה לאנושות.

ערכים ורעיונות

א. סקרנות, נחישות והתמדה מסייעים להגיע להמצאות חשובות שיש להן השפעה לדורות.
ב. חייהם ודרך פעולתם של האחים רייט, היא דרכם של מדענים וממציאים רבים והיא מספרת לנו איך מדענים חושבים, מה הם שואלים ואיך הם חוקרים ומגלים.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

נקרא את שם הספר – נשוחח עם הילדים על מה שאפשר לדעת על הסיפור מתוך שמו.

ב. קריאה:

נקרא את הסיפור באוזני הילדים. אפשר לקרוא בהמשכים, כל פעם קטע אחד, אפשר לתת לילדים את הספר כך שיוכלו לעקוב במהלך הקריאה. אפשר לקרוא את ההתחלה ולהזמין את הילדים לקרוא בעצמם את ההמשך. אם אנו עוצרים את הקריאה, ניצור מצב שבו ניתן פעילות המתאימה לקטע שקראנו.

ג. פעילויות סביב הטקסט:

חשוב לציין כי כדאי לבחור מספר פעילויות מתוך ההיצע שלהלן:

1. כמו ציפורים - נקרין לילדים סרטון המיוחד על ברווזי הבר (ועופות נוספים) הנודדים. [לקישור](#)

נשים לב למספר דברים:

- הקימור של הכנפיים

- הקצה המורם של הכנפיים

- משך זמן הדאייה לעומת הזמן שהם עפים ומניעים את הכנפיים.

- שמחתם של האנשים היושבים במיקרולייט (המיקרולייט הוא סוג של מטוס זעיר)

- המדחף הגדול של המיקרולייט שדוחף אותו קדימה ולמעלה, גבוה מעל האדמה.

- צורת הנחיתה של הציפורים ושל המטוס הזעיר.

נקשר את הסרטון לסיפור על האחים רייט: מה למדו האחים רייט מהציפורים? מה היה חסר בדאון שהם

פיתחו עד שהפכו אותו למטוס? מה הוסיפו? מה היו הקשיים?

נציע לילדים לדמיין איך הציפורים רואות את העולם שלמטה? נצייר את מה שהציפורים רואות מלמעלה.

נציע לילדים "לעוף כמו ציפורים" נשמיע מוסיקה שקטה, נקרין את הסרטון פעם נוספת. נעצור את הסרטון

במקומות מיוחדים כדי שנוכל לחקות את תנועות הכנפיים ולעשות תנועות בדומה לתנועות של הציפורים.

2. אלבום התעופה שלי - נשוחח עם הילדים על המושג "תולדות התעופה". נספר שהמילה תולדות מעידה על כך

שעבר הרבה מאוד זמן ושהתעופה השתנתה לאורך הזמן הזה. (נזכיר להם שהם מכירים את המילה מהתורה:

"ואלה תולדות אברהם...")

נתבונן בתמונות שלהלן, ננסה לזהות מה אנחנו רואים בכל תמונה.

נזמין את הילדים ליצור "אלבום תעופה". (האלבום יהיה אוסף של דפי A4 מקופלים באמצע וכרוכים יחד).

איך ניצור את האלבוס?
כל ילד יבחר את התמונות שהיה רוצה להכניס לאלבוס, יגזור אותן ויכתוב משפט המתאים להן וידביק בכל
עמוד באלבוס את התמונה.

תמונות

3. כשלא מצליחים - נשוחח עם הילדים על הפעולות שעשו האחים רייט כדי לשכלל את ההמצאה שלהם. נדגיש כי הדרך היתה רצופה בכישלונות ובחוסר הצלחות.
נקרא באוזניהם שוב את הקטע הרלוונטי ונראה להם את התמונה. נבקש שיספרו איך לדעתם הרגישו האחים רייט כשזה קרה? מה הם החליטו? האם התייאשו או שהכישלון דירבן אותם להמשיך ולהתאמץ?
נשוחח עם הילדים על משמעותה של חוסר הצלחה: האם אנחנו תמיד מצליחים? מה קורה לנו כשאנחנו לא מצליחים, מה אנחנו מרגישים ומה אנחנו מחליטים? נבקש מהילדים לשתף בסיפורים אישיים של חוסר הצלחה ובהחלטות שבאו בעקבותיה.

4. נצפה בסרטון ונכין עם הילדים מטוס מקיפולי נייר. נחלק דף לכל ילד ונעבוד תוך כדי עם הקרנת הסרטון. נעצור את הסרטון כדי שכל הילדים יספיקו.

תלמידים שירצו בכל יוכלו להכין מטוס נוסף, משוכלל יותר. מטוס שנראה כמו מטוס אמיתי. לקישור
חשוב לאפשר לילדים לצפות בסרטון פעם אחת לפני שמתחילים לעבוד ורק אחר כך להתחיל ליצור את המטוס. בסוף אפשר:

- לקשט בטושים או במדברות נייר
- להטיס את המטוס ולבדוק לגבי כל מטוס בנפרד (לא תחרות!!!) לאיזה מרחק הכי רחוק הוא יכול להגיע.
- לתלות את כל המטוסים על חוט באמצעות אטבי כביסה ולקשט את החדר.

5. נמציא מטוס דמיוני – נשוחח עם הילדים על האפשרות שאנחנו יכולים לתכנן מטוס דמיוני. איזה מטוס זה יהיה? איך יראה?

נבהיר כי למטוס הזה חייבות להיות כנפיים וחייב להיות לו מנוע (לפחות אחד. למה?)
ניתן לילדים להתארגן בקבוצות ולבנות מטוס דמיוני כזה: נגיש חומרים: מקלות ארטיק, בדים, דבק, מספרים, נייר דבק, מנקי מקטרות, אביזרים להדבקה ועוד. כדאי להתחיל את הבנייה מאריות מזון שתהיה גוף המטוס ועליה נדביק את כל השאר.

פעילויות להרחבה והעשרה

כדאי לבחור רק את המתאימות מתוך ההיצע שלהלן

1. נקריין לילדים את הסרטון על האחים רייט מתוך הסדרה – חדשות העבר. לקישור
נציע לילדים לזכור כמה שיותר פרטים מתוך הסרטון.
נכתוב שאלות ונערוך חידון למבוגרים שסביבנו – משפחה (הורים, דודים, אחים גדולים) ושכנים.
שאלות לדוגמה:
ממי למדו האחים רייט על תעופה?
מה זה דאון?
איך קוראים לדאון שמרכיבים עליו מנוע?
מי היה טייס הניסוי הראשון של האחים רייט?
איך קראו למטוס לפני שהיה לו שם?
כמה זמן נמשכה הטיסה הראשונה?
לאיזה מרחק טסו המטוסים הראשונים של האחים רייט?

2. נזמין אלינו את אחד ההורים שהוא טיס או מכונאי מטוסים או נווט. נשמע ממנו על עבודתו.

3. נשוחח עם הילדים על השאלה: מה היה קורה לוי האחים רייט לא היו ממציאים את המצאתם? נכוון את

השיחה להתייחסות למספר אלמנטים:

מטוסים בשירות הצבא

מטוסים בשירות התעופה האזרחית – טיסות נוסעים ברחבי העולם

מטוסי תובלה – משלוח חבילות, מטענים, סחורות, תרופות

התפתחות הטכנולוגיה – ממטוס לטיל ולחלליות, הטסות לירח, לווינים המשייטים בחלל ודרכם עוברת התקשורת.

4. ניסויים ובניות - נבחר אחד מהניסויים הללו ונבצע אותו יחד עם הילדים. חשוב לצפות בניסויים, להכין מראש

את החומרים הדרושים. אפשר להקרין לילדים את הסרטון כדי שיבינו מהו התהליך הנדרש ורק אז לבצע.

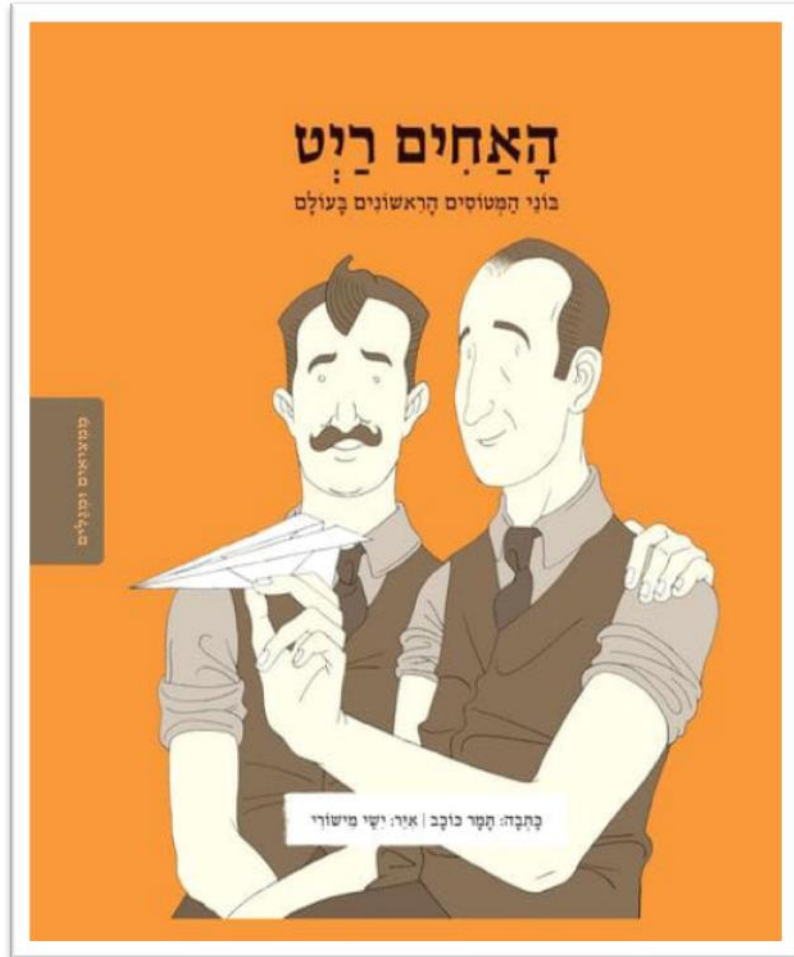
א. בניית [מדחף של מסוק](#) שעף באוויר

ב. בנייה של [מטוס סילון מבלון](#) בניסוי זה ישנה הדגמה גם של בניית מטוס מקיפולי נייר

ג. איך גורמים [לכדור ולבלון לרחף באויר](#)? (הניסוי מצריך שימוש בפן או מאוורר).

ד. בניית [שבשבת](#) למדידת העוצמה והכיוון של הרוח.

קרדיט: כל הניסויים נלקחו מאתר מכון דוידסון של מכון ויצמן.

המעיל המופלא של יוסף / סימס טבק

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר.
משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: המעיל המופלא של יוסף
- ב. המחבר/ת: סימס טבק
- ג. המאייר/ת: סימס טבק
- ד. התאמה לשכבת גיל: א'-ב'
- ה. הוצאה: כנרת בית הוצאה לאור, 2001
- ו. ספרות עכשווית
- ז. היבטים חזותיים

- מלל: מעט מלל, אותיות גדולות וניקוד מלא.

- איורים: יוצר הספר, טבק, משתמש בטכניקת הקולאז' (הַדְבָק) המבוססת על "מעשה טלאים" של פרטים מאוירים בשילוב גזרי נייר צבעוניים מודבקים וגזרי איורים וצילומים.

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות:

ניירות צבעוניים, מדבקות עיניים, מנקה מקטרות צבעוניים, מספרים, דבק, שמיניות בריסטול, שמיניות קרטון ביצוע. דיסקים, טפטים צבעוניים, ניירות צבעוניים עם דוגמאות, מדבקות, טושים לא מחיקים, דבק, נוצות, חוטים צבעוניים או שקופים, אל-בד בצבעים שונים.

* הערכות מוקדמת:

חשוב להיערך מבעוד מועד ולבקש מהילדים להביא פרטי פסולת (בקבוקי פלסטיק, זכוכית, נייר וקרטון, שקיות, פחיות, גלילי נייר טואלט), וחפצים לשוק קח-תן

ג. תקציר :

ליוסף היה מעיל חורף חם. ככל שעבר הזמן, המעיל התיישן והפך לשחוק ובלוי. יוסף לא מתייאש, מקצר את המעיל... ומכאן רק מתחיל גלגולו של המעיל הישן. יוסף שלא מוותר על שום אפשרות, מנצל עד תום את בד המעיל ומייצג את הצורך להשתמש במשאבים הקיימים בתבונה וחסכנות. הסיפור מלא הפתעות, בזכות השנינות וחוש ההומור של הסופר והמאייר.

ב. נושאים מרכזיים :

1. כבוד למשאבים הקיימים - מצוות "בל תשחית" המופיעה בתורה בדברים פרק כ' פסוק י"ט העוסקת בצורך לנצל את הקיים בתבונה ובאיסור השחתת עץ מאכל ועוד. הסיפור שלנו משקף מציאות דלת משאבים ובצורך לנצל את המשאבים עד תום. בעידן השפע בו אנו חיים היום מתחזקת מגמת ניצול המשאבים על מנת לחסוך ולצמצם את הפגיעה בסביבה.
2. ישן מול חדש - סוגיות בנושא הקידמה והטכנולוגיה בימינו, יתרונות וחסרונות (הפגיעה בסביבה)
3. מהי בזבזנות? מה ניתן לעשות כדי להימנע מבזבז? הילדים יתנו דוגמאות לבזבז המשאבים בחיינו (בזבז מים, בזבז חשמל).

ג. דגשים :

"והגדת לבנך" - סיפור העובר מדור לדור כמאפיין של הספרות העממית. מבנה ייחודי לספר, המבוסס על שיר ילדים בידיש. בסוף הספר מצורפים תווים ומילות השיר. בספר משולב פזמון חוזר: ".....משבצות, מה אפשר לעשות?"

ערכים ורעיונות

- א. "איזהו העשיר? - השמח בחלקו" - האושר והשמחה אינם נמדדים בעושר אלא בהערכה ובהנאה ממה שיש.
- ב. "והגדת לבנך" - סיפור העובר במשפחה ומשמר מסורת מדור לדור.
- ג. "בל תשחית" - חשיבותה של חסכנות והשימוש במשאבים הקיימים.
- ד. מיחזור - חשיבות המיחזור לחיסכון בחומרי גלם, לצמצום זיהום סביבתי וחסכון כלכלי.

הצעות לפעילויות

- א. פעילויות טרום קריאה: הצגת הכריכה וניבוי על פי המצויר: מה רואים בצויר? במה לדעתכם עוסק הספר? באיזו תקופה מסופר, על פי מה קבענו?

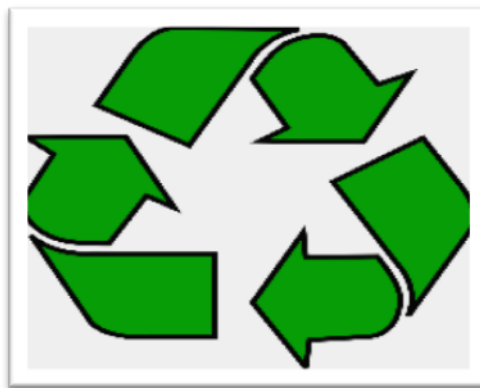
ב. פעילויות במהלך הקריאה:

1. צורות קריאה מומלצות:

- מומלץ להושיב את הילדים במעגל ולבצע קריאה קולית ראשונה של המדריכה. בקריאה שנייה, הילדים יתבקשו לזהות את המשפט שחוזר על עצמו בסיפור: "...מה אפשר לעשות?" ולאחר חרוזים (לדוגמה: משבצות - לעשות, אחד - בצד, לומר - דבר).
- הסיפור מתבסס על שיר בידיש ("יש לי מעיל קטן") שמוצג בסוף הספר, המורה תנסה לשיר את השיר עם התלמידים.
- בקריאה שלישית של הסיפור, ניתן לבחור ילדים שישלבו את דמותו של יוסף וימחישו את המעיל שמשנה צורתו. (באמצעות אל בד או בד ישן, ניתן לגזור כל פעם ולשנות את צורת המעיל תוך כדי סיפור, בעזרת הילדים).

אוצר מלים, צירופים וביטויים:

- מה משמעות המילה מופלא? מה מופלא, המעיל או התושייה של יוסף? האם קרו לכם ילדים דברים מופלאים?
- הילדים ימצאו בסיפור חרוזים. החרוזים ייכתבו על קלפים (כל מילה על קלף) כך ניתן יהיה ליצור משחק זיכרון ולשחק בו. את המשחק כדאי לשמור ולהשתמש בו גם בזמנים אחרים.
משבצות - לעשות
מעיל עליון - יום ראשון
- הילדים יציירו ויכתבו הפכים מתוך הסיפור: עני - עשיר, שמח - עצוב, ישן - חדש. גם מהם ניתן להכין משחק זיכרון.
- המושג מיחזור: מה פירושו, מה חשיבותו ומהו נהגים למחזר? מיחזור הוא תהליך שבו מפרקים פסולת ומחזירים אותה למצב של חומר גלם, אשר ישמש לייצר מוצרים חדשים. המיחזור מאפשר חיסכון ומצמצם את כמויות הפסולת והזיהום (מתוך ויקיפדיה). ניתן להציג לילדים את סמל המיחזור הבין לאומי המופיע על בקבוקים. (רצוי להכניס מראש כיוון שהסמל עדיין לא מופיע על כל האריזות למיחזור).

5. מה פירוש המושג "יד שנייה"? אלו מוצרים וחפצים אפשר לתת/לקבל לקנות/למכור ביד שנייה? מה היתרון והרווח? לבקש מהילדים לספר דוגמאות מחיי היום יום שלהם.

פעילויות סביב הטקסט:

1. משחקי חברה בנושא מחזור ושמירה על הטבע

נחלק את הכיתה למספר קבוצות. ניתן לבחור 3-4 פעילויות, בהתאם לאופי הקבוצה ולזמן הנתון.

- **"21 מה זרקתי?"** – הכיתה עומדת במעגל, וצריכה להתמסר בכדור בין כל חברי הכיתה. כל אחד שזרק צריך להגיד בקול פריט אחד שזרק השבוע לפח. בתום הסבב ניתן לשאול את הילדים: איך אפשר היה לצמצם את כמות הזבל הזו? לאיזה פח צריך לזרוק כל אחד מהפריטים? אפשר לעשות סבב משחקי נוסף שבו כל אחד אומר לאיזה פח זורקים את הפריט שציין בסבב הקודם. (פח ירוק - לפסולת אורגנית כמו שאריות מזון מגבונים לחים. פח כתום-לאריות מזון, פלסטיק. פח כחול- למיחזור מוצרי נייר, עיתון, מחברות, אריות קרטון קטנות. פח סגול- לבקבוקי זכוכית, ומיחזורית- לאיסוף בקבוקי פלסטיק).
- **"מרוץ שליחים חלוקה למחזור"** – נסדר את הקבוצות בטורים, זה לצד זה. לפני כל קבוצה נעמיד ערימה של פרטי פסולת (בקבוקי פלסטיק, זכוכית, נייר וקרטון, שקיות, פחיות). מול הקבוצות נעמיד מספר פחים, כאשר על כל פח מצויין הצבע וסוג הפסולת (נייר וקרטון, פלסטיק, זכוכית/פחיות). על הילדים לרוץ אל הפח ולזרוק את הפריטים בפח הנכון, על פי סדר. הקבוצה שסיימה את הערימה שלה ראשונה, ולא טעתה במיקום הפסולת, מנצחת.

בתום הפעילויות, נאסוף את הילדים ונישאל:

- ✓ מה למדנו בכל משחק?
- ✓ האם גיליתם דברים חדשים שלא ידעתם?
- ✓ אילו חוקים לשמירה על הסביבה אנחנו יכולים להגיד לאור המשחקים?
- ✓ מה אנחנו יכולים לעשות בחיי היום יום שלנו כדי לשמור על הטבע והסביבה?
- ✓ מה נגיד למשפחה שלנו כדי שגם הם ישמרו על הטבע והסביבה?
- ✓ מה אנחנו יכולים לעשות בבית שלנו כדי לשמור על הטבע והסביבה?

2. הפעלה יצירתית בנושא מחזור

ניתן לבצע את אחת או שתיים מבין היצירות או לחלק את העבודה לתחנות, על פי בחירה. מומלץ להתנסות באופן אישי בהכנת היצירות הנבחרות.

להלן מספר הצעות ליצירה ממוחזרת:

• **פרפר מגליל נייר טואלט / מעמדים מנייר טואלט לכלי כתיבה:**

חומרים נדרשים: גלילי נייר טואלט משומשים, ניירות צבעוניים, מדבקות עיניים, מנקי מקטרות צבעוניים, מספרים, דבק, שמיניות בריסטול/שמיניות קרטון ביצוע.

אופן הכנה:

1. הכנת הכנפיים: אפשר להכין שבלונה של כנפיים או לתת לילדים לצייר כנפיים באופן חופשי, לגזור, לצבוע ולקשט.
 2. ציפוי וקישוט גליל הנייר: בהתאם לכנפיים או ביצירה חופשית, יש לצפות את גליל הניר ולהדביק עיניים.
 3. הדבקת "מחוששים" ממנקי מקטרות. ניתן להדביק באמצעות דבק חס או לעשות 2 חורים בקצה הגליל, להכניס את מנקי המקטרות דרך החורים וללפף סביב החור.
 4. הדבקה לבסיס/מעמד – נחלק לכל ילד שמיניות בריסטול לבסיס. הילדים יקשטו את הבסיס וידביקו את גליל הנייר לבסיס באמצעות דבק פלסטיק או סלוטייפ.
- חשוב: יש להדביק את הכנפיים לגליל הנייר בחלקו העליון, ולא מתחת לקו התחתון, כדי שלא יפריע להעמדת הגליל.

• **מוביילים מדיסקים ישנים/תחתיות לכוסות מדיסקים:**

חומרים נדרשים: דיסקים, טפטים צבעוניים, ניירות צבעוניים עם דוגמאות, מדבקות טושים לא מחיקים, דבק, נוצות, עיניים, חוטים צבעוניים או שקופים, פעמונים.
אופן הכנה:

1. קישוט הדיסקים, הדבקה צביעה בטושים לא מחיקים וציפוי במדבקות
2. חיבור הדיסקים באמצעות חוט

• **קופסא חסכון מבקבוקים:**

חומרים נדרשים: בקבוקי פלסטיק, פקקי בקבוקים, מדבקות עיניים, מדבקות וצבעים לפלסטיק, סכין יפני/מספריים, נייר צבעוני.

אופן הכנה:

1. הכנת אוזניים לחיה : גזירת אוזניים מניירות צבעוניים והדבקה.
2. הכנת רגליים לחיה : אפשר להדביק פקקים או להכין מפלסטלינה, להדביק לבקבוק בדבק המתאים לפלסטיק
3. הכנת פרצוף: הדבקת עיניים, אף, פה.
4. חריצת חריץ בגב החיה (להכנסת מטבעות): תתבצע על ידי המורה.

הכנת קולאז'

קולאז' הוא מדיה אומנותית שבה נעשה שימוש בפיסות עיתון, נייר או אריג לכדי יצירת תמונה דו-מימדית. נציג לילדים דוגמא לעבודת קולאז' (הדבֶק):

ננחה את הילדים לבחור מתוך עיתונים צבעוניים תמונות, ומתן יכינו קולאז' (הדבק). הילדים יגזרו את תמונות וידביקו אותן יחד לבגד כדוגמת המעיל או לכל מיבנה וצורה שייבחרו.

שוק קח-תן: (במידה והפעילות לא נבחרה ליום שיא)

הילדים יתבקשו להביא מספר פריטים משומשים ובמצב טוב שאינם זקוקים להם, כדוגמת בגדים, ספרים, משחקים ועוד. את הפריטים יש לארגן בחדר באופן מסודר, לפי נושאים ולבצע שוק "קח-תן". ראשית יספר כל ילד מה הביא, ומדוע הוא מוכן למסור את הפריט או הפריטים. כל ילד בתורו, יבחר פריט שהיה מעוניין לקחת, וישתף מדוע הוא כל כך רוצה אותו. (ניתן גם לערוך הגרלת מספרים אשר תקבע את מקומו של כל ילד בתור) הילדים לא ייקחו את הפריטים. בשלב האחרון, כל ילד בתורו יוכל לקחת פריט אחד ולתת פריט אחד משלו לחבר שרצה ושכנע אותו. חשוב לשוחח עם הילדים על הוגנות ופירגון לחבריהם. אפשר לשוחח גם על כך שהפריט יעבור וישמח מישהו אחר.

פעילויות להרחבה והעשרה

סרטון בנושא איכות הסביבה- העולם הוא כדור

https://www.youtube.com/playlist?list=PLfcYs4SRZfuLgF7_YG2vWck_AUdbW3CDB

המורה תבקש מהילדים לשתף, האם קיים חפץ ישן שקיים בבית ועבר מדור דור ? לדוגמה : פמוטים, טבעת, גביע, משחק, אלבום משפחתי, אלבום בולים וכו'. ... הילדים ייספרו את סיפורו של הפריט, מה ערכו ומה מיוחד בו.

ילדה של ספרים / עמי גדליה

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: ילדה של ספרים

ב. שם המחברת: עמי גדליה

ג. איורים: מושיק לין

ד. התאמה לשכבת גיל: אי' ב' ג'

ה. הוצאה: הקיבוץ המאוחד, 1998

ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: ספרות עכשווית

ז. היבטים חזותיים

- מלל: שפה ברורה, במשלב יומיומי, טקסט קצר בכל עמוד, אותיות בגודל

בינוני, ניקוד מלא

- איורים: רישומים וציורים בהירים הממחישים את הטקסט.

ט. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות:

להמחזה: תלבושות, כובעים וחלקי לבוש נוספים בהתאמה לסיפור.

ליצירה: ניירות, דבק, מספריים עפרונות, צבעים.

להכנת הספרון - דפים לבנים ודפים צבעוניים.

י. היערכות מוקדמת של המדריכים: חשוב לצפות מראש בסרטונים המוצעים. כדאי

לצלם מראש את הדפים הנבחרים.

א. תקציר:

”קוראים לי גל ואני בכתה ב'. אחי המרגיז, דור, אומר שקראו לי גל, כי הגלגלים בראש שלי נשברו ונשאר לי רק חצי גלגל שלא כל-כף מסתובב, ובגלל זה אני מטורללת. אבל אמא אומרת שהיא קראה לי גל, כי היא פגשה את אבא בפעם הראשונה ליד הים והם הביטו בגלים. מיכאל הוא סבא שלי. אני אוהבת אותו יותר מכל אדם אחר, כי תמיד יש לו זמן לספר לי סיפורים - וסיפורים הם הדבר שאני הכי אוהבת בעולם”.

לגל יש הרבה המצאות אותם למדה מגיבורי הספרים. לא תמיד הרעיונות שלה מוצאים חן בעיני המבגרים, אבל כולם מסכימים שהיא עושה מעשים מטורפים, משעשעים ומצחיקים. גל, גיבורת הסיפור, מתקשה ברכישת הקריאה, אך מעתיקה מצבים מהסיפורים שהיא אוהבת אל משחקה בחיים. הסיפור נוגע בעדינות בעצב ובמוות הסבא האהוב.

ב. נושאים מרכזיים: חייה של ילדה רגילה שסיפורים הם כל עולמה.

ג. דגשים: כוחו היוצר של סיפור

יחסים בין אחים

יחסים בין סבא ונכדה

יצירתיות, תעלולים ושמחת חיים

ערכים ורעיונות

- א. ילדים אוהבים סיפורים – גם ילדים המתקשים בקריאה יכולים לאהוב סיפורים.
- ב. ספרים וסיפורים יכולים למלא את המחשבות ואת הלבבות ולהיות לנו מקור שמחה ושעשוע.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

כדאי לבחור פעילות אחת או שתיים מתוך מה שמוצע להלן

1. נשוחח עם הילדים על כריכת הספר. הילדה עפה עם הספר, הספר משמש לה כנפיים – ננסה להסביר את הציור במלים.
2. נחלק לכל ילד דף קטן, ועליו הוא יכתוב שם לציור שעל הכריכה (או ציור אחר מתוך הסיפור עצמו). נאסוף את הדפים ונערבב אותם. המדריכה תחלק את הדפים הכתובים באופן אקראי. כל ילד יקרא את מה שקבל, וינסה לנחש מי הילד שכתב זאת.
3. נבחר קטע קצר מתוך הסיפור, נקרא אותו בקול באוזני הילדים נשוחח על הקטע ונאפשר לילדים להביע עמדה, להוסיף רעיונות.
4. נתבונן בכריכת הספר. כל ילד יקבל פס נייר ויכתוב שאלה אחת שהוא היה רוצה לשאול את הילדה שבציור. נאסוף ונאגד את השאלות.

לאחר קריאת הסיפור, נחזור לשאלות ונראה האם יש לנו תשובה.

ב. קריאה:

1. אפשר לקרא את הסיפור באוזני הילדים ברצף אחד, אפשר לקרא כל פעם חלק אחד, ולאחריו תיערך פעילות מתאימה. אפשר ורצוי לתת לילדים את הספרים לעיון ולמעקב אחר הקריאה. אפשר לשתף את הילדים בקריאה של קטעים מתוך הספר.

2. אפשר להקרין את הסרטון בו הסופרת, עמי גדליה, קוראת קטע מהספר –

[לדה של ספרים. לקישור](#)

נשוחח על מה שעמי גדליה כתבה וקראה בסרטון: האם היינו רוצים להצטרף למסע של גל לביתה של לאה גולדברג. מדוע?

פעילויות סביב הטקסט:

כדאי לבחור את הפעילויות המתאימות מתוך ההיצע שלהלן

1. מיד בתום הקריאה נשוחח עם הילדים, ניתן להם לשתף בחוויותיהם ובמחשבותיהם, לשאול אם היו דברים לא ברורים, להתייחס באופן חופשי.

2. חידון ציורים - נבקש מהילדים לצייר קטע אחד מהסיפור שהיה להם מעניין במיוחד. נאסוף את הציורים ונהפוך אותם למעין חידון: כל ילד יבוא ויציג את הציור שלו. שאר הילדים יתבקשו לזהות איזה חלק של הסיפור מצויר כאן. נאסוף את הציורים ונציג אותם בפני אורחים וחברים.

3. המחזה - ניתן לילדים לספר את הסיפור במלים שלהם. אפשר וכדאי להמחזי את הסיפור – נחלק את הכיתה לקבוצות וכל קבוצה תבחר איזה חלק של הסיפור הם רוצים להמחזי. הילדים יתחפשו בהתאם לסיפור ויציגו בפני חבריהם.

4. פגישה עם ל. ג. - בסיפור מתוארת הנסיעה של גל, הילדה, לראות את הסופרת לאה גולדברג. ננסה להבין מה היה מוזר באירוע ההוא? איפה היו הטעויות של גל? אם היא היתה פוגשת את לאה גולדברג, מה היא היתה אומרת לה? מה היתה מספרת? נזכיר לילדים שירים וסיפורים של לאה גולדברג ונשאל - איזו מתנה היתה גל נותנת לה? למה דווקא את המתנה הזו? (לאה גולדברג כתבה את מה עושות האיילות, פזמון ליקינתון, בואו עננים, איה פלוטו, החלום הוא צייר גדול, דירה להשכיר, גן הכוכבים, כובע קסמים, הילד הרע, המפוזר מכפר אז"ר, ידידי מרחוב ארנון, ניסים ונפלאות, גן החיות ועוד ועוד).

בזוגות או בקבוצות נכין את המתנות שאפשר היה לתת ללאה גולדברג, לו היינו פוגשים אותה.

5. השם של גל והשם שלי - ניזכר למה קוראים לגל בשם הזה? האם יש ילדים נוספים שיש בשם שלהם משהו מיוחד? נספר, נצייר, נציג.

6. גל וסבא מיכאל – גל מאוד אוהבת את סבא מיכאל. ניזכר בסיפור ונספר על היחסים ביניהם. מה אהבו לעשות יחד? למה גל כל כך אהבה את סבא מיכאל? נצייר אירועים שחווה גל עם סבא. מה קרה לסבא? איך גל קבלה את מותו?

7. חוברת זיכרון לסבא מיכאל - עבודה של כל הקבוצה –
נניח שגל היתה רוצה להכין חוברת לזכרו של סבא מיכאל ואנחנו עוזרים לה.
נשוחח, נחליט ונעשה:
- איזה סיפורים על סבא נכניס לחוברת?
- אילו זיכרונות נכתוב (על דברים שחווה גם עם סבא)?
- אילו תמונות נשבץ (ציורים של הילדים)?
- איזו תמונה תהיה על הכריכה?
- איזה שם ניתן לחוברת הזיכרון?
נכין את החוברת לפי מה שהחלט, נדביק את כל מה שהילדים ציירו וכתבו.

8. הכנת ספרון - גל אומרת שסיפורים הם הדבר שהיא הכי אוהבת. נשוחח עם הילדים על הסיפורים שהם אוהבים. נשתף את הילדים בסיפורים שאנחנו, המבוגרים, אוהבים. נזמין את הילדים להכין ספרון ובו הסיפור שהוא הכי אוהב. בכל עמוד כותבים קטע מהסיפור על פי הסדר, ומציירים ציור מתאים.

איך מכינים ספרון?

- לוקחים 2-3 דפי 4A לבנים ומקפלים אותם באמצע.
- לוקחים דף 4A צבעוני ומקפלים גם אותו באותה צורה.
- "עוטפים" את הדפים הלבנים באמצעות הדף הצבעוני ויוצרים כריכה.
- משדכים בסיכות בצד כדי להדק את הכריכה לדפי הספרון.

הנה דוגמה לספרון:

9. הכנת סימניה - נבחר משפט אחד מיוחד מתוך הסיפור (משפט שאמרה גל או סבא מיכאל או האח דור או אחד ההורים). נעתיק את המשפט על פס בריסטול נקשט ונכין לעצמנו סימניה.

10. מה גל רואה מלמעלה? – נגיש לכל ילד דף שבחלקו העליון צילום של כריכת הספר. נצלם רק את הציור עצמו, ללא שם הספר. יתקבל דף שחלקו העליון מצויר וחלקו התחתון יצויר על ידי הילדים. ראו בהמשך.

נשוחח עם הילדים ולאחר מכן נציע להם לצייר מה גל רואה מלמעלה, כשהיא עפה על כנפי הספר?

נערוך תערוכה של ציורים שכותרתה "לעוף על כנפי הספר - מה גל רואה מלמעלה?".

מרק כפתורים / אוברי דייזס

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: מרק כפתורים

ב. המחבר/ת: אוברי דייזס

ג. המאייר/ת: דושאן פטריצ'יק

ד. התאמה לשכבת גיל: א'-ב'

ה. הוצאה: כנרת זמורה ביתן, דביר- מוציאים

לאור בע"מ, 1999

ו. ספרות עכשווית

ז. היבטים חזותיים:

- מלל: אותיות גדולות וניקוד מלא

- איורים: איורים צבעוניים

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: גיליונות נייר, עיתונים בנושאי אוכל, צבעי גואש, בריסטולים, לורדים, דבק ומספריים. אביזרים להמחשה תיאטרלית: בגדים ישנים, צעיפים כובעים, סיר, כף, כפתורים וירקות. (רצוי להיערך ולבקש גם מהילדים).

היערכות מוקדמת: מצרכים, כלים להכנת סלט או כדורי שוקולד (לחלק מטלות ולבקש מהילדים להביא לפני המפגש).

תוכן

א. תקציר:

בעזרת כמה כפתורים הצליח קבצן רעב לשפר את יחסם של האנשים בעיירה זה אל זה ולהפוך את אנשי העיירה לקהילה, המבטיחה כי איש מחבריה לא יישאר לבד ובלי תמיכה.

ב. נושאים מרכזיים:

תרומת היחיד לקהילה, שיתוף פעולה, ערבות הדדית, אמונה וראייה חיובית, נתינה, נדיבות וקבלת השונה.

ג. דגשים:

שפה - פעלים במשלב לשוני גבוה.

דמויות - אפיון דמות הקבצן (נעסוק בדמות במהלך הפעילות במספר היבטים).

ערכים ורעיונות

א. עזרה לזולת, נתינה, נדיבות, קבלת האחר, ערבות הדדית ומנהיגות.

ב. "מצוות צדקה" - במשך השנים קבעו חכמים חוקים שונים הנוגעים למצוות צדקה, הרמב"ם כתב שאפילו עני המתפרנס מצדקה חייב לתת צדקה מעצמו.

ג. "אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני" - משנה מסכת אבות (פרק א' משנה יד) היחיד כפרט חייב לדאוג לעצמו ויחד עם זאת כיחיד לעצמו, כוחותיו דלים. המשפט מסביר ומעצים את ערך היחיד והקהילה: בעזרת יוזמה, ראייה חיובית, שיתוף פעולה ודאגה לאחרים, אנו מפתחים ומשפרים את משמעות החיים.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. ניבוי על פי כותרת:

נציג (נרשום על הלוח) תחילה רק את הכותרת - "מרק כפתורים" ונשאל במה לדעתכם עוסק הספר?

2. נציג את הכריכה ונישאל: הביטו בציור הכריכה, מה רואים בציור? במה לדעתכם עוסק הספר?

3. המדריכה תציג בפני הקבוצה תמונה מתוך הסיפור, המייצגת את כל הקהילה מגויסת ומשתתפת בהכנת המרק. מה ניתן ללמוד מהתמונה?

ב. פעילויות במהלך קריאה:

1. מומלץ להושיב את הילדים במעגל. המדריכה תקרא את הסיפור קריאה ראשונה באוזני הילדים.

במהלך הקריאה השניה, יציגו ילדים, במקביל לקריאה, את דמויות הקבצן, השמש ומספר תושבי העיירה בפנטומימה. אפשר להוסיף בגדים מתאימים ועזרים להצגה כדוגמת סיר, כף מרק, כפתורים וירקות.

פעילויות סביב הטקסט:

1. פעילויות של שיחה ודיון

נציג בפני הילדים שאלות העולות מתוך הסיפור:

האם אתם רואים או נתקלים בקבצנים? היכן?

במה שונה הקבצן בסיפור, מקבצנים אחרים שאתם רואים?

מדוע אף אחד לא מסכים להכניס את הקבצן לביתו בתחילת הסיפור?

כיצד ניתן לעזור לאנשים זרים הזקוקים לעזרתנו גם בלי להכניסם הביתה? (כאן המדריכה תחדד ותזהיר כי פתיחת דלת בפני אדם זר אינה מתאימה לילדים צעירים, אנו נזהיר את הילדים מכך)

האנשים בעיירה הרגישו שאין להם דבר, איך ניתן היה לצפות שיעזרו לקבצן?

באיזו דרך הלהיב והצליח הקבצן לשכנע את השמש ולגייס אותו ואת התושבים ומה"כלום" הצליח ליצור מרק? מה היו חומרי הגלם?

על מה מעידים השינויים בצבעי האוורים בתחילת הסיפור לעומת סופו? מדוע הם משתנים? איזו הרגשה הם מסבים לקורא?

מה הרוויחו אנשי העיירה מתרומת המרק שכה שימח אותם? שתפו בדוגמא על מקרה בו כל אחד תרם את חלקו לתוצר משותף טוב יותר. (אפשר בזוגות).

אוצר מילים, צרופים וביטויים :

נישאל את הילדים : מהו מתכון להכנת עוגה או תבשיל, מה הוא כולל? מי מהילדים הכין מאכל תוך היעזרות במתכון?

נזמין את הילדים להכין מתכון להכנת מרק כפתורים : רשימת מצרכים וכלים, אופן הכנה. אפשר לכתוב את המתכון בתוך סיר גדול שכל אחד יצייר על הדף.

להלן, משפטים מתוך הספר המתארים פעולות להכנת מרק. הפעולות יירשמו על הלוח. לדוגמה :

"מיד הביאו לו מלת, סוכר ופלפל. הוא בזק אותם לתוך הסיר ובחש"

"מיד הביאו לו שמן והוא יצק אותו לתוך הסיר"

"הקבצן המשיך לבחוש"

"הקבצן קילף את הירקות, אחר כך פרס אותם וחתך וקצץ"

" ואז השליך אותם לתוך הסיר המבעבע ובחש את המרק עוד ועוד".

כל ילד מוזמן לקשט את הסיר האישי שלו בתום המשימה, באיורים מתאימים, כחלק מיצירת מתכון מרשים.

2. משחקי תנועה ותיאטרון (ניתן לבחור משחק אחד או שניים)

"שורדים על אי בודד"

המדריכה תבקש מהתלמידים לעמוד על כסאות במעגל. התלמידים יסתובבו במעגל על הכיסאות ובזמן זה המדריכה מוציאה כסאות מהמעגל. על התלמידים לסייע אחד לשני ולפנות מקום על גבי הכיסאות שנתרו, מי שנופל מהמעגל ניפסל. המטרה היא לשמור על כמה שיותר תלמידים עומדים על כמה שפחות כיסאות. נשמור על משחק בטוח.

"המכונה"

המדריכה תחלק את התלמידים לקבוצות ותיתן לכל קבוצה משימה : להכין פס יצור של איזשהו מוצר בעזרת תנועות וקולות. (מכונת שעפה באוויר, בית מתקפל ועוד כיד הדמיון..). הילדים צריכים לעמוד בשורה כאשר כל אחד הוא חלק ממכונה העושה פעולה אחת בלבד, ובייחד צריכים להיות המכונה כולה. בחיבור לספר "מרק מכפתורים" המורה תבקש מהקבוצות ליצור מכונה המכונה מרק מכפתורים בדומה לסיפור.

סיפור קבוצתי

המדריכה תסדר את התלמידים בישיבה מעגלית. המדריכה תקרא משפט פתיחה של סיפור קיים או דמיוני ותעצור בקטע המותח ותיתן לתלמיד להמשיך את הסיפור. התלמיד הבא אחריו, ימשיך את הסיפור. וכך הלאה עד שנוצר סיפור חדש וייחודי לקבוצה.

3. שיתוף פעולה באמצעות יצירה:

מטרת הפעילות: הבנה של היתרונות שיש בשיתוף הפעולה, והשוואה של עבודת יחיד מול עבודה קבוצתית.

נפזר בחדר שלושה גיליונות נייר גדולים וצבעי גואש, מסביבו ישבו התלמידים בשלוש קבוצות.

מהלך הפעילות:

תחנה 1- ננחה את הקבוצה הראשונה להכין ציור אישי. כל ילד יצייר ציור אישי על גבי הנייר המשותף.

תחנה 2- ננחה את הקבוצה השנייה להכין ציור גדול משותף ללא כל שיח או התייעצות בין חברי הקבוצה.

תחנה 3- בקבוצה השלישית ננחה את הילדים ליצור ציור משותף, כשיש באפשרותם לנהל שיח ולהתייעץ בנוגע לציור, חלוקת השטח ותהליכי עבודה.

כל אחת מהקבוצות צריכה לעבור בשלוש התחנות.

לאחר שהקבוצה סיימה לעבור בשלוש התחנות, עליה להציג בפני המליאה את שלוש היצירות. כל ילד בתורו ישתף איך הרגיש בכל תחנה ומה היצירה שכל אחד הכי אהב ומדוע?

4. הכנת מאכל בעקבות הסיפור -

הכנת סלט או כדורי שוקולד: המדריכה תחלק תפקידים לילדים להבאת מצרכים וכלים בהתאמה למתכון. כל ילד ישתף בחלקו בהכנה המשותפת לקבוצה.

פעילויות להרחבה והעשרה

הקרנת סרטון "מרק כפתור": הצגה לצפייה ביוטיוב מתוך התכנית "פרפר נחמד". [לקישור](#)

מֵתָן כֶּפֶתוֹרִים

קטב: אוקרי רייזיס
אמ: דושאן סטרצ'יק

נואי הילדה מתאילנד / אסטריד לינדגרן

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: נואי הילדה מתאילנד

ב. שם המחברת: אסטריד לינדגרן

נוסח עברי: לאה גולדברג

ג. תצלומים: חנה ריבקין בריק

ד. התאמה לשכבת גיל: ב'ג'

ה. הוצאה: ספרית פועלים, 2015

ו. ספר קלסי שראה אור לראשונה בסוף שנות החמישים.

ז. היבטים חזותיים:

- מלל: טקסט קצר בכל עמוד, שפה פשוטה, כתב גדול, ניקוד מלא

- איורים: צילומים אותנטיים בשחור-לבן הנותנים תחושת קרבה לחייה של נואי

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: ניירות, ניירות צבעוניים, טושים ומדבקות.

ט. היערכות מוקדמת של המדריכים: הדפסת כרטיסי טיסה לחלוקה לילדים, אימון

מוקדם בעבודת אוריגמי על פי ההנחיות בסרטונים.

א. תקציר:

זהו סיפור של הילדה, נואי, שחיה בכפר בתאילנד. נואי מחכה ליום שבו אביה יקח אותה איתו לבנגקוק, העיר הגדולה, כשיצא בסירתו אל השוק. והנה סוף סוף מגיע היום. נואי יוצאת עם אביה לעיר הגדולה, בנגקוק. העיר מעניינת ומרתקת, ונואי בסקרנותה מתרחקת מעט מאביה ומטיילת בלעדיו. היא בטוחה שתמצא את אביה במהרה אך הדבר לא קורה כך בסיפור. נואי פוגשת את הנזיר אשר מטפל בה ודואג לה. לבסוף הוא גם זה שעוזר לה למצוא את אביה. כשהם נפגשים, האב אומר: "אֶשְׂרֵי הַמְּפָלִיג לְעוֹלָם הַגָּדוֹל, אֶשְׂרֵי הַחוֹזֵר לְבֵיתוֹ הַקָּטָן".

ב. נושאים מרכזיים: משפחה, עצמאות, סקרנות, חיפוש אתגרים, פתרון בעיות בסביבת חיים ייחודית, בתקופה אחרת.

בספר אנו נתקלים בחיים שונים ומיוחדים למשל: אכילה על הרצפה, שינה על הרצפה, עבודה של הילדים, חיים ליד הנהר, מגורים בכפר בבית עשוי עמודים.

ג. דגשים: במהלך הפעילות על הספר נדגיש את הייחודיות של חיי הכפר בתאילנד. ננסה לגלות את המיוחד בדמותה של נואי, בסקרנותה לגלות דברים חדשים ובאתגרים שהיא לוקחת על עצמה. בנוסף, נעצים את חווית ה"טיסה" לתאילנד ונסדר את הכיתה בצורה של מטוס ונדפיס את כרטיסי הטיסה.

ערכים ורעיונות

א. סקרנות ככוח מניע.

ב. עצמאות ואומץ וגבולותיהם.

ג. חיים במשפחה, חריצות ועזרה להורים.

אנושיות ואכפתיות, עזרה למי שנמצא במצוקה.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נציג את צילום כריכת הספר ונבקש מהילדים לשער: מי בתמונה? איפה היא גרה? על מה או על מי היא חושבת? מה היא מחזיקה בידה? לו הילדה הזו היתה מגיעה לקבוצה שלנו או לשכונה שלנו, מה היינו שואלים אותה?

2. נואי גרה בתאילנד. נשאל את הילדים היכן נמצאת תאילנד? מה הם יודעים על ארץ זו? אפשר להקרין את מפת העולם ולהראות לילדים את מיקומה של תאילנד ומיקומה של ישראל. שתיהן ביבשת אסיה. [קישור למפת העולם - מדינית](#). נשוחח עם הילדים על דרכי ההגעה לתאילנד מישראל. נספר להם שטיסה ישירה אורכת למעלה מעשר שעות. אנו עומדים לעלות לטיסה.

3. נחלק לילדים כרטיסי עליה למטוס ונספר להם כי אנו עומדים להגיע, באמצעות הסיפור לארץ אחרת, רחוקה ומיוחדת. מיד אנו מתחילים בטיסה.

ב. קריאה:

1. מומלץ לקרא את הסיפור באזני הילדים במקטעים, לפי הפירוט שבהמשך, ולקיים פעילות מתאימה לאחר כל קטע. אפשר כמובן גם לקרא את הסיפור ברצף וליצור פעילויות בהתאמה לתוכן.

פעילויות סביב הטקסט:

1. קריאת הטקסט הראשון – עמ' 1-16.

שיח בקבוצה: מה מסופר לנו על תאילנד? מה אנו יודעים על הבית של נואי? נשווה עם הבית והסביבה הקרובה שלנו.

ניתן להשוות באמצעות טבלה כזו:

<u>הבית והסביבה הקרובה שלנו</u>	<u>הבית של נואי</u>

אפשר להציע לילדים לקפל דף 4A לשניים – בחלק אחד הם יציירו את הבית והסביבה הקרובה של נואי ובחלק השני יציירו את הבית והסביבה הקרובה שלנו.

2. נקרא עמ' 21-17 נשוחח עם הילדים על מסורות האכילה והשינה בתאילנד – על הרצפה.

נקרא עמ' 35-22 נשוחח על חייה של נואי, על המשפחה, על תפקידיה במשפחה. עמוד 35 – אבא של נואי מחליט לקחת אותה לעיר הגדולה בנקוק. נשוחח עם הילדים על תקופה אחרת ומקום אחר, על אנשים שלא נסעו הרבה ממקום למקום.

נתבונן בתמונות, בלבוש של האנשים ונמקד את מבטנו על כובעי המגבעת הגדולים.

נמשיך לקרא את הסיפור ונעלה מתוכו נושאים לשיחה:

- איך קרה שנואי הלכה לאיבוד? מה היינו מצעים לה לו היינו פוגשים אותה? מה כדאי לה לעשות? מה ייעץ לה נזיר? מה פירוש המושג "בשעת צרה".
נזמין את הילדים להציג קטעים מהסיפור. בהצגה הם יכולים להוסיף מפגשים עם חיות נוספות, עם אנשים נוספים.

3. אבא של נואי מגיע למקדש ופוגש את בתו. מה הם אומרים זה לזה? מה הם חושבים? מה דעתכם, ילדים, על תגובתו של אבא? האם היה צריך להגיב אחרת? אם כן איך? נזמין את הילדים לצייר את המפגש ולהוסיף לדמויות בועות דיבור ובעות חשיבה.

אפשר לתת לכל תלמיד דף ובראשו המשפט שאבא אמר:
"אֲשֶׁרִי הַמְּפָלִיג לְעוֹלָם הַגָּדוֹל, אֲשֶׁרִי הַחוֹזֵר לְבֵיתוֹ הַקָּטָן"

מה פירוש המילה 'אֲשֶׁרִי'? מי לדעתם מאושר יותר, המפליג לעולם הגדול או החוזר לביתו. נזמין את הילדים לצייר ציור המתאים למשפט.

אוצר מלים, צירופים וביטויים:

1. שעת צרה

2. אשרי

פעילויות להרחבה והעשרה

1. נשוחח עם הילדים על הכובעים הנראים בתמונות בספר. ממה הם עשויים? איך מכינים אותם. אנו נכין כובע מנייר ונקשט אותו לקישור [הכנת כובע מנייר](#)

2. נחזור לתמונות ונשוחח עם הילדים על הסירות בתאילנד. ממה הן העשויות, איך הן לא שוקעות? נשאל את הילדים על היתרונות והחסרונות של סירה ככלי תחבורה. [נכין סירה מנייר](#), נקשט ונצבע אותה. נציב את הסירות בתערוכה בחדר. ילדים המתורגלים באוריגמי יכולים להכין [סירה משוכללת](#).

3. נרחיב את היריעה ונשוחח עם הילדים על דרכי הגעה ממקום למקום בעבר והיום נמנה את כל הדרכים המוכרות לנו:

- [רוכבים](#) על חמור או גמל או סוס (בתקופה קדומה או באזורים הרריים)
- [נוסעים](#) בעגלה, במכונית, ברכבת, ברכבת קלה, ברכבת תחתית, באוטובוס, בטרקטור, בקלנועית
- [רוכבים](#) על אופניים, על אופניים חשמליים, על סגווי
- [מפליגים](#) / שטים בסירה, באונייה, בספינה, ביאכטה, על רפסודה
- [טסים](#) במטוס
- [הולכים](#) ברגל

נצייר את כלי התחבורה השונים, נציג אותם בפנטומימה כחידות כדי ששאר הילדים יזהו. נחפש בעיתונים, ובאינטרנט תמונות של כלי תחבורה מיוחדים. אפשר להתמקד רק בכלי שיט ולחפש תמונות שלהם. אפשר להזכיר את כלי השיט המוכרים לנו: סירות מנוע, מפרשיות, רפסודות, אוניות משא, אוניות נוסעים ועוד. אפשר להכין / לצייר כלי שיט שונים ולנסות להשיט אותם בתוך קערה רחבה. אפשר כמובן לראות בסרטון [איך מגיעים](#) היום בערים הגדולות בתאילנד ממקום למקום.

ליווי פדגוגי של תוכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך הפרוייקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017. הפרוייקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך.

אל על
EL AL

כרטיס עליה למטוס
BOARDING PASS

כרטיס עליה למטוס
BOARDING PAS

NAME OF PASSENGER: [REDACTED]

CARRIER	FLIGHT NO	DEST	CLASS / יו"מ	מ"מ	SEAT NO
LY	5770	TLV	Y		77A

NAME OF PASSENGER: [REDACTED]

FROM

TO TEL AVIV

FLIGHT NO CLASS / יו"מ
LY5770 Y

WE DEPART ON TIME!

BOARDING GATE WILL BE CLOSED 15 MINUTES
PRIOR TO SCHEDULED DEPARTURE TIME. FLIGHT
WILL NOT BE HELD FOR PASSENGERS ARRIVING LATE

אנו ממריאים במועד!

שער הגניטה לטיסה ייסגר 15 דקות לפני
מועד היציאה המסומן של הכרטיס.
הטיסה לא תחכה לנוסעים המאוחרים.

GATE	BOARDING TIME	SEAT
A07	1835	77A

טקס ETK
טקס ETK
טקס ETK

BOARDED AT 77A
AKL ETK

סיאה הילדה מאפריקה / אסטריד לינדגון

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: סיאה הילדה מאפריקה

ב. שם המחברת: אסטריד לינדגון

נוסח עברי: לאה גולדברג

ג. תצלומים: חנה ריבקין בריק

ד. התאמה לשכבת גיל: ב'–ג'

ה. שנת הוצאה: ספרית פועלים, 2015

ו. ספר קלסי שראה אור לראשונה בשנת 1959

ז. היבטים חזותיים:

- מלל: טקסט קצר בכל עמוד, שפה פשוטה, כתב גדול, ניקוד מלא

- איורים: צילומים אותנטיים בשחור-לבן הנותנים תחושת קרבה לחייה של סיאה.

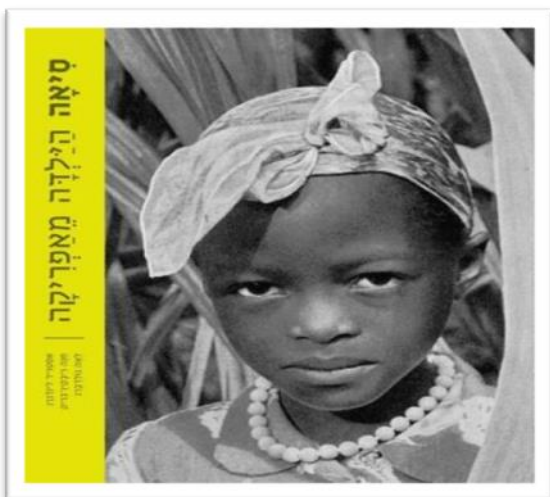
ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: תמונות מתוך הספר, חומרים להכנת קשקשנים –

מכלי פלסטיק, גלילי נייר, בקבוקי שתיה, ניירות אריזה צבעוניים, מדבקות, דבק,

חוטים לקישוט, זרעי חומס ושעועית לבנה הכניס לקשקשנים.

מקלות לתיפוף – ענפים יבשים, מקלות של מטאטא חתוכים באורך של 20 ס"מ.

ט. היערכות מוקדמת של המדריכים: הדפסת תמונות מתוך הספר.

א. תקציר:

זהו סיפור של ילדה אפריקנית בשם סיארה שגרה למרגלות הר הקילימנג'ירו הגבוה, הנמצא בטנזניה. בסיפור אנו פוגשים את סיארה כשהיא עוזרת בבית ובשדה, ושומרת על אחיה הקטנים. הוריה יצאו לעיר הגדולה לפגוש את המלך מראה. אחיה, סריקו הולך בעקבותיהם ואילו סיארה אינה מרוצה מהעובדה שהיא נאלצת להישאר בבית. על אף שסריקו אינו מרשה לה, היא יוצאת מהבית בהחבא במטרה לממש את חלומה – לפגוש את המלך. הספר מתאר את מסעה של סיארה לאירוע החגיגי עד שהיא מגיעה, פוגשת את המלך ואף מחליפה עימו כמה מלים. המלך מראה לה הוא דמות אמיתית הנערצת עד היום בטנזניה. הספר הוא חלק מסדרת ספרים על ילדים בעולם. שנים רבות לאחר סיום כתיבת הספר יצאה הבמאית, דבורית שרגל למסע משלה בעקבות גיבורות ספרי ילדותה, במטרה לראות ולתעד איפה הן היום. היא פגשה את סיארה, שהיא עכשיו אישה מבוגרת, רופאה המטפלת בחולי איידס. [לקישור](#)

ב. נושאים מרכזיים: משפחה, עצמאות, חיפוש אתגרים, פתרון בעיות בסביבת חיים ייחודית, בתקופה אחרת.

ג. דגשים:

- אופיים הייחודי של סיארה ושל אחיה, עצמאותם והאחריות שיש עליהם, על רקע המקום והתקופה.
- תמונות מצולמות מספרות סיפור מהחיים ועל אף מרחק הזמן והמקום, יש בו משום קרבה לילדים בימינו ובתרבותנו.

ערכים ורעיונות

- א. כוחן של נחישות ועצמאות במימוש הרצון.
- ב. יחסים בין אחים, יחסים בתוך המשפחה
- ג. מקומו של המלך בחברה מסורתית

הצעות לפעילויותא. פעילויות טרום קריאה:

1. נציג את צילום כריכת הספר ונבקש מהילדים לשער: מי בתמונה? איפה היא גרה? על מה או על מי היא חושבת? מה אתם חושבים על הלבוש שלה? לו הילדה הזו היתה מגיעה לקבוצה שלנו או לשכונה שלנו, מה היינו שואלים אותה?
2. נצלם מראש תמונות מתוך הספר. נחלק את הילדים לקבוצות קטנות וניתן לכל קבוצה 4-5 תמונות. (כל הקבוצות יקבלו את אותן התמונות). נציע לילדים לחבר סיפור על פי מיטב מחשבותיהם ודמיונם ולשלב בו את התמונות שקבלו. נאסוף את הילדים למליאה. כל קבוצה תציג את הסיפור שחיברה. נסכם את הפעילות באמצעות השאלה: האם ניתן לחבר סיפורים שונים המתבססים על אותן תמונות?

1. מומלץ לקרא את הסיפור באזני הילדים במקטעים, לפי הפירוט שבהמשך, ולקיים פעילות מתאימה לאחר כל קטע. אפשר, כמובן לקרא את הסיפור ברצף אחד ולהציע פעילויות שונות בהתאמה לתוכן.

פעילויות סביב הטקסט במהלך הקריאה:

1. קריאת הקטע הראשון – עמ' 1-16.
שיח בקבוצה: מה אנו יודעים על הבית של סיארה? נשווה עם הבית והסביבה הקרובה שלנו.
ניתן להשוות באמצעות טבלה כזו:

<u>הבית של סיארה</u>	<u>הבית והסביבה הקרובה שלנו</u>

אפשר להציע לילדים לקפל דף 4A לשניים – בחלק אחד הם יציירו את הבית והסביבה הקרובה של סיארה ובחלק השני יציירו את הבית והסביבה הקרובה שלנו. אפשר להציע לילדים להציג בפנטומימה אלמנט אחד מהבית והסביבה. ילדי הקבוצה ישערו למי מתאימה הצגת הפנטומימה.

2. קריאת המשך הסיפור עמ' 16-72. (קריאת המדריכה או קריאה עצמית של הילדים כל ילד בנפרד או קריאה בתורות). אפשרויות לפעילויות:

המדריכה והילדים ישוחחו בקצרה על מה שהתרחש בחלק זה של הסיפור. הילדים יציגו את השיחה בין סיארה ואחיה, סריקו ויתנו ביטוי למתח הקיים ביניהם. כדאי לאפשר לילדים להוסיף משפטים ואמירות להרחבת המלל, להוסיף תנועות בהתאמה לתוכן השיחה ביניהם.

אפשר להציע לילדים לצייר את סיארה ואחיה בשיחה ביניהם. אפשר לצלם את התמונה (עמ' 60 בספר) ולתת לילדים להוסיף בלוני דיבור ובלוני חשיבה ולכתוב בהם אמירות ומחשבות. את עבודת הילדים ניתן להציג באמצעות חידון – "מי יכול היה לחשוב / לומר את המשפט הזה?". – ילד קורא בקול משפט אחד ממה שהוא כתב בבלונים ושאר הילדים מנסים להתאים את מה שקרא, לדמות מסוימת.

3. קריאה של המשך הסיפור (עמ' 73-הסוף)

נשוחח עם הילדים על הישגיה של סיא, על נחישותה למימוש החלום, על עמידתה מול אתגרים והליכה בהתאם לצו מצפונה. נשוחח גם על הסיכונים שלקחה על עצמה ועל מידת האחריות שלה כלפי אחיה הקטנים.
נשאל את הילדים כיצד הם רואים את תגובת ההורים כשראו את סיא ואחיה משוחחים עם המלך.

סיא מימשה חלום וגם אנו נסיים חלק זה בשירו של עוזי חיטמן - נלמד את הילדים את השיר 'חלום עליכם'. נקרין את הסרטון ונשיר יחד עם חיטמן [קישור לסרטון](#).

חלום עליכם

מילים ולחן: עוזי חיטמן

חלמתי שאני רוצה להיות נהג קטר,
להיפגש ולקשקש עם בן אדם מוכר,
להיות נשיא ליום אחד או ממלא מקום,
לשבור תשיא רק פעם אחת ולהגשים חלום.

חה חה חה חה חה חלום עליכם,
חה חה חה חה חה חולם גם מי שלא ישן,
חה חה חה חה חה חלום עליכם,
ועוזי בא אל החלומות, והופ-זה מתגשם!

חלמתי שאני עולה ישר מן הספסל,
ותוך דקה תוקע גול ומטביע סל,
חלמתי שאני ראש עיר של איזו עיר גדולה,
ועל במה עומד ושר שירים בלה לה לה.

חה חה חה חה חה חלום עליכם,
חה חה חה חה חה חולם גם מי שלא ישן,
חה חה חה חה חה חלום עליכם,
ועוזי בא אל החלומות והופ-זה מתגשם!
ועוזי בא אל החלומות והופ-חלום עליכם!

קרדיט: אתר שירונט

אפשר להקרין סרטונים בהם נראה את חלומם של ילדים שונים ואת מימושו, כפי שצולמו בתוכנית הטלוויזיה מלפני שנים.

למשל חלומה של הילדה תמר גיסין לדעת מה זה גרפולוגיה ולהפגש עם גרפולוגית [קישור](#)
[לסרטון](#).

לחילופין הסרטון על מאור, הילד שאוהב מאוד כדורגל [קישור לסרטון](#).

פעילויות להרחבה והעשרה

נדמין שאנו מצטרפים לחגיגות לכבודו של המלך מריאלה בסיפור. גם אנחנו כמו סיה וסריקו
משתתפים בחגיגה.

1. נציע לילדים להקשיב למוסיקה ולהצטרף לריקוד אפריקאי. [קישור למוסיקת הריקוד](#)

נערוך סדנת תיפוף –

לצורך הסדנה נכין עם הילדים קשקשנים – מכלי פלסטיק או גלילי נייר או בקבוקי שתייה שבתוכם
זרעי חומס או שעועית, עטופים ומקושטים בניירות צבעוניים.
עוד נכין מראש:

1. מקלות - מקלות תיפוף (מקלות מענפים או מקל מטאטא חתוך לאורך של 20 ס"מ)
2. "תופים" - פחיות של משקאות או של שימורים, פחי שימורים ריקים גדולים (אפשר
לבקש מראש מהמעדניה בסופרמרקט השכונתי).

תחילה כדאי ללמוד לתופף ראו [קישור לסוגי תיפוף](#) באנגלית. סרטון [מתופפים](#) נוסף.
בהמשך נחגוג לפי המנגינה של הריקוד האפריקאי.
נארגן את הילדים לחגיגה של ממש - נתחפש בתלבושות מתאימות, ניקח את התופים
והקשקשנים נרקוד ונשיר.

ליווי פדגוגי של תוכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך הפרוייקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017. הפרוייקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך.

עלילות הרשלה / עטרה אופק וריה בן נר

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: עלילות הרשלה

ב. המחברות: עטרה אופק וריה בן נר

ג. מאיירת: שירלי ויסמן

ד. התאמה לשכבת גיל: א-ב

ה. הוצאה: דני ספרים, 2016

ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: קלסיקה, מאוצר הספרות היהודית העממית

ז. היבטים חזותיים:

- מלל: ספר שהוא אוסף של סיפורים קצרים אשר אינם תלויים זה בזה. שפה פשוטה, אותיות בגודל בינוני, ניקוד מלא

- איורים: מעניינים, משקפים את הטקסט ומוסיפים נופך של הומור. כל עמוד מוקף במסגרת צבע, הנותנת תחושה של תמונה.

ט. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות:

צבעי עיפרון, קופסאות קטנות, נייר חום, דבק, מספריים, פלסטלינה, בדים, מקלות ארטיק.

בריסטולים בגודל 10X10, טושים, צבעי עיפרון, פסי בריסטול להכנת סימניות.

י. היערכות מוקדמת של המדריכים: צילומי תמונות לפי המוסבר בפעילויות בהמשך.

א. תקציר:

הרשלה הוא הבדחן הנודע, שהצליח לשרוד הודות לפקחותו ושנינותו ולעתים גם הודות לחוסר הבושה שלו. סיפורי הרשלה מלווים את עולם ההומור היהודי כבר שנים ארוכות. דמותו הספרותית מבוססת על דמות אמיתית. הרשלה, שעל פי דמותו חוברו הסיפורים, חי לפני למעלה ממאתיים וחמישים שנה באוקראינה, בחצרו של הרב ממזיבוז', שהיה נכדו של הבעל שם טוב. הרשלה נודע כאדם ערמומי, פיקח, שופע חוכמת חיים, שידע לספר בדיחות בצורה מיוחדת והיה מעולל תעלולים שהיו משאירים את הסובבים אותו פעורי פה. דרך אוסף הסיפורים שלפנינו אפשר לחוש את אוירת העירה היהודית, החיים בה, הדמויות, היחיד והחברה. הסיפורים מלאי הומור שנון.

ב. נושאים מרכזיים: הומור, מעשיות עממיות, חוכמתו של הבדחן בסביבתו הקרובה.

ג. דגשים: היכרות עם דמותו של הבדחן שעלילותיו מעלות חיוך על פניו, היכרות עם סיטואציות מבדחות.

ערכים ורעיונות

- א. הרשלה הבדחן הצליח להסתדר גם במצבים מביכים הודות לחוכמתו, שנינותו וחוש ההומור שלו.
- ב. עלילות הרשלה מבוססות על דמות אמיתית.
- ג. הומור וצחוק נובעים לעיתים מכאב ומצוקה.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נשוחח עם הילדים על השאלה מי היה הרשלה? מי שמע את שמו ומה עוד אנו יודעים עליו?
2. נציג לילדים את כריכת הספר. נשוחח עם הילדים על השאלה – מה מוזר במה שאנו רואים בצירוף? מי זה הרוכב על עז? האם זה דבר טבעי שרוכבים על עז?

ב. קריאה:

1. כיוון שלפנינו ספר סיפורים אפשר להחליט באיזה סיפור מתחילים. מומלץ להתמקד במספר קטן של סיפורים ואת השאר יוכלו הילדים לקרא בעצמם.
2. אפשר לתת לילדים את הספרים, להנחות אותם לעיין בשמות הסיפורים ולקרא סיפור אחד על פי בחירתם.
3. אפשר לקרא באוזני הילדים רק את הפתיח "כך זה התחיל" ואת כל שאר הסיפורים יקראו הילדים באופן עצמאי.
"כך זה התחיל" מתחיל במלים: "בעיירה אוסטרופול, בפולין הרחוקה, חי נער קטן עם אימו האלמנה. רזה היה ונמוך, פניו חוורות, שערו שחור ובגדיו קרועים ובלויים..."
אפשר לבקש מהילדים לדמיין כיצד נראה הרשלה ולצייר אותו על פי התיאור. אפשר להשוות בין הציורים ולראות באיזו מידה הקפדנו על ציור על פי התיאור.

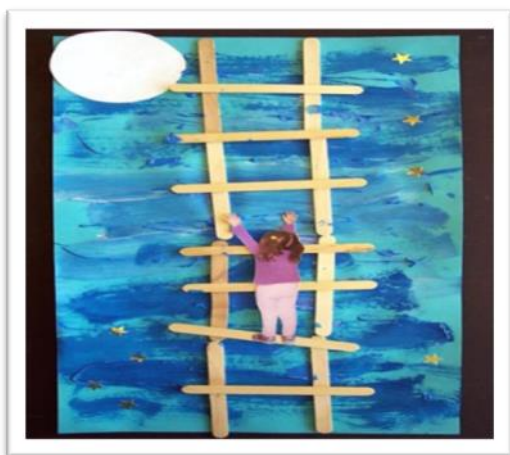
פעילויות סביב הטקסט:

1. לאחר קריאת הפתיח "כך זה התחיל", נזמין את הילדים לכתוב מעין תעודת זהות להרשלה: השם, ההורים, מקום המגורים, צבע עור, צבע שיער, תחביבים וכד'. במקום של התמונה נוכל להדביק את הציור שציירנו קודם – כיצד הרשלה נראה בעינינו על פי התיאור.
2. נצלם מתוך הספר עמודים נבחרים בהם יש איורים. נערוך חידון – מי מצויר בתמונה, מה הם עושים, מאיזה סיפור לקוח הציור הזה.
3. נבחר איור אחד מתוך הסיפור שקראנו. נצלם את האיור במספר עותקים כמספר ילדי הקבוצה. (כדאי להבהיר את הצילום עד כמה שניתן) ניתן לכל ילד צילום של הציור, נבקש לצבוע בצבעי עיפרון. ניתן לכל ילד בועת דיבור ובועת חשיבה. כל ילד יחליט לאיזו דמות הוא מצמיד את בועת הדיבור / החשיבה ומה הוא כותב בה. נערוך תערוכה של כל העבודות. נוכל גם לערוך חידון – ילד קורא את מה שכתב והילדים האחרים יזהו מי הדמות שיכלה לומר או לחשוב זאת.
4. נתמקד בסיפור אחד ונמחזי אותו בתיאטרון דמויות. נחלק את הילדים לקבוצות ונעבוד על פי ההנחיות שלהלן: יוצרים דמויות - מציירים כל דמות מהסיפור על גבי בריסטול קטן (10X10). גוזרים את הדמות מסביב. מדביקים את הדמות לראשו של מקל ארטיק כך שניתן יהיה להחזיק את המקל בקצהו התחתון.
כל ילד מחזיק דמות אחת ומציגים את הסיפור הנבחר בפני כל הקבוצה.
הנה דוגמה של דמויות בעלי חיים על מקל ארטיק:

בנוסף אפשר להמחזיז / ליצור סיטואציה מתוך אחד הסיפורים באמצעות דמויות ואביזרים נוספים. את הדמויות אפשר לצייר אך גם אפשר לצלם מהספר, לגזור ולהדביק.

הנה לדוגמה:

5. עולם הבדיחות – ניצור הזדמנויות להיכנס למצב רוח שטותי ולספר בדיחות. הנה כמה אפשרויות:

- ילדים יביאו ספרי בדיחות ויקראו מהם בפני הקבוצה
- ילדים יספרו בדיחות בפני כל הקבוצה (אפשר להציג את הבדיחות תוך שימוש בתלבושות ואביזרים).
- ילדים יכתבו בדיחות שהם מכירים ונכין יחד את "קופסת הבדיחות שלנו". הקופסה תתמלא בדיחות ונוכל להמשיך ולמלא אותה עד שנצא לחופשת הקיץ.
- נוכל להביא בפני הילדים בדיחות כתובות והם יקראו ו"יצביעו" איזו בדיחה היא הכי מצחיקה בעיניהם. הנה בדיחות לדוגמה: (כל הבדיחות לקוחות מאתר מעריב לילדים) [לקישור](#)

<p>מורה: "למה אחרת לבית הספר?"</p> <p>תלמיד: "בגלל השלט."</p> <p>מורה: "איזה שלט"???"</p> <p>תלמיד: השלט - "האט בית הספר לפניך!"</p>
<p>שני משוגעים הולכים ברחוב רבים מי ילך באמצע, בא משוגע שלישי ואומר: "אולי נתחלק לזוגות!"</p>
<p>שאלה: מתי קמצן מזמין אליו אורחים? תשובה: ביום כיפור!</p>
<p>שני חברים נסעו ברכבת. חבר ראשון: תסגור את החלון, קר בחוץ! חבר שני: ואם אסגור את החלון יהיה חם בחוץ!?</p>

6. הכנת סימניה – נגיש לילדים פסי בריסטול לבנים ברוחב 2-3 ס"מ. נציע להם להכין סימניה לספר. על הסימניה יהיה מצויר הרשלה ומצידה השני תהיה כתובה אמרה של הרשלה או אמרה אחרת כראות עיניהם. (אפשר להשיג פסי בריסטול גזורים בבתי דפוס).

אוצר מלים, צירופים וביטויים:

1. בדחן
2. הומור

פעילויות להרחבה והעשרה

1. בניית דגם של העיירה - אחרי שקראנו מספר סיפורים נבנה את העיירה היהודית, אוסטרופול, לפי התיאורים שבסיפורים ולפי מיטב דמיוננו:
נבנה את הבתים, הרחובות, בעלי החיים, האנשים, החצרות ועוד ונעמיד את כולם בתוך "שולחן חול". (ראו בהמשך איך יוצרים שולחן חול). המבנים והדמויות ייבנו מקופסאות קטנות או פסטלינה. הדמויות והחיות מפלסטלינה, העשב והעצים מעלים וענפים שתקועים בחול.

איך יוצרים שולחן חול?

1. שולחן החול הוא למעשה קופסת קרטון של פירות עטוף בנייר חום. את הקופסה נניח על שולחן ובקרקעיתה נפרוס נייר כסף או ניילון (לשמירת הלחות) ולבסוף נכניס לקופסה חול לח. על החול הלח מציבים את המוצגים שנבנו).
2. אפשר להשתמש באמבטיה ישנה של תינוק או קערה מלבנית גדולה ובה חול לח.
3. ניתן גם לרכוש שולחנות חול במגוון דגמים וצורות וחומרים בחנויות לציוד לגן.

2. אנשים, מקומות והחיים בעיירה - נספר לילדים על היהודים שחיו במדינות מזרח אירופה, בעיירה היהודית. נספר על החיים הקהילתיים, על בית הכנסת כמקום מפגש חברתי וכבית תפילה, על החגים והשבתות, על החנויות של סוחרים זעירים שמכרו את מרכולתם, על העיסוקים של אנשי העיירה – המלמד, החייט, הנגר, הנפחים, האופים, הזגגים, הסנדלרים (מקצועות של פעם). נתאר באוזני הילדים את היופי של חיי העיירה מצד אחד (משפחתיות, חגים משותפים, חיי חברה, חתונות שמחות) ואת קשיי היומיום (הצקות של הגויים, דלות וקשיי פרנסה) מצד שני - עולם שאינו מוכר לילדינו היום.

הפעילות הבאה יכולה להתאים לילדים שיבחרו בה. נקריין או נראה לילדים תמונות מחיי העיירה. נסביר לילדים כי התמונות האלה הן מהתקופה של סבא של סבא שלהם. באותה תקופה לא היו הרבה מצלמות והתמונות המעטות היו רק בשחור-לבן. נבקש מהילדים לבחור תמונה אחת שמדברת אליהם או שמזכירה להם את אחד מסיפורי הרשלה. את התמונה אפשר לצלם, לצבוע בצבעי עיפרון ולהוסיף כיתוב מסביר. הכיתוב יהיה לפי מה שכל ילד מבין מהתצלום. נכין אלבום של תמונות מהעיירה אוסטרופול.

הנה תמונות לדוגמה:

3. ילדים לומדים ב"חדר" - נספר לילדים איך למדו עברית בעיירה היהודית בפולין:

"חדר קטן, צר וחמים
על הכירה אש
שם הרבי לתלמידיו
מורה א"ב".

נקרין את הסרטון בו שרים (חבורת רננים) באידיש וגם בעברית. לקישור
אפשר להסתכל בתמונות שבסרטון ולשוחח עם הילדים על ההבדל בין בית הספר שלנו והמקום שבו למד
הסבא של סבא שלנו.

להלן מילות השיר כפי שהן מושמעות בסרטון:

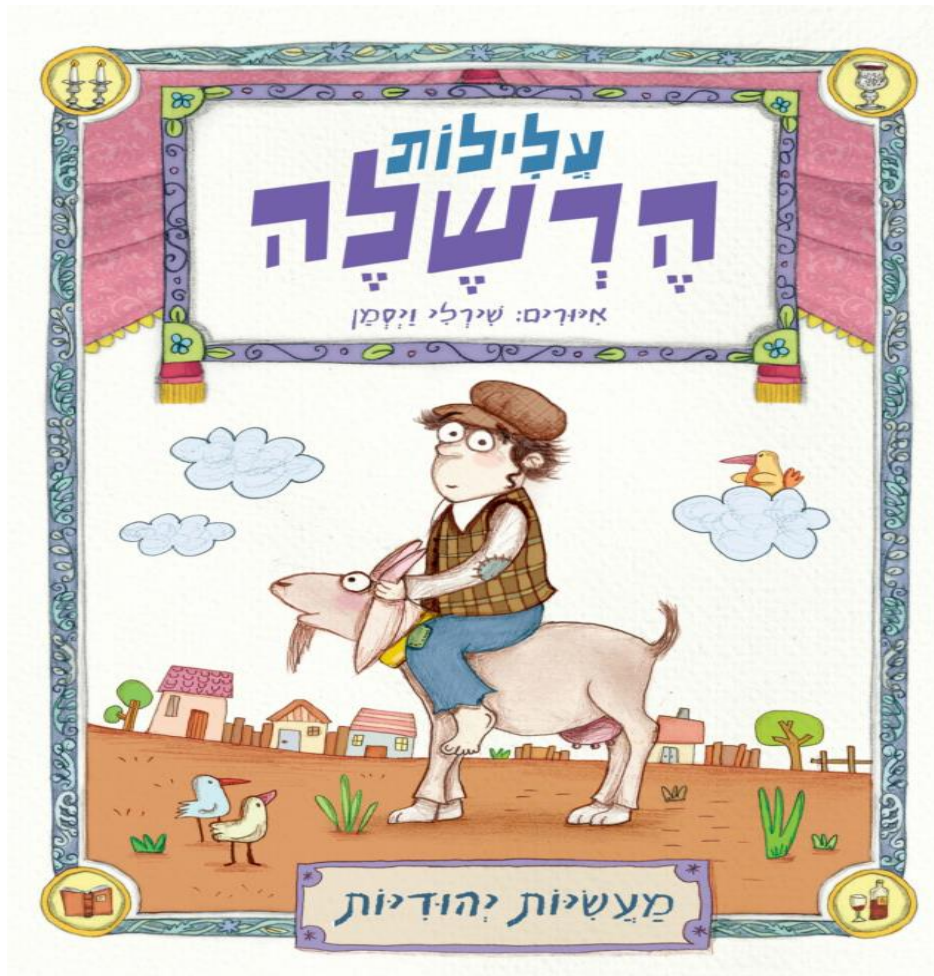
"ילדי שלי תלמידי שלי
כך נלמד תורה
שוב חזרו נא ואמרו נא אחרי
קמץ אלף אָ

דף חדש נפתח ובאותיות
יחד נסתכל
כל מי שילמד מהר לקרא עברית
דגל יקבל.

כך נלמד כעת וכשתגדלו
אז תוכלו לראות,
כמה בכי, סבל ודמעות ישן
בין האותיות".

את אותו שיר אפשר לשמוע בביצוע נוסף, של אסתר עופרים, באידיש. לקישור.
אפשר לשאול את הילדים מי מהם שמע פעם אידיש? אולי יש משפט אחד באידיש שהוא רוצה ללמד
אותנו.
בסרטון זה רואים תמונות רבות של ילדים בזמן הלימודים ובמשחקים. אפשר לנסות לגלות במה שיחקו
הילדים, איך למדו פעם, היהודים באירופה.

4. בדחנים ולצים נוספים – נביא בפני הילדים ספרים נוספים המתארים לצים בדחנים
וסתם "חכמים": חכמי חלם (ממזרח אירופה), ג'וחא (הבדחן של ארצות העולם
המוסלמי ויהדות ספרד), חושם (הבטלן, הטיפש), אבא גברהנא (האתיופי).
נאפשר לילדים לקרא בספרים אלה, לעיין בהם ולהמחזי קטעים מהם בפני הקבוצה.

לינוי פדגוגי של תוכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך
 הפרוייקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017.
 הפרוייקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך.

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: קונצרט בחולות
 - ב. שם המחברות: תמי שם טוב ורחלה זנדבנק
 - ג. איורים: אבי עופר
 - ד. התאמה לשכבת גיל: א' ב' ג'
 - ה. הוצאה: כתר ספרים, 2014
 - ו. ספרות עכשווית - סיפור היסטורי מתוך הסדרה 'חלוצים של תרבות'.
 - ז. היבטים חזותיים
- מלל: שפה ברורה, במשלב יומיומי, טקסט קצר בכל עמוד, אותיות בגודל בינוני, ניקוד מלא (מעט מלים של פעם – גזוז, מכולת, קיוסק)
- איורים: רישומים וציורים בהירים במגוון צבעים הממחישים ומשקפים את הטקסט.
- ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות:
- להמחזה: תלבושות, כובעים וחלקי לבוש נוספים בהתאמה לסיפור.
- ליצירה: ניירות, דבק, מספריים, בקבוקי שתיה ריקים, מדבקות צבעוניות, ניירות, חוטי צמר אבנים קטנות, זרעי שעועית וכד'.
- ט. היערכות מוקדמת של המדריכים: חשוב לצפות מראש בסרטונים המוצעים ולבחור את המתאימים לקבוצה.

א. תקציר:

רקע - בדצמבר 1936 התקיים בתל אביב הקונצרט הראשון של התזמורת הפילהרמונית הישראלית. מייסד התזמורת, ברניסלב הוברמן, בן למשפחה יהודית-פולנית שהיה לכנר בעל שם, הבין עם עליית הנאצים לשלטון, שסילוק המוזיקאים היהודים מתזמורות גרמניות, מבשר רעות ליהודי אירופה. תוך כדי פעולות מחאה כנגד הגופים המוזיקליים, שאימצו את הגזענות הנאצית, הוברמן איתר במדינות שונות באירופה נגנים יהודים מחוננים והביא אותם לארץ ישראל. שבעים הנגנים האלה היו הגרעין, שהפך לתזמורת הפילהרמונית הישראלית.

את הסיפור מספר בגוף ראשון אורי, ילד תל אביבי, והסיפור נפתח במקום שאין לו קשר למוזיקה:

'משעמם לי במכולת של אבא ואמא.

פועלי הבניין באים לקנות כריכים לארוחת צהריים,

ולהורים שלי אין זמן עכשיו בשבילי.

לסבתא דווקא יש זמן, אבל היא מדברת רק גרמנית!

אורי קולט חיוך על פניה של סבתא, ומרגיש שטויל - גם ללא דיבורים - עדיף על פני ישיבה משמימה במכולת. 'סבתא ואני יוצאים קצת', הוא אומר, ושניהם יוצאים אל הרחוב. כאן מתחיל מסע זוטא ברחובות תל אביב, דרך שפת הים והקיוסק שבשדרה, דרך חנות ספרים וגינה קטנה; אורי מבחין שסבתא הולכת בעקבות אנשים בחליפות הנושאים מזוודות משונות. האם סבתא אוהבת כמוהו לשחק במרגלים? תוך כדי הליכה שמטרתה נעשית מסתורית מרגע לרגע, אורי וסבתא הופכים לחלק מקהל גדול, הצועד בעקבות קבוצה של נושאי מזוודות שחורות שצורותיהן שונות ומשונות.

אורי וסבתא וכל הקהל נכנסים לאולם גדול. אורי, כמו הקוראים הצעירים, עדיין אינו יודע מה עומד לקרות. הוא רואה שנושאי המזוודות מתיישבים על הבמה ומוציאים מהן כלי נגינה, הוא שומע סביבו משפטים כמו 'מר הוברמן, שיהיה בהצלחה!' והוא גאה בסבתא שלו, שמר הוברמן 'מכיר אותה עוד מאירופה'.

המוזיקה שאורי שומע מרגשת אותו: 'צלילי התזמורת מסתחררים באולם. דרך האוזניים הם נכנסים לי ישר ללב, והוא נפתח ומתרחב ומתמלא. אני מסתכל על הקהל ורואה שלכולם זה קורה. כן, כל הלבבות מתמלאים ביחד, ואני לא ידעתי שמוזיקה יכולה לעשות הרגשה כזאת.'

(על פי אתר דף דף)

ב. נושאים מרכזיים: ראשיתה של התזמורת הפילהרמונית באמצעות סיפור מסע חידתי.

ג. דגשים: כוחה של המוסיקה והשפעתה עלינו.

ערכים ורעיונות

א. הקמתה של התזמורת הפילהרמונית הוא אירוע דרמטי בתולדות התזמורת ובתולדות העיר תל אביב

ב. אהבה למוסיקה ואהבה לאמנות בכלל היא, בשביל אנשים רבים, טעם החיים.

א. פעילויות טרום קריאה:

כדאי לבחור פעילות אחת או שתיים מתוך מה שמוצע להלן

1. נשוחח עם הילדים על כך שכמעט כולנו נולדנו בישראל. גם רוב ההורים שלנו

נולדו בישראל וגם רוב הסבים והסבתות שלנו. אבל היו זמנים, לפני הרבה הרבה שנים שחלק גדול מהאנשים שחיים בישראל, לא נולדו בה. הם הגיעו אליה. הם בחרו לחיות כאן והשאירו בארצות מוצאם את הבית שהיה להם, החברים שהיו להם, השפה שבה דיברו והגיעו לארץ ישראל שהיתה חדשה וזרה להם.

נבקש מהילדים להזכיר שמות של ארצות שהם מכירים, שמות של ארצות שמהן הגיעו בני המשפחה שלהם, כמה דורות לפניהם.

2. נקרין או נראה לילדים את התמונה הזו מתוך הספר, ואת מה שכתוב בה.

ננסה לשער מי זו הסבתא, היכן גדלה, לאן היא מסתכלת, מי מסתכל בה?

3. נקרין לילדים תמונות של תזמורות. ננסה לזהות כלי נגינה, נאמר את שמם. נראה איך יושבים עומדים הנגנים ואיך הם לבושים. נציג את המנצח. נדבר על ההבדל בין מנצח בתזמורת למנצח במשחק...

נשמיע לילדים מספר קטעי מוסיקה ונשאל איזו מוסיקה הם רגילים לשמוע (שירים ישראלים שונים, מוסיקה קלסית, שירי ילדים, שיר מהאירוויזיון ועוד) נשאל את הילדים

איזו מוסיקה מרגיעה אותם, איזו מוסיקה מעוררת אותם לשיר יחד איתה, לרקוד יחד איתה.

5. נשחק במשחק הצלילים –

נביא לכיתה תוף מרים, חלילית, פעמונים, שתי כפות שניתן להקיש בהן, כלי הקשה פשוט כלשהו. ניתן לקבוצת ילדים – קב' א', לכל אחד מהם כלי נגינה אחד. נעמיד במרכז החדר קבוצה של 3-5 ילדים, קב' ב', שעניינם עצמות או שמטפחת קשורה לעיניהם. ילדי קב' א' יעמדו כל אחד בפניה אחרת של החדר מבלי שילדי קב' ב' יראו היכן הם עומדים ולפי סימן של המדריכה ישמיעו קול באמצעות הכלי שבידם. ילדי קב' ב' צריכים לזהות את הכלי ומאיזה כיוון צלילו מגיע.

ב. קריאה:

1. אפשר לקרא את הסיפור באוזני הילדים ברצף אחד, אפשר לקרא כל פעם חלק אחד, ולאחריו תיערך פעילות מתאימה. אפשר ורצוי לתת לילדים את הספרים לעיון ולמעקב אחר הקריאה. אפשר לשתף את הילדים בקריאה של קטעים מתוך הספר.

פעילויות סביב הטקסט:

כדאי לבחור את הפעילויות מתוך ההיצע שלהלן:

1. מיד בתום הקריאה נשוחח עם הילדים וניתן להם לשתף בחוויותיהם. נשאל אם היו דברים לא ברורים.
2. ניתן לילדים לספר את הסיפור במלים שלהם. (נעזור לילדים להתמצא בזמני הסיפור) אפשר וכדאי להמחיש את הסיפור –
נחלק את הכיתה לקבוצות וכל קבוצה תבחר איזה חלק של הסיפור הם רוצים להמחיש. הילדים יתחפשו בהתאם לסיפור ויצגו בפני שאר חבריהם.
3. נקריין לילדים את הסרטון על הילדה בת ה 12 המנגנת בכינור עם התזמורת הפילהרמונית. [לקישור](#)
נסה לזהות בסרטון:
כינור, מנצח, מקל מנצחים, תזמורת, תווים, נבל, במה, תאורת במה, קהל.
נסה לזהות מחוות שאיננו מכירים מהחיים היומיומיים שלנו. (שקט מוחלט, לבוש מוקפד, הקשבה, טקסיות וחגיגיות)
אפשר לצפות בסרטון על ילדת פלא בת 7 במנגנת עם התזמורת. [לקישור](#)
4. יצירת כלי נגינה - נזמין את הילדים ליצור כלי נגינה מחומרי טבע או חומרים פשוטים (אבנים בתוך כלי פלסטיק, פעמונים קשורים בחוט המחבר ביניהם, קופסאות שונות המשמיעות צלילים כשמקישים.
לרעיונות אפשר להיעזר בסרטון הבא [לקישור](#)
יצירת צפצפה מנייר [לקישור](#) (מדע בבית)

לקישור

לאחר הכנת כלי הנגינה אפשר להקים תזמורת של הקבוצה – לתת שם לתזמורת, לנגן בכלים שהכנו, להוסיף שירה והופעה של ריקוד או הצגה.

5. אפשר להזמין סדנת תיפוף או סדנה להכנת כלי נגינה מחומרים ממוחזרים.

6. נכיר את כלי הנגינה בתזמורת: נסתכל בתמונות, נספר על הכלים הללו ולבסוף נערוך חידון תמונות נראה תמונה או נקרין תמונה והילדים יכתבו את שם הכלי במקום המתאים:

הנה חידון לדוגמה:

.1

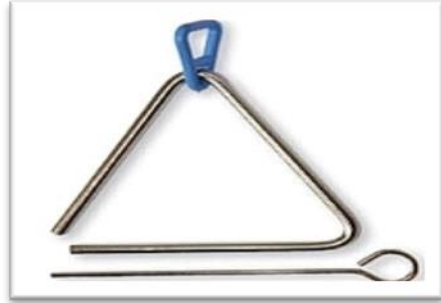
.2

.3

.4

.5

.6

.7

.8

.9

10

חידון
כלי נגינה

- _____ .1
- _____ .2
- _____ .3
- _____ .4
- _____ .5
- _____ .6
- _____ .7
- _____ .8
- _____ .9
- _____ .10

ליווי פדגוגי של תוכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך הפרוייקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017. הפרוייקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך.

קרמר החתול ישן כל הזמן / מאיר שלו

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: קרמר החתול ישן כל הזמן
- ב. שם המחבר: מאיר שלו
- ג. צייר: יוסי אבולעפיה
- ד. התאמה לשכבת גיל: א' ב'
- ה. הוצאה: עם עובד, 2010
- ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: ספרות עכשווית
- ז. היבטים חזותיים

- מלל: שפה ברורה, במשלב יומיומי, חריזה, טקסט קצר בכל עמוד, אותיות גדולות ניקוד מלא
- איורים: ציורים בהירים במגוון צבעים הממחישים ומשקפים את הטקסט.
- ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות:
 - להמחזה: תלבושות, כובעים, אוזניים וחלקי לבוש נוספים בהתאמה לסיפור.
 - ליצירה: דבק, מספריים, בקבוקי שתיה ריקים, מדבקות צבעוניות, ניירות, חוטי צמר וכד'.
 - לפעילויות אחרות: בועות דיבור, צילומי תמונות מהספר
 - ט. היערכות מוקדמת של המדריכים: חשוב לצפות מראש בסרטונים המוצעים ולבחור את המתאימים לקבוצה.

תוכן

א. תקציר:

'קרמר החתול ישן כל הזמן, קרמר החתול הוא חתול ישן'. שום דבר לא מפריע לו: הוא ישן מול המאוורר בקיץ, על התנור בחורף, בין דפי העיתון ועל קלידי הפסנתר (גם כשבטהובן חתולי משופם נותן בו מבט חמור). קרמר מבין שעליו להצדיק את תאוות השינה שלו, ומסביר כי כלל אינו ישן: הוא חולם בעיניים עצומות בני משפחת החתולים. הוא מתאר מה עשה עם כל אחד מהם – בחלום, ואז הוא שב ונרדם.

המשפחה האנושית, חסרת הזיהוי המדויק שואלת – איזה מין חתול אתה? אך משפחתו של קרמר מופיעה בפירוט רב, זו משפחת החתוליים המפוארת: נמר, אריה, טיגריס, צייטה, פומה, פנתר. קרמר מספר מה הוא עשה עם כל אחד מבני משפחתו.

כך, בניגוד מוחלט לשינה הבלתי נגמרת של קרמר, מופיעים כל הדברים שעשה בחלומות הלילה עם בני משפחתו – שאגות, ציד, הסתערויות, זינוקים, מארבים. מכל אלה, גדלה עייפותו של קרמר והוא שב להניח ראשו על הכר, וממשיך לישון כל הזמן.

(על פי אתר דף דף)

ב. נושאים מרכזיים: חלום ומציאות, שינה ועירות, תחושת משפחה מהי.

ג. דגשים: משפחת החתוליים, דמויות ופעולותיהם, חלומות בלילה.

ערכים ורעיונות

א. חייו של החתול שונים מחייהם של שאר בני משפחתו החתוליים.

ב. חלומות הם לעתים "מציאותיים" יותר ממה שקורה ביומיום.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נשוחח על החתולים בסביבתנו הקרובה – היכן הם נמצאים, מה הם עושים?

נבקש מהילדים לצייר על דף בגודל 4A 1/2 את הסיטואציות המוכרות לנו ביותר מחייהם של החתולים שאנו רואים. נרכז את הציורים, נמייין אותם (חתולים אוכלים, נוברים באשפה, צדים עכברים וכד').

2. נקרין או נראה לילדים תמונות מתוך הספר. נתאר מה רואים, נשוחח על מה

שמוזר בתמונות האלה.

תמונות שמתאימות לפעילות זו:

קרמר ישן על שובך היונים

קרמר ישן על הסולם ועכבר עולה אליו

קרמר ישן על קלידי הפסנתר

3. ננסה לחקות את החתול. איך הוא ישן, איך מונחות רגליו, על מה הוא מניח

את הראש. נשמיע מוסיקה שקטה וננסה "לישון" בדומה לחתול.

ב. קריאה:

1. אפשר לקרא את הסיפור באוזני הילדים ברצף אחד, אפשר לקרא כל פעם חלק

אחד, ולאחריו תיערך פעילות מתאימה. אפשר ורצוי לתת לילדים את הספרים

לעיון ולמעקב אחר הקריאה. אפשר לשתף את הילדים בקריאה של קטעים

מתוך הספר.

פעילויות סביב הטקסט:
אפשר לבחור את הפעילויות מתוך ההיצע שלהלן:

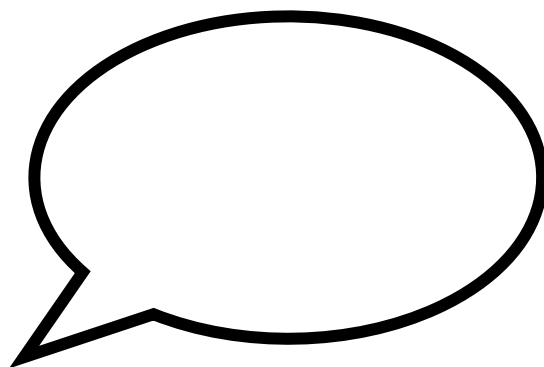
1. אפשר להקרין את הסרטון בו שומעים קריינית מספרת את הסיפור על קרמר ובו משולבות התמונות מהספר. [לקישור](#)

2. ניתן לילדים לספר את הסיפור במלים שלהם. אפשר וכדאי להמחזיז את הסיפור – נחלק את הכיתה לקבוצות וכל קבוצה תבחר איזה חלק של הסיפור הם רוצים להמחזיז. הילדים יתחפשו בהתאם לסיפור ויציגו בפני שאר חבריהם.

3. נקרין לילדים את הסרטון על משפחת החתוליים. [לקישור](#). ננסה לזהות את בעלי החיים ולקרא בשמם.

4. נזמין את הילדים לצייר חתול. אפשר להקרין את הסרטון המלמד [איך לצייר חתול](#) מהספרה 8

5. נשוחח עם הילדים על ההבדל בין היום והלילה של קרמר החתול – מה הוא עושה ביום ומה הוא עושה בלילה. מה ההבדל? איפה לדעתם קרמר שמח יותר? ביום או בלילה? איפה הוא מרגיש שהוא שייך יותר – למשפחה שבביתה הוא גר או למשפחת החתוליים?
אם קרמר יכול היה לדבר, מה הוא היה אומר לבני המשפחה שבביתה הוא גר?
נגיש לילדים בועות דיבור וניתן להם לכתוב בבועות. נדביק את כל הבועות סביב ציור גדול של חתול וניצור יצירה בה אנו שותפים.

6. נכיר את משפחת החתולים – אריה, צ'יטה, נמר וכו'. נסתכל בתמונות, נספר על בעלי החיים הללו ולבסוף נערוך חידון 'מי אני?'
אפשר לתת לילדים לחבר חידות.
אפשר שהמדריכה תחבר את החידות והילדים יכתבו את התשובות.
הנה חידון לדוגמה:

1. אני הרצה המהירה ביותר בעולם.
2. אני טורף בעלי חיים גדולים.
3. צבע הפרווה שלי שחור ועיני מבריקות.
4. אני אוהב לחטט בפחי אשפה ולמצוא בהם אוצרות.
5. אני הנקבה של מלך החיות
6. אני חי ליד מים מלוכלכים וביצות

חידון

משפחת החתוליים

_____ .1

_____ .2

_____ .3

_____ .4

_____ .5

_____ .6

7. נדמיין לעצמנו שהיינו רואים חתול קטן, גור חתולים, עזוב לנפשו מה היינו עושים? איך היינו מטפלים בו? איך היינו נזהרים? עם מי צריך לברר מה מותר ומה אסור?

8. נשוחח על המושג משפחה – משפחה של בני אדם, משפחה של בעלי חיים, משפחה של צמחים, משפחת מלים.

ניתן דוגמאות, נצייר, נחפש תמונות בעיתונים. נכין קולאז' של משפחה אחת מבין כל המשפחות הנ"ל.

9. נחלק לכל ילד תמונה מהסיפור. למשל התמונה בה רואים את שלושת הילדים מאחורי הכורסה האדומה ועליה רובץ קרמר החתול.

נציע לילדים ליצור תמונה חדשה תוך שימוש בדמויות המצוירות בתמונה המקורית. הילדים יתבקשו להחליט מה יהיה הנושא של היצירה החדשה ואז לגזור את הדמויות שבתמונה, להדביק על דף חדש ולהוסיף דמויות, מקומות, אביזרים. רצוי לתת שם ליצירה החדשה.

למשל אפשר ליצור תמונה שנקרא לה 'הפיקניק' או 'בחוף הים' או 'בגן השעשועים' ולפי זה ניצור את היצירה החדשה. אפשר לתת לילדים לעבוד בזוגות במידה שירצו בכך. נאסוף את כל היצירות ונאגד אותן לתצוגה.

פעילויות להרחבה והעשרה

כדאי לבחור חלק מהפעילויות המוצעות להלן:

1. נזמין את הילדים לספר בבית על החידון שערכנו (סעיף 6). ניתן לילדים דף חידון ריק נוסף. ונבקש מהם להפנות את החידות להורים, סבים, אחים. אפשר להציע להם לערוך בבית חידון בתמונות ולהביאו לקבוצה.
2. נכין משחקים / קשקשנים לחתול בית – ניקח בקבוק קטן של שתיה, נמלא אותו בזרעי חומס או שעועית ונסגור את הפקק. נדביק קישוטים, מדבקות ונקשט בחוטים צבעוניים.
3. קרמר מספר על החלומות שלו. הוא חולם על בני משפחתו. נשוחח על חלומות בזמן שינה וחלומות בהקיץ. נספר ונצייר חלומות שחלמנו. נמין את החלומות לחלומות שמחים / מפחידים / בלתי מציאותיים וכד'. נציע לילדים לספר זה לזה (בזוגות) חלום שהם חלמו. אח"כ הם יציגו בפנטומימה קטע קצר מאחד החלומות. שאר הילדים ינסו לשער מהו החלום.
4. אפשר לשוחח עם הילדים על משמעות נוספת של המושג חלום – חלום כמשאלה. נשאל את הילדים מה אנו חולמים להיות כשנהיה גדולים – נספר, נצייר, נכין תלבושת מתאימה ונציג.

קָרָמֵר הַחֶתּוּל יֵשֵׁן כָּל הַזְּמַן

ספּוֹר עֶרֶשׁ לְפִעוּטוֹת

כָּתַב: מֵאִיר שָׁלוֹ צִיַּר: יוֹסֵי אַבּוּלְעֶפֶיָה

תכף נחזר קפצנו רגע לאפריקה / אוליבר שרץ

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: תכף נחזור, קפצנו רגע לאפריקה
- ב. המחבר: אוליבר שרץ תרגום מגרמנית: חנה לבנת
- ג. המאיירת: ברברה שולץ
- ד. התאמה לשכבת גיל: אי-גי
- ה. הוצאה: מ. מזרחי, 2016
- ו. ספרות עכשווית
- ז. היבטים חזותיים
- מלל: ניקוד מלא
- איורים: איורים צבעוניים
- ח. ציוד ועזרים נדרשים: גלובוס, פלסטלינה, בריסטולים, טושים, לורדים, מספריים, דבק וצבעי פנדה. היערכות מוקדמת: ניתן לרכוש מספר גלובוסים קטנים מתנפחים, הקיימים בשוק ובכך לאפשר לילדים עיון חזותי בארצות וביבשות.

תוכן

- א. תקציר:
האחים יושה (9) ומארי (5), זוכים לפתע לביקורו של פיל צעיר שברח מגן החיות. הפיל מבקש מהם לעזור לו להגיע למשפחתו שנתרה באפריקה. הילדים יוצאים עם הפיל למסע שעולה על כל דמיון.
- ב. נושאים מרכזיים:
גיאוגרפיה - יבשת אפריקה
משפחה - יחסים בין אחים - דינמיקה בין האח הגדול ואחותו הקטנה, והדרך שבה כל אחד מהם תופס את העולם.
התמודדות עם פחדים - פחד מהחושך, פחד מהשהות בלילה לבד ללא הורים, פחד מחיות וכדומה...

ג. דגשים :

שפה - משלב לשוני גבוה, שילוב תיאורי טבע ונוף.

מבנה ייחודי של הספר - סיפור בתוך סיפור. הפיל מספר ליושה ומארי סיפור שאמא שלו סיפרה לו לעיתים קרובות: "זו היתה תקופה חמה מאוד, באותם ימים. כן היה חם כל כך שאפילו העצים....." עמ' 50-56.

לאורך כל הסיפור, יושה ומארי מספרים לחיות במסע, את הסיפור על הפיל הבורח מגן החיות כדי לפגוש את המשפחה שלו.

ערכים ורעיונות

א. פחד מול תושייה

ב. עזרה לזולת, פתיחות וקבלת האחר

ג. אחדות המשפחה

ד. דבקות במטרה

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

נתבונן בכריכת הספר, נתייחס לכותרת ולאורך בכריכה, ונבקש מהילדים לשתף במחשבות שלהם למראה הכריכה.

נציג תמונות טבע מגוונות מתוך הסיפור, נשאל את הילדים מהו הנוף המתואר בתמונה? היכן יכול להיות קיים מקום כזה בעולם? (לדוגמה: עמ' 29 - נוף מושלג, עמ' 50 - ים, עמ' 83 - ג'ונגל, עמ' 92 - ערבה).
נבקש מהילדים לספר מי מהם היה במקומות כאלה, היכן, מתי? האם זכורות להם החוויות מיוחדות מהמקומות הללו?

ב. קריאה:

הספר מחולק לפרקים, ניתן לקרא בהמשכים. הפעילות המוצעת להלן מתבססת על הקראת פרק ראשון: "מוכרחים לעזור לענק במצוקה" ופרק שני: "אבואו". אפשר לעודד את קריאת הספר בשלמותו בבית.

ג. פעילויות סביב הטקסט:

1. פחד, התמודדות ותושייה

שיחה - "מי מפחד מהחושך?" נשוחח עם הילדים: מה עוזר לנו להירדם בלילה? מה מרגיע אותנו בלילה ועוזר לנו להירדם?

הקשבה בחושך - נבקש מהילדים לצאת מחוץ לכיתה, לחצר. הילדים ישבו במעגל יעצמו עיניהם ל-2 דקות, המורה תבקש שיאזינו היטב לקולות מסביב. לאחר מכן יפקחו עיניהם וישתפו בקולות ששמעו וינסו לנחש מי השמיע את הקול.

הובלת עיוור - נבקש מהילדים להתחלק לזוגות. בכל זוג קושרים לילד אחד את העיניים והמשתתף השני
שעיניו פקוחות מוביל את בן הזוג מחוץ לחדר ובחצר, לאט לאט, תוך תיאור הדרך ואזהרה מפני מכשולים.
בסיבוב הבא מחליפים תפקידים.
בתום המשחק ישוחחו הילדים בזוגות על מה היה קשה ומפחיד ומה סייע להם להתגבר על הפחד. נעודד את
הילדים להדגיש את ההבדל בין תחושת המוביל לעומת תחושת המובל ולהשתמש במושגים: אחריות, אמון,
שיתוף פעולה, פחד, חוסר ודאות והתמודדות עם מוגבלות.
ציור על הגב - נחלק את הילדים לזוגות, כשאחד מבני הזוג מפנה גבו לחברו. על האחד לצייר או לכתוב
באצבעו על גבו של השני. השני ינסה לזהות ע"פ תחושה מה נכתב או צויר.

2. היכן אפריקה? העשרה ויצירה

הגלובוס ויבשות בעולם - הפיל מספר למארי ויושה שהוא חייב להגיע לאפריקה למשפחתו. נפנה את הילדים
לאתר את יבשת אפריקה על גבי הגלובוס. (אפשר גם להקרין את כדור הארץ מ- google earth).
נבקש מהילדים שישתפו מה הם יודעים על היבשת, ואלו ארצות קיימות בה.
נחלק לכל ארבעה ילדים, צילום גלובוס מוגדל ומודבק על גבי חצי גיליון בריסטול. נבקש מהילדים לאתר
ולצבוע כל יבשת בצבע אחר.
הילדים יעזרו בכדור הארץ שלפניהם או בזה המוקרן בחדר.
יוצאים למסע אישי - נחלק לילדים דף מסע אישי בו ישתפו כל אחד ואחת לאן ירצו לצאת למסע, עם מי ומה
ייקחו עמם לדרך

שם: _____
הייתי רוצה לצאת למסע ל _____ כי _____
למסע אקח איתי:
1. _____
2. _____
3. _____
אני רוצה לצאת למסע עם _____ כי _____

ציור המסע

בעלי חיים באפריקה –

נקרין לילדים סרטון על בעלי חיים באפריקה והאופן בו הם חיים באקלים המיוחד באזורים השונים בה. [לקישור](#)

סרטון על פילים החיים במדבריות באפריקה. [לקישור](#)

עדר פילים חוצה את אחד הנהרות באפריקה. [לקישור](#)

פילים וזברות באפריקה. [לקישור](#)

פעילויות להרחבה והעשרה

תיאטרון צלליות - בסיפור מארי ויושה מתמודדים עם הפחד מהחושך, הפחד מהצלליות על גבי הקיר...

[הילדים ילמדו ליצור דמויות מהידיים ויתרגלו צלליות על הקיר](#) - קישור הסבר ליצירת דמויות באדיבות

האתר "בא במייל"

[סרטון מופלא המציג מה ניתן לעשות עם זוג ידיים מוכשרות](#)

קפודפודי / מנוחה פוקס

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: קפודפודי
 - ב. המחברת: מנוחה פוקס
 - ג. המאיירת: אהובה פרלוב
 - ד. התאמה לשכבת גיל: א-ב
 - ה. הוצאה: קו לקו, ה'תשס"ד
 - ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: ספרות עכשווית, עם מאפיינים של סיפור מסגרת.
 - ז. היבטים חזותיים
- מלל: שפה עכשווית, לעתים משובצים משפטים במשלב לשוני גבוה, שורות קצרות, מעט מלל בכל עמוד, אותיות גדולות, ניקוד מלא.
- איורים: איורים רכים וצבעוניים, מלאי פרטים, שימוש בצבעי מים ועיפרון.
- ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: דפים, צבעים, דבק, מספרים, תחפושות או אביזרים של הדמויות בסיפור, תמונות של בעלי החיים בסיפור, פלסטלינה, בריסטולים, בועות דיבור ובוועות חשיבה גזורות (לכתיבה בהן ולהצמדתן לדמויות).
- ט. היערכות מוקדמת: צילום דפי איור מהסיפור, צילום דפי שיר – בהתאמה לפעילויות הנבחרות.

תוכן

- א. תקציר:
- קיפודפודי הוא סיפור מסגרת. יוסי, הילד השקט רוצה להיות דומה לחברו אליעזר הרעשן, לאמץ את תכונותיו של החבר ולבטל את תכונותיו שלו. אביו של יוסי, מספר לו סיפור על קיפוד בשם קיפודפודי, שלא אוהב את הקוצים שלו, ומחפש להפוך לחיה אחרת. בסיפור מתוארים ניסיונותיו של הקיפוד להפוך לחיה אחרת, אלא שלבסוף קיפודפודי מבין, שהכי טוב עבורו, להיות פשוט הוא - קיפוד.
- גם יוסי מבין, שאופיו השקט הוא הדבר הנכון ביותר והוא מרגיש נהדר.

ב. נושאים מרכזיים:

1. "איזהו העשיר השמח בחלקו" - מסכת אבות ד, א.
לכל אדם יש תכונות, כוחות ומאפיינים שקיבל מהקב"ה. עלינו לשמוח בהם ולא לחמוד במה שיש לאחר.
2. "איזהו חכם? הלומד מכל אדם" – מסכת אבות ד' פסוק א.
כל אדם יכול ללמוד מחבריו, מהוריו, ממשפחתו, מאנשים נוספים בסביבתו וגם מסיפורים ומשלים.
החוכמה היא ללמוד משהו מכל אחד.

ג. דגשים:

1. הסיפור מזמין אותנו להדגיש את היחס של האחד כלפי עצמו וכוחותיו, וכן את תגובת הסביבה אליו - קבלת הסביבה אותו והתמיכה שלהם ברצונותיו.

ערכים ורעיונות

1. ענווה וצניעות - אני שמח במה שיש לי.
2. על מנת להגיע למסקנה ולקבל תשובה לשאלות, עלינו לחשוב, לחקור ולחפש יחד עם הסובבים אותנו, המשפחה והמבוגרים התומכים בנו.
3. כדאי להיות שלמים עם איך שברא אותנו הקב"ה.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נציג בפני הילדים את הספר. נתבונן בכריכה ונשאל חלק מהשאלות האלה:
האם אתם מכירים קיפודים? איך נראה קיפוד? מה מאפיין אותו? למה יש לקיפוד קוצים? למה הם משמשים?
מה מיוחד בשם הספר הזה? כיצד נראה הקיפוד על הכריכה וכיצד במציאות?
2. ציור - הילדים יציירו קיפוד, הציור ילווה אותם בהמשך בפעילות בעקבות הקריאה. ניתן להיעזר באתר שכתובתו מצורפת כאן:
<http://www.myfirsthomepage.co.il/nrg/comix87.htm>
והנה המידע שבדף הנ"ל
קומי קומיקס – כיצד מציירים קיפוד

	<p>1. שרטטו ראש עם משקפיים עגולים, אף ארוך וחוטם בצורת אליפסה.</p>
	<p>2. הוסיפו את היד הקרובה ואת קו הבטן.</p>
	<p>3. הוסיפו חפץ מתחת לבית השחי (כאן – ספר) לפי הציור</p>
	<p>4. ציירו את היד המחזיקה חפץ כלשהו. (כאן היד מחזיקה גיר)</p>
	<p>5. ציירו בטוש עבה יותר את הקוצים על הגב</p>
	<p>6. הוסיפו את הרגליים</p>
	<p>7. הוסיפו חלקים נוספים לציור (למשל עץ ולוח) וצבעו בצבעים מתאימים.</p>

ב. פעילות במהלך הקריאה:

- ניתן לקרוא את הסיפור באוזני הילדים, וניתן להקרין אותו (מתוך אתר הידברות, יש צורך להירשם לאתר בחינם):

<https://www.hidabroot.org/video/63377>

בנוסף, אפשר וכדאי לתת לילדים להיות שותפים לקריאה על ידי כך שיהיה ברשותם עותק של הספר, הם יעקבו אחר הקריאה ואף יקראו בקול חלקים מהטקסט. אפשר לקרוא את כל הסיפור ברצף ואפשר לקרוא אותו בהמשכים, בהתאמה לתוכן.

2. אם מחליטים לקרוא בהמשכים, נעצור לאחר שאלת יוסי את אביו: "איך אני יכול להיות כזה?"

נזמין את הילדים לשיחה:

מה לדעתכם יענה אבא של יוסי ליוסי?

האם נכון שיוסי יפסיק להיות שקט ויהפוך לדומה לאליעזר?

האם, לדעתכם, כדאי לו להפסיק להיות שקט? למה?

3. במהלך הקריאה, נעצור אחרי שהקיפודים מזמינים את קיפודפודי לרקוד איתם. נשאל את הילדים: מה לדעתכם יעשה קיפודפודי? האם יצטרף לריקוד או ימשיך במסעו? מה נאמר לקיפודים על שהזמינו את חברם? אפשרות אחרת: לשאול את התלמידים ולבקש מהם לצייר את תשובתם. אחר כך, הילדים שירצו בכך, יציגו את הציורים (התשובות) בפני חבריהם וישתפו במחשבותיהם.

פעילויות סביב הטקסט:

1. עולם התיאטרון - המחזת הסיפור: נשוחח עם הילדים על הדמויות בסיפור (יוסי, אבא, קיפודפודי, קיפו, קפודונת, פוד המוכר, שועל, אריה, ארנבת, קריין). נחלק את הילדים למספר קבוצות וכל קבוצה תמחזי קטע מהסיפור, לפי בחירתם. אפשר להמחזי את כל הסיפור ברצף - כל תלמיד יבחר דמות ויחד נמחזי את הסיפור כשכל ילדי הכיתה מחופשים לדמויות בסיפור. מומלץ שאחד התלמידים או המורה יהיה הקריין. נשתדל מאוד שכל הילדים יהיו שותפים ויצגו - אפשר שיהיו מספר אריות ומספר ארנבות וכו'.

2. עולם הכתיבה - לאורך הסיפור, השיח מתנהל בין קיפודפודי לבין חבריו הקיפודים. מה היו אומרות לו החיות אליהן התחפש? התלמידים יקבלו תמונות של הדמויות בסיפור עם בועות דיבור ויכתבו את השיחה בין החיות לקיפודפודי לאחר שראו אותו מחופש.

3. עולם הטבע - נכיר את בעלי החיים שבסיפור. לשם כך נייער בתמונות, במקורות מידע מתאימים וכמובן ניתן לבקר בפינת החי הסמוכה או אם יש גן חיות סמוך. אפשר ליצור תעודת זהות לחיה (שם החיה, גודל, משפחה, מקום המחיה, מבנה גוף, חוש מפותח במיוחד וכד'). אפשר לתת לכל ילד דף, לקפל באמצע וליצור את תעודת הזהות כך שבצד אחד יהיה המלל ובצד השני ציור או הדבקת תמונה של בעל החיים.

4. נקרין בפני הילדים את הסרטון "איזהו עשיר? השמח בחלקו" מאתר הידברות [לקישור](#). בתום ההקרנה נשוחח עם הילדים על מה שראינו בסרטון. נחלק את הילדים לקבוצות וכל קבוצה תתבקש לבחור משפט אחד, היגד אחד, פסוק אחד מדברי רבותינו, שלדעתם מתקשר לספר שקראנו. ילדי הקבוצה יבחרו את המשפט, יקבלו רבע גיליון בריסטול, יכתבו את המשפט בצורה ברורה ובכתב גדול. הם יכולים לצייר מסביב את מה שנראה להם מתאים למשפט. נערוך תערוכה ובה כל היצירות של ילדי הקבוצות השונות.

5. ניתן ללמוד יחד את שיר הנושא מתוך הסרטון:

"איזהו העשיר"

<p>לשאוף לעוד זה חשוב מאוד לא, לא להיות עצוב כשאין עוד ועוד העשיר האמיתי לא מרגיש חסר מבלי להשוות למי יש יותר ויותר</p>	<p>ממה שיש לי אני מתפתח כל עוד אני יודע להיות שמח לומד ליהנות, מטיב להשתמש מרגיש עשיר ממה שיש</p>
<p>איזהו העשיר השמח בחלקו יודע לשמוח – ממה שיש לו אם אדע לשמוח במי שאני עושר גדול אמצא בתוכי</p>	<p>איזהו העשיר השמח בחלקו יודע לשמוח – ממה שיש לו אם אדע לשמוח במי שאני עושר גדול אמצא בתוכי</p>

6. נצלם איורים מעמודים מסוימים בספר. את האיור נצלם (מראש) בשחור-לבן. נראה לילדים ונשוחח איתם על האיורים הללו ונבקש מכל ילד לבחור איור אחד, לצבוע את האיור בצבעי עיפרון ולאחר מכן להוסיף בועות דיבור ובעות חשיבה (גזרות מראש) הילדים יכתבו בבעות וידביקו אותן במקום המתאים בדף שבחרו.

אפשר לבחור את האיורים שבהם רואים את יוסי מקנא בחברו, או תמונה בה רואים את קיפודפודי מתחפש לארנבת (או שועל או אריה), או האיור שבו רואים את כל הקיפודים רוקדים.

7. נשוחח עם הילדים על סופו של הסיפור: מה יוסי הבין?

נציג בפני הילדים את השיר של דתיה בן דור – "אני נשאר אני". נקרא אותו בקול, נשוחח על הקשר בין השיר לבין סופו של הסיפור. אפשר להדפיס את השיר, לחלק לילדים את הדף, לקרוא ביחד, להסביר, לתת דוגמאות מחיי היומיום שלנו שמתאימים לחלקים מהשיר. למשל לספר על אירועים בהם אנחנו עצובים ואירועים בהם אנחנו שמחים. ובאופן דומה לחפש הפכים נוספים בשיר ולספר על אירועים שקרו לנו או למכרים שלנו בהתאמה למלים אלה). אפשר לחפש דברים "מוזרים" בשיר ולנסות להסביר אותם. למשל "אני כינור ... אני תופים" – למה הכוונה?

אפשר לקרא את השיר בקבוצות - נחלק את הכיתה לשתי קבוצות ונקרא כך:

קב' א' – לפעמים אני עצוב

קב' ב' – ולפעמים שמח

קב' א' - לפעמים אני זוכר

קב' ב' - ולפעמים שוכח

כך נמשיך את הקריאה באופן שידגים לילדים את המשמעות של המלים הניגודיות.

נוכל להקרין לילדים את הסרטון "אני נשאר אני". [לקישור](#). נוכל ללמוד לשיר אותו, להצטרף לשירה בסרטון.

אני נשאר אני / דתיה בן דור

לפעמים אני כינור ולפעמים - תופים . לפעמים אני קייצי ולפעמים - חורפי . לפעמים אני עצלן ולפעמים חרוץ , לפעמים אני מתוק ולפעמים - חמוץ .	לפעמים אני עצוב ולפעמים - שמח . לפעמים אני זוכר ולפעמים - שוכח . לפעמים אני שבע לפעמים - רעב , לפעמים אני כועס ולפעמים - אוהב .
אבל אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני ! לפעמים אני חכם	אבל אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני ! לפעמים אני גדול

ולפעמים - טיפשי .	ולפעמים - קטן .
לפעמים אני ראשון	לפעמים אני גיבור
ולפעמים שלישי .	ולפעמים - פחדן .
לפעמים אני תופס	לפעמים אני ביחד
ולפעמים - תפוס ,	לפעמים - לבד ,
לפעמים אני ענק	לפעמים אני באמצע
ולפעמים - פספוס .	לפעמים - בצד .
אבל	אבל
אני תמיד נשאר אני	אני תמיד נשאר אני
תמיד נשאר אני	תמיד נשאר אני
תמיד נשאר	תמיד נשאר
אני!	אני !

פעילויות להרחבה והעשרה

1. עבודת המידות - איזהו העשיר? השמח בחלקו.

נחפש ביחד את אותם דברים בעצמנו וסביבתנו עליהם עלינו לומר תודה. כל תלמיד יכתוב או יצייר את אותם הדברים, ובמידה וניתן יכתוב מכתב תודה למי שאיפשר לו אותם. ככל שניתן, נדאג למסור או לשלוח את המכתב.

2. כל ילד יכתוב על פתקית תכונת אופי שיש בו והוא היה מעוניין לתקן ולשנות, ויחד נחשוב איך ניתן להפוך תכונה זו למתוקנת או לראות את הטוב שבה.

3. עולם היצירה - יצירת דמויות הסיפור בפלסטלינה / בצק / חומרי יצירה שונים לפי התרחשות הסיפור.

קיפוד- <https://www.youtube.com/watch?v=pff7hYLQDO0>

שועל- <https://www.youtube.com/watch?v=iBKX9BgHNOM>

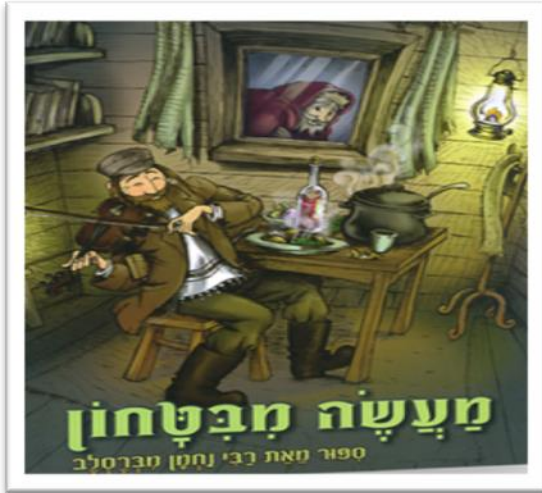
אריה- <https://www.youtube.com/watch?v=tOmmJquSbXY>

ארנבת-

<http://www.israel-yafa.org.il/upload/how%20to%20make%20rabbit.pdf>

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: מעשה מביטחון
 - ב. סיפור מאת ר' נחמן מברסלב, עיבוד: אריה לדרמן
 - ג. התאמה לשכבת גיל: ב-ג
 - ד. הוצאה: משיבת נפש רבבה, ה'תשע"א
 - ה. קלסיקה / ספרות עכשווית: מעשייה חסידית קלסית, עם מוסר השכל.
 - ו. היבטים חזותיים
- כל דף בספר מחולק לעמוד עם מלל של המעשייה המעובדת ובתחתית העמוד המעשייה בלשונו של ר' נחמן, ובצד הצמוד איורים על גבי כל העמוד.
- מלל: עיבוד המעשייה: שימוש במשלב לשוני גבוה ולעיתים שילוב משפטים בשפה עכשווית, שורות קצרות במבנה חריזה. אותיות גדולות וניקוד מלא.
- המעשייה בלשונו של ר' נחמן: שפה במשלב לשוני גבוה, כתב קטן, מנוקד, שורות ארוכות ומעטות בכל עמוד.
- איורים: איורים צבעוניים, מלאי פרטים, שימוש בצבעים כהים ובולטים.
- ז. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות:
- כרטיסיות בצבעים, אביזרים להצגה, תמונות המלך והעני, בועות דיבור, דפים לבנים, בריסטולים בצבעים, טושים עבים, נוסח הבדלה, שקיות אורגנוה, ציפורן.
- ח. היערכות מוקדמת:
- צילום המלך והעני מתוך הספר והוספת בועות דיבור, צילום נוסח ההבדלה לפי העדות בכיתה - עדות המזרח, תימן, אשכנז, ספרד.

א. תקציר:

הסיפור הינו מעשייה מאת ר' נחמן מברסלב עם מוסר השכל של ביטחון ב-ה'. זוהי מעשייה על מלך המחפש לבדוק האם יש אדם שאין לו דאגות יותר מאשר המלך. בחיפושיו, המלך פוגש אדם עני נטול דאגות ושמח. הוא מברר מדוע ומגלה כי אותו עני עובד לפרנסתו בתיקון חפצים, במשכורתו הוא קונה מאכלים טובים וסועד בשמחה. המלך מחליט לאסור על עבודה זו כדי לבדוק האם העני יהיה שמח גם ללא פרנסתו. העני מוצא עבודה חלופית המפרנסת אותו כפי צורכו. המלך שוב אוסר עבודה זו וחוזר חלילה, עד אשר העני הופך לחייל וכדי לקנות את מאכליו הוא ממשכן את חרבו. המלך מגלה כי חרבו של העני עשויה מעץ ודורש ממנו להוציא להורג אדם שנידון למוות. העני מתקשה להרוג את האסיר מוצא עצמו מתפלל ל-ה' מול המלך ויועציו, שי'חרבו' תהפוך לחרב מעץ. כאשר המלך מגלה את תחבולה זו הוא מתרצה ומבין כי אדם זה ישר ואכן בוטח ב-ה' ושמח בחלקו.

ב. נושאים מרכזיים:

1. "ישראל בטח ב-ה', עזרם ומגינם הוא" – תהילים, קטו, ט.
- האמונה בקב"ה והביטחון שהכל מאיתו, תחזק אותנו שהרי הוא מגן על עמ"י.
2. "כל מה שעושה הקב"ה הכל לטובה" – תלמוד בבלי, דף ס, ע"ב.
- עלינו להאמין שהקב"ה מסובב את עולמו, באופן המטיב עמנו, וכל דבר המתרחש הוא עם כוונה גם אם זו נסתרת מאתנו ואל לנו להתייאש.

ג. דגשים:

הסיפור מזמין אותנו לבטוח ב-ה', להאמין בדרכו ובהשגחתו שכן הכל מאיתו ית'. גם כאשר נראה כי המצב קשה ואין תקווה, הקב"ה נמצא עמנו ומסובב את עולמו עבורנו.

ערכים ורעיונות

1. אין ייאוש בעולם כלל - אסור לנו להתייאש גם כשמצב קשה ונראה שאין תקווה.
2. הסתפקות במועט - אני שמח במה שיש לי.
3. מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד - ערך השמחה מתוך האמונה ב-ה'.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. היכרות עם דמותו של רבי נחמן מברסלב, דמותו, תורתו, מהיכן הגיע, מי שמע עליו, ייתכן ותלמידים נסעו לציון קברו או בני משפחתם.

2. שיח בעקבות עמוד השער: הצגת השער ושיח -

א. מה מצוייר, כתיבת כמה שיותר פרטים המופיעים בעמוד ומתוך כך ניסיון לשער על מה יספר הסיפור.

ב. כתיבת סיפור קצר סביב התמונה (מיהו האיש המנגן, לכבוד מה הוא מנגן, מה התרחש לפני כן, מה חושב המלך הצופה בו, מה יקרה כשיגלה אותו האיש המנגן...)

ב. פעילות במהלך הקריאה:

1. את הסיפור נקרא יחד עם המעשייה המקורית בהתאמה לפירוש, על מנת לחשוף את התלמידים לשפתו של רבי נחמן.

2. במהלך הקריאה, נעצור בסיום עמ' 10, כשהמלך מגיע לבית קטן ועלוב.

נשאל את הילדים - מה לדעתכם מתרחש באותו בית?
ניתן להציע להם לצייר את הבית או לכתוב את ההמשך ולתאר את המתרחש.

3. נעצור את הקריאה כשהעני מגלה כי מקור הפרנסה היחיד שלו נלקח ממנו, ונחשוב מה יכול לעשות העני.

ניתן לעצור בכל פעם שמצב כזה מתקיים או פעם אחת ולקיים דיון משמעותי בנושא.
נברר עם התלמידים - האם היה לכם מקרה בו הרגשתם שנלקח מכם משהו חשוב ומשמעותי? מה הרגשתם? איך התנהגתם בעקבות זאת?

4. נעצור בסיום עמ' 32, לאחר דברי המלך:

"גזר הדין שלו מוחלט וברור.
הרוג אותו עכשיו, מיד בפקודה,
את תשתהה אפילו דקה!"
מה יעשה העני?

נחלק לתלמידים כרטיסיות ב-2 צבעים. צבע א' - העני יקיים את מצוות המלך. צבע ב' - העני יסרב לדברי המלך.

התלמידים יבחרו צבע ויתחלקו לשתי קבוצות בהתאם לבחירתם. כל קבוצה תדון מה יתרחש ותציג / תכתוב את סיום הסיפור.

פעילויות סביב הטקסט :

1. עולם התיאטרון - המחזת הסיפור : נשוחח עם הילדים על הדמויות בסיפור (המלך, העני, הגביר חוטב העצים, מנקה הדיר, שר הצבא, השר, הפושע).
נחלק את הילדים למספר קבוצות וכל קבוצה תמחזי קטע מהסיפור, לפי בחירתם. אפשר להמחזי את כל הסיפור ברצף - כל תלמיד יבחר דמות ויחד נמחזי את הסיפור כשכל ילדי הכיתה מחופשים לדמויות בסיפור.
מומלץ שאחד התלמידים או המורה יהיה הקריין.
נשתדל מאוד שכל הילדים יהיו שותפים ויציגו - אפשר שיהיו מספר חיילים, חוטבי עצים, שרים וכו'.

2. עולם הכתיבה - לאורך הסיפור, השיח מתנהל בין המלך לעני.
התלמידים יקבלו תמונות של המלך והעני, יתחלקו למקטעים בסיפור ויכתבו בבעות דיבור את החלק בסיפור שקיבלו.
ניתן לקיים פעילות זו ככתיבת קומיקס, תלמידים יאיירו חלקים מהציור ובעות הדיבור יכתבו את השיח בין הדמויות.
לאחר מכן נאסוף את הציורים \ הקומיקס וניצור סיפור מחודש כתוצר כיתתי.

3. נקרין בפני הילדים את הסיפור כפי שהוא מופיע בסרטון "סיפורי מעשיות - מעשה מביטחון" [בקישור](#).
נחלק את הכיתה לקבוצות וכל קבוצה תתבקש לבחור משפט אחד, היגד אחד או פסוק מהכתובים או דברי רבותינו, שלדעתם מתקשר לסיפור שראינו.
ילדי הקבוצה יבחרו את המשפט, יקבלו רבע גיליון בריסטול, יכתבו את המשפט בצורה ברורה ובכתב גדול. הם יכולים לצייר מסביב את מה שנראה להם מתאים למשפט.
נערוך תערוכה ובה כל היצירות של ילדי הקבוצות השונות.
משפטים אפשריים:
"ישראל בטח ב-ה', עזרם ומגינם הוא" – תהילים, קטו, ט.
"כל מה שעושה הקב"ה הכל לטובה" – תלמוד בבלי, דף ס, ע"ב.
"כל העולם כולו גשר צר מאוד- והעיקר לא לפחד כלל"- ר' נחמן מברסלב.
"מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד"- ר' נחמן מברסלב.

4. ניתן ללמוד יחד את שירים העוסקים בערכים המופיעים בשיר ואף לרקוד אותם...

["כל העולם כולו גשר צר מאוד- והעיקר לא לפחד כלל"- ר' נחמן מברסלב.](#)

["הנני בידך"- אברהם פריד.](#)

["ואפילו בהסתרה"- יואלי קליין.](#)

5. נשוחח עם הילדים על סופו של הסיפור : מה הבין המלך?
נציג בפני הילדים את השיר ["גשר צר"-](#) של אודי דויד.

מה הכוונה בשיר "להחזיק חזק שלא ניפול"? האם הכוונה לנפילה פיזית? מהם הדברים שגורמים לנו ליפול ומה מסייע לנו להחזיק מעמד ולהתגבר?
נוכל לכוון לערך - "איזהו הגיבור, הכובש את יצרו".

להלן מילות השיר
גשר צר / אודי דוידי

כל כך בודד התחיל ללכת
והזמן עמד מלכת
קול עליון אמר לו קום
רק בשבילך כל היקום

כשהוא הרגיש נפחד
אלוקים נתן לו יד
ובחושך מסביבו
הוא האיר לו את דרכו

אז בוא נחזיק חזק
שלא ניפול
כי העולם הזה
הוא גשר צר מאוד

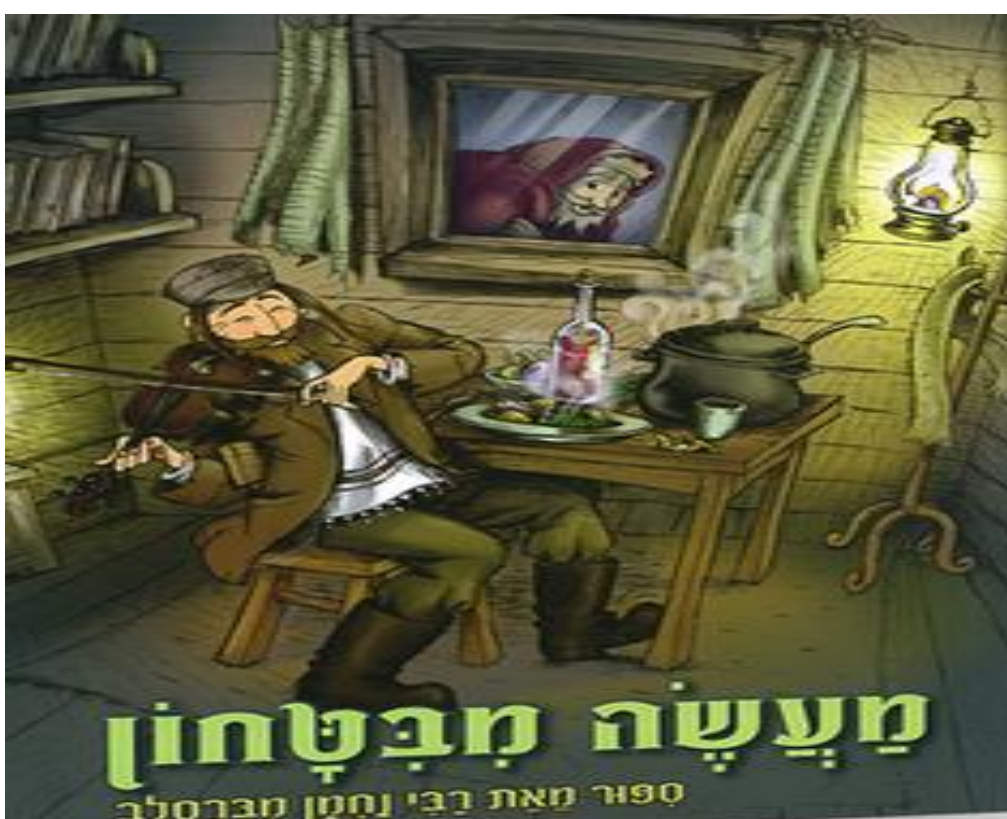
יום אחד הקול רעם
מעכשיו תהיה לעם
עם בודד ומיוחד
עם נצחי ומאוחד

העולם הוא גשר צר
גם אם לא נראה מואר
תמשיך לצעוד ואל תפחד
כי תמיד אתה אחד

אז בוא נחזיק חזק...

פעילויות להרחבה והעשרה

2. "כל מה שעושה הקב"ה - הכל לטובה" - משפט זה מופיע בתלמוד הבבלי, מסכת ברכות, דף ס, ע"ב.
נלמד יחד את הסיפור (ניתן להיעזר בנוסח שטיינזלץ במידה ויש קושי בהבנת שפת הגמרא).
ונברר בכל זמן מתאים -
א. לאחר שלא נותנים לר' עקיבא להתארח במלון, מה לדעתך הרגיש ר' עקיבא כשלא נתנו לו להיכנס למלון?
ב. לאחר שכבה הנר, ומתים התרנגולת והחמור - למה שימשו הנר, התרנגול והחמור במסעו של ר' עקיבא? מה לדעתך הרגיש ר' עקיבא בזמן זה?
3. מהיכן קיבל ר' עקיבא את הביטחון שהכל לטובה?
4. עבודת המידות - איזהו העשיר? השמח בחלקו.
העני לא חיפש עושר וכבוד. היה מוכן לעבוד בכל עבודה וחיפש פרנסה רק עבור צרכיו הפשוטים. נחפש ביחד את אותם דברים בעצמנו וסביבתנו עליהם עלינו לומר תודה.
כל תלמיד יכתוב או יצייר את אותם הדברים, ובמידה וניתן יכתוב מכתב תודה למי שאפשר לו אותם. ככל שניתן, נדאג למסור או לשלוח את המכתב.
5. עולם היצירה – בסיפור מופיע ערך הביטחון ב-ה', בהבדלה, כשאנו נפרדים מהשבת, אנו מתפללים ל-ה' שיושיע ויגן עלינו במהלך השבוע.
ניתן לשוחח על נוסח ההבדלה (לפי העדות הנהוגות בכיתה) ולמצוא ביטויי ביטחון ב-ה'.
כיצירה ניתן להכין יחד סט להבדלה - להכין מראש את נוסח ההבדלה ולעטר אותה מסביב, ובשמים להבדלה - שקית אורגנזה קטנה ובתוכה לשים ציפורן.

מעֶשֶׂה מְבֻטָּחֵן

ספור מאת רבי נחמן מברסלב

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

א. שם הספר: سنجوب والطبيعة (הסנאי והסביבה)

ב. המחבר/ת: نخبة من اساتذة العلوم

ג. המאייר/ת: לא כתוב

ד. התאמה לשכבת גיל: ב-ג

ה. שנת הוצאה: 1999

ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: ספרות עכשווית

ז. היבטים חזותיים

- מלל: שפה גבוהה, לשון עשירה, טקסט קצר, מספר מועט של שורות בכל עמוד

- איורים: ציורים המשקפים את התוכן הכתוב

ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: שקיות אשפה, שמיניות בריסטול, כרטיסי בריסטול,

עיתונים וזיורנלים שאפשר לגזור מהם תמונות, דבק ומספריים, צבעים וטושים,

מקלות ארטיק, ריבועי בריסטול, קופסאות נמוכות מלאות חול לח.

ט. היערכות מוקדמת: יש לאסוף ולהביא מהבית שקיות ניילון משומשות רבות ככל

האפשר להכנת "חבל" למשחק "משוך בחבל".

תוכן

א. תקציר

הספר 'הסנאי והסביבה' הוא חלק מסדרת "ידידי הסביבה". סדרה זו מביאה סיפורים מעניינים שהנושא המשותף שלהם קשור לסביבה בה אנו חיים ולאופן בו אנו יכולים לשמור עליה.

סיפורנו מתחיל בכך שבאחד הימים התיישבו משפחת הסנאים בביתם שבעץ האלון ליהנות ממוג

האוויר הנאה ופתאום... מה קרה? רעידת אדמה! אסון! אוו, אלה הם בני האדם המנסרים את

העץ, הורסים את הבית... מה נעשה? לאן נלך? האם האדם הוא כל כך אנוכי ולא מתחשב?

הסנאי וחבריו מחליטים ויוצאים אל מלך היער להגיש תביעה. מה קרה אצל מלך היער? מי התגייס לעזרתו של הסנאי? אילו פתרונות הם הציעו? האם זה עזר?
א. נושאים מרכזיים:

איכות הסביבה, שמירה על סביבה מפני נזקים הנגרמים כתוצאה משימוש בחומרים רעילים, רעש, זיהום אויר ומים, שמירה על משאבי טבע וניצולם באופן אחראי.
ב. דגשים:
מודעות לסביבה תורמת לשמירה עליה למען ההווה והעתיד.

ערכים ורעיונות

א. חשיבות השמירה על סביבה
ב. הגורמים לזיהום הסביבה ניתנים לשליטה
ג. קבלת החלטות ופתרון יעיל
ד. לילדים יש כוח לשמור על הסביבה ולעודד את בני המשפחה והקרובים להיות שותפים פעילים בכך

ערכים חינוכיים

א. חינוך הילדים לאזרחות טובה ופעילה ולשמירה על איכות הסביבה.
ב. פיתוחו של הפרט במישור החברתי כתלמיד מועיל בחברה - חינוך למעורבות, לנקיטת עמדה, לתרומה ולקחת אחריות.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

- נציג את הספר בפני הילדים. נתבונן בכריכה ונשוחח על הציור שבכריכה - מה רואים בציור? במה לדעתכם עוסק הספר?
- נקרין לתלמידים את הסרטון [איכות הסביבה](#). בסרטון רואים שמים בהירים, מים נקיים, פארק נקי ובו פרחים ודשא. נשוחח על מה שרואים בסרטון – מה מכל מה שראינו הוא חלק מהטבע ומה מעשה ידי אדם? אפשר לכתוב את הדברים, למיין אותם, לצייר על דף.
- נשוחח מהי סביבה טבעית ומהי סביבה מעוצבת על ידי האדם. אפשר לתת לילדים דף, לבקש מהם לקפל אותו לשניים ולפתוח את הקיפול. בצד אחד הילדים יציירו סביבה טבעית (למשל שדה בור, חורש טבעי, הרים, נחלים, מפלי מים, אדמה חשופה, סלעים, ים ועוד). בצד השני סביבה שבה האדם התערב (ישוב, בתים, כבישים, חנויות, תחנות דלק, פארקים, מתקני משחקים לילדים ועוד. נאסוף את הציורים וניצור אלבום משותף).
- נציג בפני הילדים תמונה אחת מתוך הספר. תמונה שבה רואים את הבעיות הנוצרות כאשר אין שומרים על הסביבה. הילדים ישתפו במראות שהם רואים בסביבתם הקרובה – היכן הם רואים סביבה נקיה, האם הם מוצאים שיש גם מקומות אחרים ומראות אחרים?

ב. קריאה:

1. המדריכה תקרא בקול את הסיפור באוזני הילדים. הילדים יאזינו וישתפו בהתרשמותם מהסיפור.
אפשר לתת ספרים גם לילדים והם יוכלו לעקוב, לקרא יחד עם המדריכה, לקרא קטע מספר פעמים.
2. נזמין את הילדים לשחזר את הסיפור על פי התמונות – נדפדף בספר, נציג בפני הילדים את האיורים לפי הסדר ונבקש מהילדים לספר את הסיפור במילים שלהם.

פעילויות סביב הטקסט:

כדאי לבחור את הפעילויות המתאימות מתוך ההיצע שלהלן

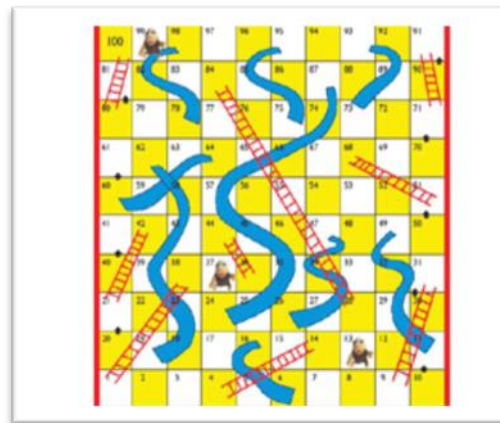
1. שיחה - נשוחח עם הילדים על הדמויות שבסיפור ועל העלילה שלו. ניעזר בשאלות תומכות כגון מה קרה בסיפור, מה הסנאי הרגיש בהתחלה, מה קרה בהמשך, מה אמרו החיות למלך וכו'.
2. לפני / אחרי - אפשר לפתוח את הספר בעמוד כלשהו ולשאול את הילדים – מה קרה לפני, מה קרה אחרי מה שרואים בתמונה. אפשר להציע לילדים לקחת שלושה חצאי עמודים ולצייר שלוש תמונות ברצף – התמונה שבה הספר פתוח, מה שקרה לפני ומה שקרה אחרי.
3. תיאטרון דמויות - נכין עם הילדים רשימה של דמויות שמופיעות בסיפור. נחלק את הילדים לקבוצות קטנות. נציע לתלמידים להכין תיאטרון דמויות. נחלק לכל קבוצה ריבועי בריסטול קטנים (10X10), מקלות ארטיק, חומרי קישוט, צבעים וטושים. נצייר את הדמויות על בריסטול קטן, נגזור מסביב לדמות ונדביק את הדמות לראשו של מקל ארטיק. כאשר לכל קבוצה יש את כל הדמויות הם יופיעו איתן ויציגו את הסיפור בפני שאר הילדים. לאחר "ההצגה" אפשר להניח את הדמויות בתוך קופסה נמוכה מלאה בחול לח ואפשר יהיה להשתמש בדמויות להצגה נוספת. (ראו דוגמה של הדמויות מחוברות למקל ארטיק)

4. משחק זיכרון מחזור - נחלק את הילדים לקבוצות קטנות או לזוגות. כל קבוצה תכין משחק זיכרון על כרטיסים חתוכים מראש. חשוב לתכנן קודם את זוגות הכרטיסים. המדריכה תארגן מראש: כרטיסי בריסטול, עיתונים וז'ורנלים שאפשר לגזור מהם תמונות, דבק ומספריים. הנה דוגמה של כרטיסים:

מים צלולים	
מכונית מזהמת	

5. משחק "חבלים וסולמות" - ניתן לילדים דף משחק "סולמות וחבלים" זה יהיה לוח המשחק. על לוח המשחק יהיו סימונים מיוחדים לשאלות או משימות.

הילדים יחברו ויכתבו על כרטיסים את השאלות, או המשימות המתאימות לנושא איכות הסביבה.

המדריכה יכולה להכין מראש את הכרטיסים ולאפשר לילדים לשחק בהנאה. אם קיים בבית הספר לוח משחק גדול (על הרצפה או על שולחן) אפשר לתת לילדים לשחק שם.

6. אוספים במהירות - נחלק את הילדים לקבוצות וניתן לכל קבוצה שקית אשפה וחמש דקות לאסוף אשפה מהחדר או מהחצר. הקבוצה שאספה יותר אשפה היא הקבוצה המנצחת. אפשר להסתכל במה שאספנו ולראות מה מהאשפה יכול להיכנס למכלי המחזור (בקבוקים או ניירות, תלוי מה יש בסביבה הקרובה).

7. יצירת כרזה - כל קבוצה מקבלת שמינית בריסטול. ילדי הקבוצה מתבקשים לכתוב כרזה (סלוגן) המעודד לשמירה על איכות הסביבה. חשוב לשוחח איתם ולהעלות מראש רעיונות ומשפטים מתאימים לסלוגן. הילדים יכתבו את הכרזה יצירו וידביקו מסביב מה שנראה להם מתאים. אפשר לשמור על הכרזות כדי להוסיף אותן לתערוכת הסיום. את הכרזה אפשר לעצב באמצעות חלקים מתוך האשפה שאספו במשימות הקודמות.

פעילויות להרחבה והעשרה

1. "לחבק את הטבע" -

השיר 'לחבק את הטבע' הוא שיר קליל המעביר את המסרים של איכות הסביבה בצורה קלילה ונעימה.

נקרא את מילות השיר – אפשר לקרא יחד כמו במקהלה, אפשר לקרא בתפקידים על פי הנושא של כל חלק בשיר ואפשר להאזין לקריאת המדריכה.

נאזין לשיר ביוטיוב, נשיר עם הילדים את השיר, ונמציא לו ריקוד שיסחוף את כל ילדי

הקבוצה. [קישור לשיר](#)

אפשר לחלק לכל הילדים את הדף עם מילות השיר ולהציע להם לצייר ציורים מתאימים בחלקים שונים של הדף כך שיווצר קשר בין המלים לציורים.

ضم البيئة

ضم البيئة واحميها...إنت الي عايش فيها

عمرها بحبك إلهها...دوم بي عينك خليها

للبيئة أربع أعداء...يزيدوا فيها البلاء

تلويث الهواء والمية...والتربة وصوت الضوضاء

إبدأ بالواجب على طول..ما تسأل مين المسؤول

كل واحد فينا بدورو...بعمرها بالمعقوووووول

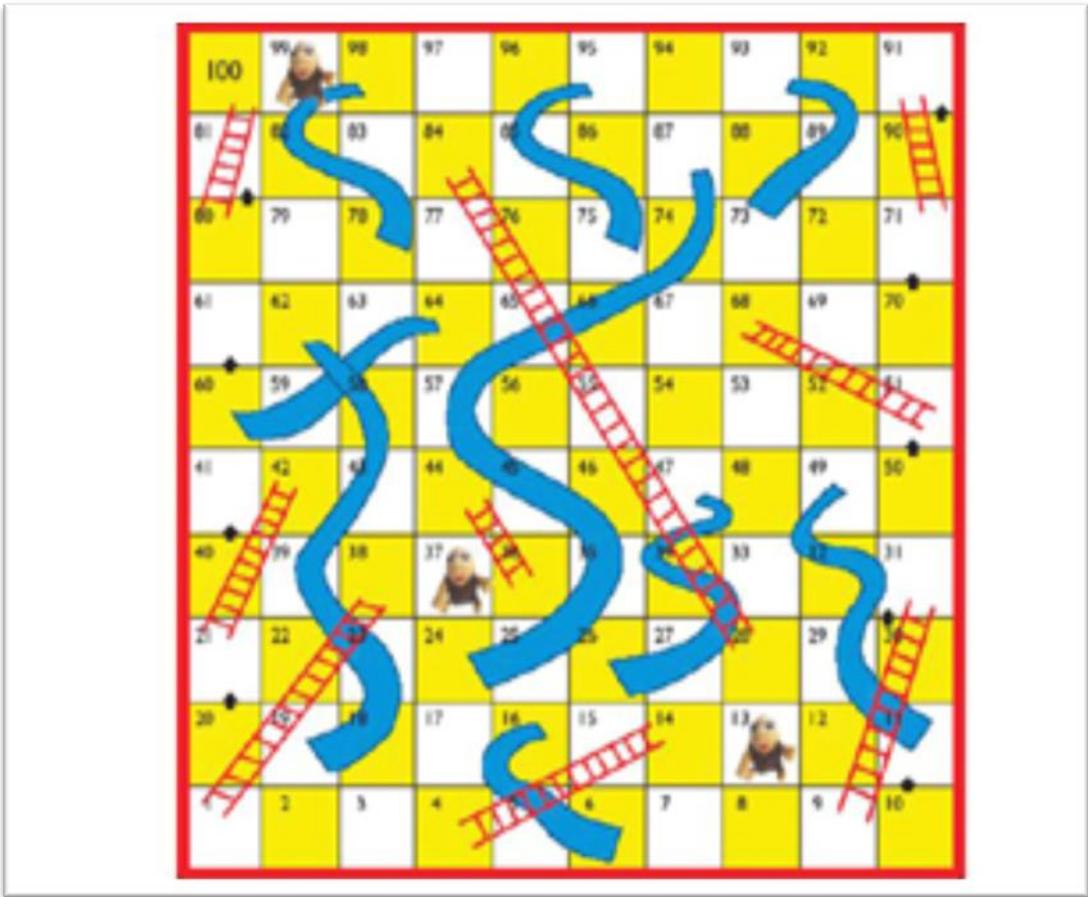
واحنا أصحاب البيئة.. نحميها بألف طريقة
ياالله نبدا هالترشيد.. بدنا خطوتكو جريئة
الطاقة بدها توفير .. مابدها زيادة تبذير
زين هالدرب بأشجار.. رتبها وعيد التدوير
إحموا مصدرها المية.. سطحية أو جوفية
بدنا نحرص عالبيئة... ومصادرنا الطبيعية
ضم البيئة وحميها... إنت الي عايش فيها
عمرها بحبك إلها... قدام عينك خليها

2. "משוך בחבל"

הילדים יאספו ויביאו מהבית שקיות שונות (שקיות משומשות של קניות, שקיות סנדביצים משומשות, שקיות של אבקות כביסה ועוד).
נזמין את הילדים להכין מהשקיות המשומשות חבל חזק וארוך. (אפשר לקשור את השקיות זו לזו, אפשר לעטוף שקית בתוך שקית, אפשר ליצור קשרים בשקיות עצמן כדי לחזק אותן. אחרי שהחבל מוכן, נבדוק שהוא מספיק חזק. נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות משנה בעלות מספר דומה של ילדים. כדאי להתחיל מקבוצה קטנה של 3-4 ילדים בכל צד. המדריכה מסמנת קו על האדמה וכל קבוצה מחזיקה בקצה אחד של החבל. הקו מפריד בין שתי הקבוצות. כשהמדריכה נותנת סימן הם מתחילים למשוך. כל קבוצה מושכת לצד שלה. מנצחת הקבוצה שהצליחה להישאר בעמידה ולא ליפול או שחברי הקבוצה השנייה עברו את הקו.

3. פעילויות חיצוניות להעשרה ערכית - מומלץ למורים ולמדריכים ליצור קשר עם מוזיאונים למדע בסביבת המגורים ולברר מה הם יכולים להציע בנושא איכות הסביבה. אפשר במקביל לחפש מידע באתר של משרד החינוך ואף לחפש מופע מתאים [באתר של סל תרבות](#).

החיוך של אמיר / ابتسامة امير / קאטריין רינר

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר. משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: *ابتسامة امير*
- ב. המחבר/ת: *קאטריין רינר*
- ג. המאייר/ת: *קאטריין רינר*
- ד. התאמה לשכבת גיל: ב-ג
- ה. שנת הוצאה: 2015
- ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: ספרות עכשווית
- ז. היבטים חזותיים
 - מלל: טקסט קצר בכל עמוד, אותיות גדולות וניקוד מלא
 - איורים: איורים צבעוניים
- ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: מראות קטנות, מקלות ארטיק וריבועי בריסטול, דבק, מספרים, צבעים, טושים, חצאי בריסטול, עיתונים, ג'ורנלים ועיתוני ילדים ישנים. לתיאטרון – תלבושות ואביזרים לפי הדמויות שבסיפור
- ט. היערכות מוקדמת של המדריכים: הכנת דף אימוג'ים של סמיילי וצילומו כמספר הילדים, איסוף תלבושות ואביזרים מתאימים להמחזת הסיפור.

תוכן

א. תקציר:

זהו סיפור על נמר גדול בשם אמיר, שחי בתוך יער עבות. יום אחד, איבד הנמר את החיוך שלו. הוא התחיל לחפש בכל הארץ: עבר במדבר, שחה בים, דיבר עם הדגים, ועם הציפורים שבנו את קינן בעצים הגבוהים, אבל הוא לא מצא את החיוך שלו. הוא הגיע לפסגות ההרים ושם ראה שלג אבל כשירד הגשם, הנמר קפץ ורקד, והסתכל בברכת מים. כשהתבונן בבואתו שהשתקפה בבריכה, הוא ראה את החיוך שלו מתחת לאפו. לבסוף הבין שהחיוך היה על פניו תמיד כשהיה שמת, כאשר שיחק עם דגים וטפס על הרים, והעולם סביבו החזיר לו את החיוך.

ב. נושאים מרכזיים:

חיוך, אושר, חיפוש הטוב בסביבתנו ובתוכנו.

ג. דגשים:

- האושר טמון בנו ובסביבתנו
- יש קשר ישיר בין חיוך לבין אושר
- אושר אמיתי אינו קשור לכסף או לכוח או למקום אלא למה שאוהבים.

ערכים ורעיונות

א. אושר נובע מדברים פשוטים שאנחנו אוהבים.

ב. אין צורך להרחיק נדוד כדי למצוא את האושר. הוא נמצא בתוכנו.

הצעות לפעילויות

- א. פעילויות טרום קריאה: נבחר חלק מהפעילויות המוצעות להלן, בהתאמה לילדים.
 1. נציג את כריכת הספר. נשוחח על מה שרואים בתמונה ונשער מה יסופר הספר.
 2. נשוחח עם הילדים על השאלה מה גורם לנו אושר? מתי אנחנו מחייכים? מה קורה לנו כשמישהו מחייך אלינו?

3. נראה או נקרין לילדים מספר תמונות:

נשוחח עם הילדים על התמונות: מי לדעתם מצולם? מה הסיבה שכל אחד מהם מחייך? אם היינו פוגשים מישהו מהמצולמים, מה היינו אומרים לו? נשאל את הילדים איך היו רוצים להצטלם כדי שנוסיף את תמונתם לתמונות הנ"ל. על ילד יבוא ויעמוד ב"פריז" בפני הקבוצה את האופן שבו הוא היה רוצה להצטלם. (נבדוק אם אפשר באמת לצלם את הילדים כדי לתעד את הפעילות) אחר כך נאסוף את כל הילדים לתמונה אחת משותפת, כל אחד בפוזה שלו בה הוא מחייך.

4. נארגן את הילדים בזוגות, כך שישבו זה מול זה. נבקש מהם לחייך אחד לשני ולשים לב מה קורה לנו כשאנו מחייכים: מה קורה לפה ומה קורה בתוכנו? נציע לילדים לשחק ב"ילד ובבואה במראה": ילד א' יהיה הילד וחברו, ילד ב', יהיה ה"מראה" שלו. הם יושבים זה מול זה ללא מילים. ילד א' מחייך ובדיוק כמוהו עושה ילד ב'. ילד א' באיטיות רבה (!) פותח את פיו, מגרד באף, מרכיך את ראשו, מניח יד על המצח ותנועות איטיות נוספות כאלה וילד ב', המראה שלו עושה אותו הדבר. אחר כך מתחלפים בתפקידים. כך כמה פעמים. בהמשך אפשר להוסיף תנועות ידיים. נאסוף את הילדים לקבוצה הגדולה ונשאל איך היה להם, מה היה נחמד ומה היה קשה, האם אהבו להיות ילד א' או המראה שלו, ילד ב'?

5. בעוד הילדים יושבים בזוגות, נחלק לכל אחד דף ונבקש מהם לצייר את הפה של החבר כשהוא מחייך וכשהוא אינו מחייך. אפשר לבצע את הפעילות הזו גם ביחידים – ניתן לילדים מראה קטנה והם יתבקשו לצייר את הפה של עצמם בזמן חיוך וללא חיוך.

6. נחלק לכל ילד דף ובו מספר אימוג'י מחייכים (סמיילי). הנה לדוגמה דף כזה:

נשוחח עם הילדים מה המיוחד בכל אימוג'י? נזמין את הילדים לצרף בלון דיבור לאימוג'י אחד או יותר, לפי בחירתם, ולכתוב מה האימוג'י הזה יכול לומר.

7. ניתן לכל ילד ריבוע בריסטול קטן שאורך הצלע שלו היא כ-7 ס"מ. הילדים יציירו סמיילי על פי מיטב דמיונם וידביקו אותו בראש מקל ארטיק. נארגן את הילדים בזוגות ונזמין את שני הסמיילים "לדבר" ביניהם. למשל הם יכולים לספר מה הם אוהבים, מה גורם להם אושר, האם הם תמיד שמחים ומאושרים, מה הם עושים כשהם עצובים ורוצים להחזיר לעצמם את החיוך. בתום הפעילות ניצור תערוכה של סמיילים.

ב. קריאה:

1. מומלץ להושיב את הילדים במעגל. נקרא את הסיפור באוזני הילדים ונבקש מהם לזהות את המשפט שחוזר על עצמו בסיפור: "ابتسامتة الضائقة" – "חיוך אמיר". ניתן לילדים ספרים שיוכלו לעקוב אחר הקריאה ולהשתתף בחלקים מסוימים במהלך הקריאה. בתום הקריאה אפשר לבקש מהילדים להיזכר בחרוזים מתוך הסיפור.

פעילויות סביב הטקסט :

אפשר וכדאי לבחור חלק מהפעילויות המוצעות להלן :

1. ניזכר בדמויות ובמקומות המוזכרים בסיפור. נשחזר בקצרה את הסיפור (נספר את הסיפור מחדש במלים שלנו לפי הסדר בו קרו הדברים) נחלק את הקבוצה למספר קבוצות קטנות וכל קבוצה תמחזר את הסיפור.
ניתן להם תלבושות ואביזרים להעשרת ההצגה.
2. הילדים יישבו במעגל. המדריכה תזמין אליה ילד אחד ותלחש לו באוזן משפט מתוך הסיפור. הילד יציג את המשפט בפנטומימה בפני כל הקבוצה והילדים יצטרכו לגלות מה הוא הציג.
3. נשוחח עם הילדים על מה שגורם לנו אושר ונשאל אותם איפה, ובאיזה מצב אפשר לצלם אותם ולראות אותם הכי מאושרים? (האם בחיק המשפחה? האם בזמן מסיבה או יום הולדת? האם כשהם מבקרים אצל חברים?) נזמין את הילדים לצייר את עצמם במקום בו הם הכי מאושרים. נאסוף את הציורים וניצור אלבום משותף.
4. נקרין לילדים את הסרטון "[תן חיוך](#)" מהסדרה של יובל המבולבל. נלמד לשיר את השיר יחד עם יובל והילדים:
"תן חיוך והמצב יהיה הפוך
כי כשמחייכים החיים יותר יפים.
מי שמחייך מכל הלב
העולם אותו אוהב".
5. המדריכה תקרא עמוד 19 בסיפור - הנמר הביע את אושרו על ידי הרמת הזנב למעלה. נספר זה לזה איך אנחנו מביעים שמחה רק באמצעות שפת הגוף.

פעילויות להרחבה והעשרה

1. סדנת צחוק
הילדים יישבו במעגל והמדריכה תפעיל סדנת צחוק לילדים. כדאי להכנס לאינטרנט כדי ללמוד על דרכים להפעלת סדנת הצחוק והשלבים השונים במהלך הסדנה (מחימום דרך הצחוק, הריקוד ועד ההרפיה בסוף)
למדריכים : ראו דוגמה [בקישור](#)
אפשר כמובן להזמין אדם מקצועי המפעיל סדנאות צחוק.

2. יצירה משותפת

נארגן את הילדים בקבוצות. נשוחח עם הילדים ונסביר להם את הפעילות הבאה: במרכז כל קבוצה נניח עיתונים שונים, גיורנלים צבעוניים ועיתוני ילדים מהשנים הקודמות. נדפדף בהם ונחפש בהם תמונות או כתבות המעידות על שמחה ואושר. (חתונה, יום הולדת, לידת תינוק במשפחה, חברים, נותנים מתנה לאדם יקר ועוד). נגזור ונדביק את התמונות והכתבות בצורה מסודרת על דף קבוצתי גדול (חצי בריסטול). ניתן כותרת לדף שעיצבנו. נציין בפני הילדים שאנו עוסקים בנושא כזה המצריך התנהגות סובלנית ועבודה משותפת באווירה נעימה. נתלה את תוצרי העבודה בחדש וגם נשמור אותם לתערוכה בסיום הקיץ.

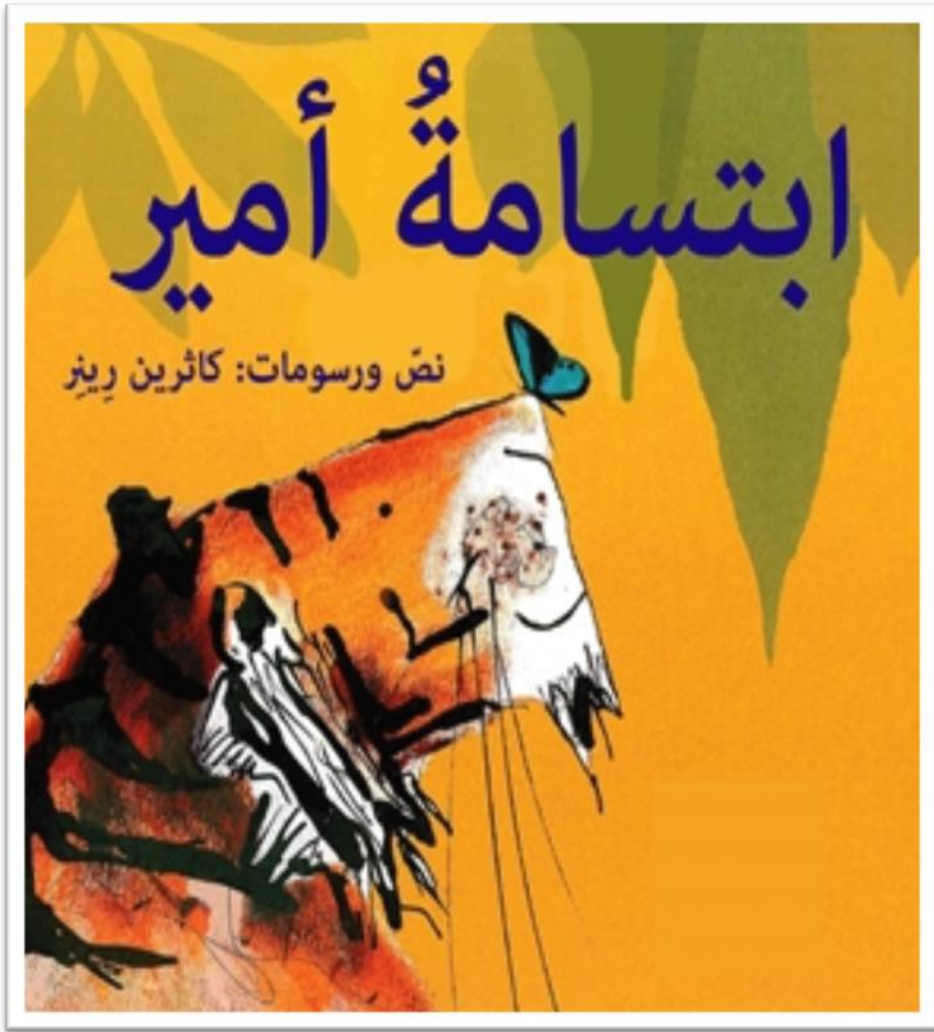
3. לגרום אושר למישהו אחר

נשוחח עם הילדים על כך שיש הרבה אנשים המעוניינים לגרום אושר לאחרים וזה מה שגורם להם אושר.

האם הם מכירים אנשים שמתנדבים כדי לעשות טוב למישהו אחר?
נספר לילדים שיש עמותות שזה העיסוק שלהם למשל עמותת נוער לתת. להקרין את הסרטון בו בני הנוער מדברים על מהי נתינה בשבילים ואיך הם גורמים אושר לאחר.
נשאל את הילדים מה הם יכולים לעשות למען חברים אחרים? או למען בני המשפחה. (למשל לעזור להורים, לשמור על האחים הקטנים, לכתוב פתק קטן ובו ברכה ליום נעים, להתחלק במה שיש לי ואין למישהו אחר, לקרא סיפור לחבר אחר, לבקר ולשמח מישהו חולה ועוד).
נאסוף את דברי הילדים נכתוב אותם ונעודד אותם לעשות מה שאמרו.

אפשר להקרין לילדים את התמונות הללו ולשוחח איתם על מה שהילדים בתמונות עושים. מי השמח – מי שעושה או מי שמקבל? מה מתוך זה גם אנחנו יכולים לעשות?

הילדים היפים / ד.א.חמד סלימאן

פתיח

ביחידה זו מוצע מגוון רב של פעילויות, והן מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים) ולמה שמעבר לסיפור עצמו. הפעילויות המגוונות נותנות ביטוי לתפיסה, כי חשוב לזמן לילדים חוויה נעימה ומיוחדת – להפליג עם הסיפורים בקיץ.

אנו ממליצים

לבחור מתוך כלל הפעילויות את המתאימות ביותר.
משך זמן הפעילות לספר זה יהיה שני מפגשים של שעה וחצי.

תעודת זהות לספר

- א. שם הספר: "أجمل الأطفال" – הילדים היפים
- ב. המחבר/ת: ד.א.חמד סלימאן
- ג. המאייר/ת: אימן חטיב
- ד. התאמה לשכבת גיל: א-ב
- ה. שנת הוצאה: 2010
- ו. קלסיקה / ספרות עכשווית: ספרות עכשווית
- ז. היבטים חזותיים
- מלל: טקסט קצר, אותיות גדולות וניקוד מלא
- איורים: איורים צבעוניים
- ח. ציוד ועזרים נדרשים לפעילויות: מראה לכל ילד, דפים, כלי כתיבה, טושים, צבעים, בריסטול, קישוטים, דבק, מספריים, כרטיסים למשחק זיכרון, צבע גואש שחור לטביעת אצבעות
- ט. היערכות מוקדמת: כל ילד יביא תמונה שלו להכנת תעודת זהות אישית

תוכן

א. תקציר:

זהו סיפורו של ילד שכל יום הסתכל על עצמו במראה ושאל עצמו: האם אני הילד הכי יפה בעולם? הילד הסתכל גם בחבריו בתקווה שיקבל מהם את היופי שיש להם – עיניהם היפות, פיהם היפה הלחיים, השיער האף... 'אם יהיו לי כל האיברים היפים האלה, חשב לעצמו הילד, האם אהיה היפה ביותר בעולם? נהפוך את הדף ונראה במראה את הילד הכי יפה.
הספר "הילדים היפים" הוא הזמנה יפה לילד ולנו להסתכל במראה ולראות את "הגוף" ו"הנשמה" ולחגוג את מה שאנו רואים.

ב. נושאים מרכזיים:

קבלה עצמית, זהות, מיוחד וייחודי, תכונות חיצוניות, תכונות פנימיות, שונות.

ג. דגשים:

תכונות חיצוניות ותכונות פנימיות.

ערכים ורעיונות

א. היופי נמצא בכל אחד מאתנו. צריך להסתכל ולגלות אותו.

ב. היופי החיצוני אינו בהכרח הדבר החשוב.

הצעות לפעילויות

א. פעילויות טרום קריאה:

1. נחלק לכל ילד מראה קטנה ונזמין את הילדים להתבונן בה. נשאל מה הם רואים? הילדים יתארו את עצמם וייתחשו למספר אלמנטים למשל צבע עיניים, צורת הפה, צורת האף, צבע העור, יש / אין נמשים, אורך שיער ועוד. נזמין את הילדים לספר מה מיוחד בהם. נכתוב את שמות כל חלקי הפנים על כרטיסים וניצור מצב שבו כל הילדים מכירים את שמות כל חלקי הפנים והראש ויודעים כיצד הם נכתבים. נזמין את הילדים לצייר את הדמות שלהם, הנשקפת אליהם במראה.

2. יש דברים שלא רואים – נזמין את הילדים לחשוב ולהזכר בתכונות טובות שלהם: טוב לב, סבלנות, סקרנות, יכולת התמדה, רצון לעזור, עליזות, שובבות ועוד. כל ילד יספר על תכונה אחת שלו, תכונה פנימית, שאי אפשר לראות, ויתן דוגמה לאותה תכונה למשל ילד שאוהב לעזור יספר למי עזר ובמה. נזמין את הילדים, כל אחד בתורו להציג את התכונה הטובה שלו ואת הדוגמה. שאר הילדים ינסו לזהות את מה שהוצג.

ב. קריאה:

1. נציע לילדים לשבת במעגל ולהאזין לסיפור. בתום הקריאה נחכה ונקשיב לתגובות ספונטניות שייאמרו על ידי הילדים.

2. נקרא את הסיפור פעם נוספת. ניתן לילדים ספרים כך שיוכלו לעקוב ואף להשתתף בקריאה של חלקים מתוך הסיפור. נזמין את הילדים שירצו בכך לקחת חלק בהצגת הטקסט המסופר.

ג. פעילויות סביב הטקסט:

1. שיחה – על מי מסופר בסיפור, מה מיוחד בילד הזה, איך הוא נראה בעינינו בתחילת הסיפור ואיך בסופו?
2. שאלות - נניח שהייתם פגשים את הילד הזה, מה הייתם שואלים אותו? נכתוב את השאלות על פסי נייר ונתלה אותם על הקיר. לילדים צעירים אפשר לתת את פסי הנייר עם מילות השאלה ולבקש מהם להמשיך. הנה כמה דוגמאות:

מתי _____ ?
איפה _____ ?
למה _____ ?
מה _____ ?

3. מי אני ומה אני? ניתן לכל ילד דף ובו התחלות של משפטים. נקרא יחד את המשפטים וכל ילד ישלים בצורה הכי ברורה שהוא יכול. הנה דף ובו משפטים לדוגמה. אפשר כמובן להשתמש בחלק מהמשפטים או להחליפם במשפטים אחרים:

<p>מי אני ומה אני?</p> <p>* אני גר ב _____.</p> <p>* המאכל שאני אוהב מאוד לאכול הוא _____.</p> <p>אם תתנו לי לשחק ב _____, אשמח מאוד. *</p> <p>* הכי אני אוהב את יום _____ כי _____.</p> <p>* אם הייתי בעל חיים, הייתי _____.</p> <p>* כשאהיה גדול אני רוצה להיות _____.</p>

אחרי שהילדים יסיימו את הכתיבה, נאסוף את הדפים, נערבב אותם ונערוך חידון בקבוצה: המדריכה תקרא את מה שכתב ילד מסוים וכל הילדים יצטרכו לגלות מי כתב את הדברים האלה.

4. נעבוד על המילה "יפה". נחפש מלים דומות למילה יפה – נאה, טוב למראה. נזמין את הילדים לצאת לחצר ולחפש דברים יפים: אבן יפה, עלה יפה, פרח יפה, ועוד. את הדברים היפים הם ידביקו על דף ויוסיפו דברים יפים בציור.

5. נעבוד עם הילדים על הפכים המתאימים לסיפור:

יפה – מכוער

פנימי – חיצוני

שמח – עצוב

מדוכא – מעודד

נחפש הפכים נוספים בסיפור. ניזכר בהפכים נוספים שאנו מכירים ונבנה מהם משחק זכרון ונשחק בו.

אפשר לתת לילדים משחק זיכרון מוכן ואפשר להכין אותו יחד עם הילדים: ניתן להם כרטיסים ריקים, הילדים יכתבו את ההפכים וישחקו.

הנה דוגמאות לכרטיסים למשחק הזיכרון:

יפה	מכוער
עצוב	שמח
צוחק	בוכה
עולה	יורד
פנימי	חיצוני
נקי	מלוכלך
לוקח	נותן
ישן	ער
פותח	סוגר
זורע	קוצר

כדי להעלות את רמת הקושי, אפשר להכין את משחק הזיכרון כאשר כתובים בו משפטים שלמים. הנה דוגמה:

איברהים חשב שהציור שלו מכוער .	איברהים צייר ציור יפה
אני קורא סיפור שמח	קראתי סיפור עצוב
כשאנחנו משתעממים אז לפעמים אנחנו בוכים	לפעמים אנחנו מספרים בדיחות וצוחקים
בשביל לצאת מהבית שלי לרחוב צריך לרדת במדרגות	מי שרוצה להגיע לבית שלי, עולה במדרגות
יש צבע אחר המתאים לקיר חיצוני	צבענו את הבית בצבע המתאים לקיר פנימי
לפני שניקיתי את החדר שלי, הוא היה מלוכלך	עכשיו החדר שלי נקי
הספרנית נותנת למוסה ספרים עם תמונות יפות	מוסה לוקח את הספרים והולך לספריה
אבא שלי ער משעה מוקדמת בבוקר	בלילה אחי ישן
אחותי סוגרת את המגרה שיש בה הרבה אוצרות	יש לי מפתח ואני פותח את דלת הבית
בקיץ אחרי שהחיטה צמחה סנאא קוצרת אותה	סנאא זורעת חיטה בשדה

אפשר להכין משחק זיכרון שההפכים שבו יהיו מצוירים.

הנה דוגמה שמח-עצוב

פעילויות להרחבה והעשרה

1. משחק "המלך אמר"
נשחק עם הילדים במשחק "המלך אמר". אחד הילדים יהיה ה"מלך" וכל הילדים עומדים מולו.
המלך אומר משפט הכולל אברי גוף והילדים צריכים לעשות מה שאמר. למשל:
המלך אמר לעצום עיניים.
המלך אמר לעמוד על רגל אחת
המלך אמר להרים יד ימין.

כאשר בכוונה המלך לא אמר את המילים "המלך אמר" לפני ההנחיה, לא מבצעים את מה שאמר. מי שביצע - יוצא מהמשחק.
מי שנשאר אחרון הוא הופך להיות המלך בתור הבא.

2. לימוד השיר של דתיה בן דור "אני נשאר אני"

נאזין לשיר ונצפה בסרטון – [אני נשאר אני](#)

נמצא הפכים בשיר.

נחלק לילדים דף ובו מילות השיר ונקרא אותו (נקשיב לקריאת המדריכה, נקרא יחד במקהלה, נקרא בתפקידים לפי בתים)

אני תמיד נשאר אני / דתיה בן דור

לפעמים אני כינור ולפעמים - תופים. לפעמים אני קייצי ולפעמים - חורפי. לפעמים אני עצלן ולפעמים חרוץ, לפעמים אני מתוק ולפעמים - חמוץ.	לפעמים אני עצוב ולפעמים - שמח. לפעמים אני זוכר ולפעמים - שוכח. לפעמים אני שבע לפעמים - רעב, לפעמים אני כועס ולפעמים - אוהב.
אבל אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני!	אבל אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני!
לפעמים אני חכם ולפעמים - טיפשי. לפעמים אני ראשון ולפעמים שלישי. לפעמים אני תופס ולפעמים - תפוס, לפעמים אני ענק ולפעמים - פספוס.	לפעמים אני גדול ולפעמים - קטן. לפעמים אני גיבור ולפעמים - פחדן. לפעמים אני ביחד לפעמים - לבד, לפעמים אני באמצע לפעמים - בצד.
אבל אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני!	אבל אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני תמיד נשאר אני!

נסביר לילדים מהי טביעת אצבעות ונכין צלחת חד פעמית שעליה חתיכת בד או צמר גפן ועליו מעט (!) צבע גואש שחור. כל ילד יטבול את הבהון שלו ויטביע טביעת אצבע בתעודת הזהות האישית.

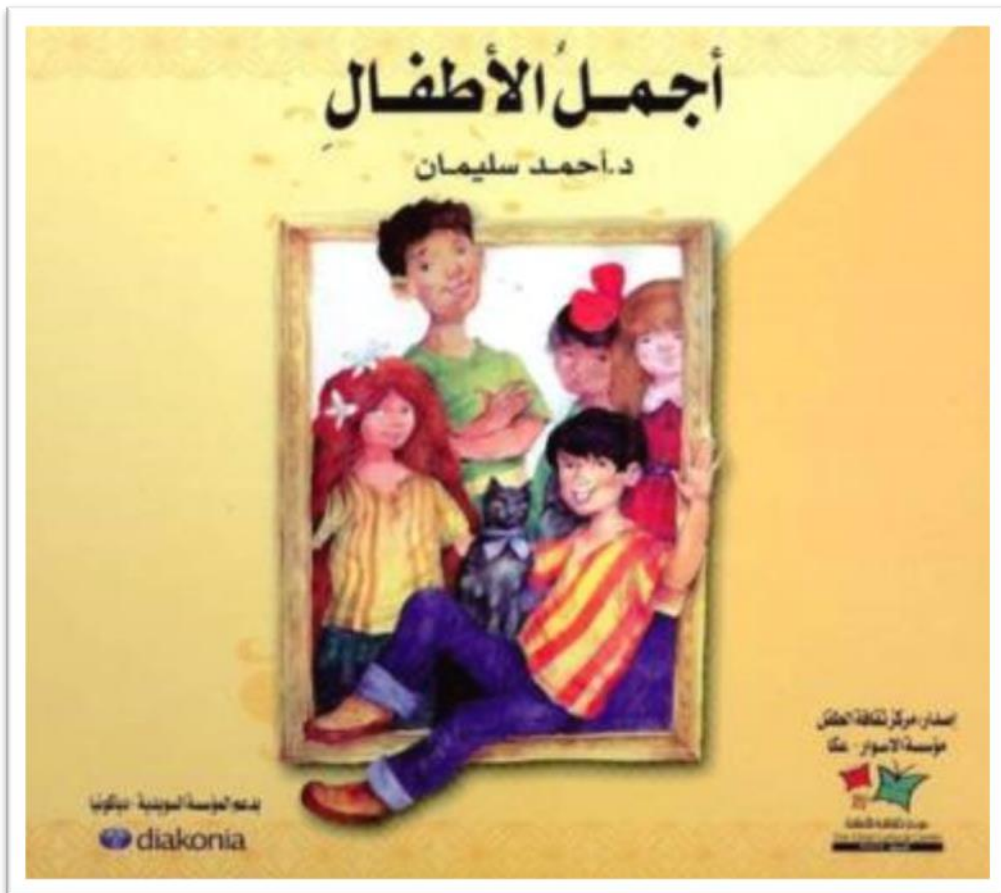

אפשר להכין תעודת זהות גם לבעל חיים שאנחנו אוהבים. נברר לעצמנו מה יהיו הסעיפים של תעודת הזהות ולפי זה נכתוב ונדביק תמונה.

4. קוביות כדורים ומשולש –

נצפה בסרטון. [קישור לסרטון](#)

נשוחח עם הילדים: מהו הסיפור שמספר הסרטון? מי הדמויות, מה מיוחד בהן? נבקש מהילדים לדמיין שהדמויות בסרטון היו יכולות לדבר. מה הן היו אומרות? נניח שהינו יכולים לפגוש את הדמויות שבסרטון, מה היינו שואלים?

דוגמאות לפריסה שבועית

פריסת תוכנית שבועית – 1

שעות פעילות	יום א	יום ב	יום ג	יום ד	יום ה
8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" אני ואתה נשנה את העולם	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" שיר הטלפון - הגשש החיוור	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" שיר הטלפון - הגשש החיוור	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" שיר הטלפון - הגשש החיוור	"נפגשים ביחד" שיר של בוקר שיר הטלפון, אני ואתה נשנה את העולם
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	יום שיא והצגת תוצרים
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" " האחים רייטי"	מפליגים עם סיפורים "אלכסנדר בל"	מפליגים עם סיפורים "אלכסנדר בל"	מפליגים עם סיפורים "אלכסנדר בל"	חגיגת מדע סדנאות ניסויים ושיקויים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	או – סדנת בניית טיסנים
11.45-12.45	פעילות חווייתית ערכית הרצאה סוחפת בנושא: החללית הישראלית הראשונה	פעילות חווייתית ערכית חדר בריחה נייד "האוצר האבוד"	פעילות חווייתית ערכית סדנת טיסנאות /מיפגש אחד או יותר	פעילות חווייתית ערכית "סדנת טריילרים" תיכנון, תסריט וצילום-חיים של פעם	
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה - על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

"שיר של יום"

השיר "אני ואתה" לקוח מהתוכנית "שיר של יום"
<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.
בקישור למורה - ניתן למצוא: מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר.
"שיר הטלפון"- הגשש החיוור (יו טיוב): שיר ישן הממחיש באופן הומוריסטי פעולות ותסכולים
בעקבות הטלפון של פעם, ואת ערך ההתפתחות הטכנולוגית והקדמה.

נשמיע את השירים, נקרין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון. נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חווייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.
חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות
ניתן לשנות את לוח הזמנים במהלך היום בהתאמה לפעילויות הנבחרות.

פריסת תוכנית שבועית - 2

<u>שעות פעילות</u>	<u>יום א</u>	<u>יום ב</u>	<u>יום ג</u>	<u>יום ד</u>	<u>יום ה</u>
8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" המסע לארץ ישראל או - הלוואי	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" המסע לארץ ישראל או - הלוואי	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" לשרוק בחושך או חלומות מתגשמים	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" לשרוק בחושך או חלומות או מתגשמים	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" לשרוק בחושך או חלומות או מתגשמים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" סיאה הילדה מאפריקה הפסקה	"מפליגים עם סיפורים" סיאה הילדה מאפריקה הפסקה	מפליגים עם סיפורים תכף נחזור, קפצנו רגע לאפריקה הפסקה	מפליגים עם סיפורים תכף נחזור, קפצנו רגע לאפריקה הפסקה	מפליגים עם סיפורים תכף נחזור, קפצנו רגע לאפריקה הפסקה
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית ה"בית החדש של שירה" תאטרון מחול בנושא שינוי ומעברים	פעילות חוויתית ערכית "לעוף על אפריקה" סרט מדובב	פעילות חוויתית ערכית "מסכות בעולם" משחקי פנטומימה ומסכות	פעילות חוויתית ערכית "חיות וחוויות" קטעי מחול של חיות בשילוב מוסיקה	פעילות חוויתית ערכית "חיות וחוויות" קטעי מחול של חיות בשילוב מוסיקה
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה - על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

”שיר של יום”

השיר ”המסע לא”י לקוח מהתוכנית ”שיר של יום” .

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.

בקישור למורה - מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר.

השיר ”לשרוק בחושך”- יו טיוב, על הפחד והתקווה לאור.

השיר ”לפעמים חלומות מתגשמים” – יו טיוב, על התקווה להגשמה.

נשמיע את השירים, נקרין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.

נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חווייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.

”מסכות בעולם” – ניתן להפעיל באמצעות הצוות ובהתאם לקנות מבחר מסכות לצביעה .

ניתן לשנות את לוח הזמנים במהלך היום בהתאמה לפעילויות הניבחרות.

פריסת תוכנית שבועית (גם לממ"ד) – 3

<u>שעות פעילות</u>	<u>יום א</u>	<u>יום ב</u>	<u>יום ג</u>	<u>יום ד</u>	<u>יום ה</u>
8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יד ביד"- עוצמת הקבוצה	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יד ביד" או "חברים"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "האורח" הכנסת אורחים	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "האורח"	"נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" הספר - אגדת גשר	מפליגים עם סיפורים הספר - מרק כפתורים	מפליגים עם סיפורים הספר - מרק כפתורים	מפליגים עם סיפורים הספר - מרק כפתורים	יום שיא והצגת תוצרים "עוצמת הקבוצה"
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	יום שיא של משימות, גיבוש ושיתוף פעולה
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית הצגת ילדים: "טובים השניים" או "הענק וגנו"	פעילות חוויתית ערכית האירוח במסורת הבדואית וקריאת סיפור "אגדה בדואית"	פעילות חוויתית ערכית האירוח במסורת הבדואית וקריאת סיפור "אגדה בדואית"	פעילות חוויתית ערכית "כלים קולות" מפגש מוסיקאלי.	
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה - על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

”שיר של יום”

השירים לקוחים מהתוכנית ”שיר של יום”

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.

בקישור למורה - מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר.
נשמיע את השירים, נקריין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.
נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חווייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.
חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות, כדוגמת הקמת אוהל לאירוח בדואי.
ניתן לשנות את לוח הזמנים במהלך היום בהתאמה לפעילויות הניבחרות.

פריסת תוכנית שבועית – 4

שעות פעילות	יום א	יום ב	יום ג	יום ד	יום ה
8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" " המשפחה שלי" חשיבות התא המשפחתי	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "המשפחה שלי"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "תודה"- להודות על הקיים	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "תודה"	"נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" הספר- נואי הילדה מתאילנד	מפליגים עם סיפורים הספר- נואי הילד מתאילנד	מפליגים עם סיפורים הספר- המעיל המופלא של יוסף	מפליגים עם סיפורים הספר- המעיל המופלא של יוסף	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	קרנבל מחזור סדנאות קרקס ירוק בשילוב חומרים ממוחזרים
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית "פעמוני הלב" מופע מוסיקאלי – תרבויות בעולם	פעילות חוויתית ערכית מסכות בעולם- עיצוב ועיטור מסכות	פעילות חוויתית ערכית "תיפוף ירוק" סדנת תיפוף מכילים ממוחזרים	פעילות חוויתית ערכית סדנת יצירה- פסלים ותכשיטים מעיסת נייר	או שוק קח-תן
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו :
דברי פתיחה- על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום"

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.

בקישור למורה - מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר.
נשמיע את השירים, נקריין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.
נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חווייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.
חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות:

מסכות בעולם - ברכישה מוקדמת של מגוון מסכות לצביעה ועיצוב.

שוק קח תן- הילדים יביאו חפצים שונים כדוגמת ספרים, משחקים ועוד פריטים במצב טוב.
החפצים ימוינו, ויתומחרו בסכומים של 1-6 ₪.
הילדים יתבקשו להביא סכום מוגבל של כסף, ויירכשו פריטים (10-15 ₪).
סכום הכסף ישמש לרכישה מושכלת למען הילדים.

ניתן לשנות את לוח הזמנים במהלך היום בהתאמה לפעילויות הניבחרות.

<u>שעות פעילות</u>	<u>יום א</u>	<u>יום ב</u>	<u>יום ג</u>	<u>יום ד</u>	<u>יום ה</u>
--------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "תודה"- להודות על הקיים	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים באמצע הדרך"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "תודה"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים באמצע הדרך"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים באמצע הדרך"
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" הספר- המעיל המופלא של יוסף	מפליגים עם סיפורים הספר- בוקר טוב גדליהו	מפליגים עם סיפורים הספר- המעיל המופלא של יוסף	מפליגים עם סיפורים הספר- בוקר טוב גדליהו	מפליגים עם סיפורים הספר- בוקר טוב גדליהו
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה
11.45-12.45	פעילות חווייתית ערכית "סיפורי בדים" מופע מחול בעקבות מחזור	פעילות חווייתית ערכית "תיפוף ירוק" סדנת תיפוף מכילים ממוחזרים	פעילות חווייתית ערכית יציאה לפארק איילון/חירייה, ע"ש אריאל שרון	פעילות חווייתית ערכית "מקפלים חווייה"-סדנת אוריגמי	פעילות חווייתית ערכית "מקפלים חווייה"-סדנת אוריגמי
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום

פריסת תוכנית שבועית (גם לממ"ד) – 5

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה - על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום"

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.

בקישור למורה - מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר.
נשמיע את השירים, נקרין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.

נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חוייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.
חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות

פריסת תוכנית שבועית (למגזר הערבי) – 6

<u>שעות פעילות</u>	<u>יום א</u>	<u>יום ב</u>	<u>יום ג</u>	<u>יום ד</u>	<u>יום ה</u>
--------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" שיר בערבית על הערך תודה על הקיים	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" שיר בערבית על הערך תודה על הקיים	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" שיר בערבית על עזרת החברים	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" שיר בערבית על הערך תודה על הקיים	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" שיר בערבית על הערך תודה על הקיים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" הספר- "החיוך של אמיר"	מפליגים עם סיפורים הספר- "החיוך של אמיר"	מפליגים עם סיפורים הספר- "החיוך של אמיר"	מפליגים עם סיפורים הספר- "החיוך של אמיר"	מפליגים עם סיפורים הספר- "החיוך של אמיר"
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה
11.45-12.45	פעילות חווייתית ערכית "סדנת צילום חווייתית" יצירת קליפ בטכניקות שונות	פעילות חווייתית ערכית "תיפוף ירוק" סדנת תיפוף מכילים ממוחזרים	פעילות חווייתית ערכית "סיפורי השראה" ילדים יספרו מה גורם להם אושר ושמחה	פעילות חווייתית ערכית "סיפורי השראה" ילדים יספרו מה גורם להם אושר ושמחה	פעילות חווייתית ערכית "סיפורי השראה" ילדים יספרו מה גורם להם אושר ושמחה
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:

ליווי פדגוגי של תוכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך
הפרוייקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017
הפרוייקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך.

דברי פתיחה - על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר מיוחד/הימנון, ריקוד יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

”שיר של יום”

רצוי לבחור שני שירים בהתאמה לערכי הסיפורים.

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.

נשמיע את השירים, נקרין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.

נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חווייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.

חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות

<u>שעות פעילות</u>	<u>יום א</u>	<u>יום ב</u>	<u>יום ג</u>	<u>יום ד</u>	<u>יום ה</u>
--------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "חברים מכל מיני צבעים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "חברים מכל מיני צבעים"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים באמצע הדרך"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים באמצע הדרך"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים באמצע הדרך"
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" הספר - סיאה הילדה מאפריקה	מפליגים עם סיפורים הספר - גלילי	מפליגים עם סיפורים הספר - גלילי	מפליגים עם סיפורים הספר - גלילי	מפליגים עם סיפורים הספר - גלילי
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית פעילות קריאה רב גילית בספרייה הבית ספרית או הישובית	פעילות חוויתית ערכית עולם ללא המצאות - שדאות ומחנאות - חיים של פעם	פעילות חוויתית ערכית הבית החדש של שירה - תיאטרון מחול על שינוי ומעברים	פעילות חוויתית ערכית הבית החדש של שירה - תיאטרון מחול על שינוי ומעברים	פעילות חוויתית ערכית הבית החדש של שירה - תיאטרון מחול על שינוי ומעברים
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום

פריסת תוכנית שבועית (למגזר הערבי) – 7

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה - על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום"

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.

בקיטור למורה - מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר.
נשמיע את השירים, נקרין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.

נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חווייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.
חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות.

פריסת תוכנית שבועית (למגזר הערבי) – 8

שעות פעילות	יום א	יום ב	יום ג	יום ד	יום ה
8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "	"ניפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" הספר "הילדים היפים"	מפליגים עם סיפורים הספר - "החיוך של אמיר"	מפליגים עם סיפורים הספר - "החיוך של אמיר"	מפליגים עם סיפורים הספר - "החיוך של אמיר"	יום שיא והצגת תוצרים "נוגעים בשמיים"
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	סדנת עיפונים והפרחתם, ככלי להגשמה עצמית
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית סדנת משחקי פנטומימה – כל אחד והייחודיות שבו	פעילות חוויתית ערכית שעשוע מחול - מחול, דמויות והיחסים ביניהם.	פעילות חוויתית ערכית הרצאות השראה של ילדים. או, מרכז מהותי - "הכרת העצמי"	פעילות חוויתית ערכית "מקפלים חוויה"-סדנת אוריגמי	
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה - על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

"שיר של יום"

יש לבחור שירים המתאימים לערכי הספרים. (שני שירים לשבוע זה).

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.

נשמיע את השירים, נקרין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.

נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חווייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.

חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות

פריסת תוכנית שבועית (גם לממ"ד) – 9

שעות פעילות	יום א	יום ב	יום ג	יום ד	יום ה
8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "שיר ישראלי" ייחודיות ואחדות בתרבות היהודית	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" המשפחה שלי" חשיבות ומקור הכוח של התא המשפחתי	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" המשפחה שלי" חשיבות ומקור הכוח של התא המשפחתי	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "שיר של בוקר" "שיר ישראלי"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "שיר של בוקר" "שיר ישראלי"
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" הספר- עלילות הרשלה	מפליגים עם סיפורים הספר-מרק כפתורים	מפליגים עם סיפורים הספר-מרק כפתורים	מפליגים עם סיפורים הספר – מרק כפתורים	יום שיא והצגת תוצרים "קפטין זוקיני"
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	מופע להטוטנות מלווה במוסיקה
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית משחקי פנטומימה ומסיכות – הדמות שמאחורי המסיכה	פעילות חוויתית ערכית שעשועי מחול- יצירה ודמיון- דמויות והיחסים ביניהם.	פעילות חוויתית ערכית שעשועי מחול- יצירה ודמיון- דמויות והיחסים ביניהם.	פעילות חוויתית ערכית "פעמוני הלב" מופע מוסיקאלי על אומץ ותעוזה	או, משחקים של פעם
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

הערות:

"ניפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה- על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
יוגה, היפ-הופ וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

”שיר של יום”

השירים לקוחים מהתוכנית ”שיר של יום”

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור.

ובעיקרם ערכי התרבות היהודית וחשיבות התא המשפחתי, הבאים לידי ביטוי גם בעיירה היהודית.

בקישור למורה - ניתן למצא: מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר. נשמיע את השירים, נקרין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.

נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חווייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.

חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות

פריסת תוכנית שבועית (למגזר החרדי) – 10

שעות פעילות	יום א	יום ב	יום ג	יום ד	יום ה
8.00-8.30 8.30-9.30	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים באמצע הדרך"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים באמצע הדרך"	"ניפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "תודה" או שיר המעלות, תהילים קכ"ו	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "תודה" או שיר המעלות, תהילים קכ"ו	"נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל יום שיא והצגת תוצרים
10.00-11.30	"מפליגים עם סיפורים" הספר - "קיפופודי"	"מפליגים עם סיפורים" הספר - "מביתחון"	"מפליגים עם סיפורים" הספר - "מביתחון"	"מפליגים עם סיפורים" הספר - "מביתחון"	"באבלגולי" מופע ומשחק כדורים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	או- מופע קסמים לציבור הדת/חרדי: קוסם, טלפתיה, אמן חושם
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית תיאטרון - בובות - מופע בובות מעבר לזילון	פעילות חווייתית ערכית חיות וחוויות במחול	פעילות חווייתית ערכית פעילות יצירה - הכנת "סט הבדלה"	פעילות חוויתית ערכית "פעמוני הלב" מופע מוסיקאלי על אומץ ותעוזה	
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

הערות:

"ניפגשים ביחד"
בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למיפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה - על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר
מיוחד/הימנון, ריקוד
וכד'. (בהתאם לכישורי הצוות).

"שיר של יום"
השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום",

<http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>. ובהתאם לתוכן הסיפור

ובעיקרם ערכי ההודייה, תפילות וחלומות.

בקישור למורה - ניתן למצוא: מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר. נשמיע את השירים, נקריין או נחלק דף עם מילות השיר. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.

נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה.

פעילויות חוייתיות ערכיות

ניבחרו מתוך היצע מותאם של מאגר הפעילויות המצורף.

חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות

מאגר פעילויות העשרה מוצעות

מאגר פעילויות בית ספריות וחוץ בית ספריות לבחירה
ניתן לשלב פעילויות העשרה נוספות בהתאמה לתוכן

<u>פעילות/ חוג</u>	<u>תחום</u>	<u>גיל</u>	<u>נושאים</u>
--------------------	-------------	------------	---------------

ליווי פדגוגי של תוכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך
הפרוייקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017
הפרוייקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך.

פעילות/ חוג	תחום	גיל	נושאים
שעשועי מחול	מחול (מתוך השפה הערבית)	א'-ג'	תרבות עולם תהליכי יצירה ויחסים. שעשועי דמיון ויצירת דימויים
דרך השלף- יום גיבוש משימתי	o.d.t	א'-ג'	פעילויות ומשימות קבוצתיות
תיפוף גוף וכלי הקשה ממוחזרים	מוסיקה	א'-ג'	מוסיקה ומיחזור
"נוגעים בשמים"- סדנאות עפיפונים (עפיפונים ככלי להגשמה)	יצירה	א'-ג'	יצירה, הגשמת חלומות
פעילות עפיפונים	יצירה	א'-ג'	אגדות ועובדות על עפיפונים, בניית עפיפונים
"קפטן זוקיני"	קרקס	א'-ג'	מופע להטוטנות, מופע קרקס מלווה במוסיקה
"כלים –קולות" החברים של הקרנף מסביב לעולם	מוסיקה	א'-ג'	הצגת כלים ושיתוף ילדים
חדרי בריחה ניידים	חוגים- העשרה וגיבוש	א'-ג'	חדרי בריחה ניידים מומלצים: "לשחרר את צוציק"- בנושא בע"ח, "20 מי יודע" – ידע עולם על אישים ומקומות.
תיפוף על תופים ממוחזרים- תיפוף ירוק	מוסיקה	א'-ג'	תיפוף על תופים ממוחזרים- מוסיקה ומחזור
פיסול מעיסות נייר	יצירה	א'-ג'	פיסול מעיסת נייר- מיחזור ויצירה
פעילות שדאות ומחנאות	מחנאות	א'-ג'	מחנאות
סדנאות טיסנים ועפיפונים	יצירת עפיפונים וטיסנים	א'-ג'	טיסנאות ועפיפונים- יזמות, המצאות
הדב הירוק	מגוון הפעלות בנושא מיחזור	א'-ג'	מגוון תחומים

<u>פעילות/ חוג</u>	<u>תחום</u>	<u>גיל</u>	<u>נושאים</u>
הרצאה סוחפת	מדע	א' - ג'	החללית הישראלית הראשונה
תנועה בריאותית (למגזר החרדי)	תנועה ומוסיקה	א' - ג'	בריאות
בובות מעבר לזילון (למגזר החרדי)	תאטרון בובות	א' - ג'	דימיון ומשחק
משחקי כדור (למגזר החרדי)		א' - ג'	משחקי חברה, גיבוש ושיתוף פעולה
קסמים לפי חוקים (למגזר החרדי)		א' - ג'	
מופע קוסם טלפתיה ואמן חושי (למגזר החרדי)	קסמים לפי החוקים	א' - ג'	

פעילויות חוץ:

<u>נושאים</u>	<u>תחום</u>	<u>גיל</u>	<u>פעילות/ חוג</u>
---------------	-------------	------------	--------------------

טובים השניים - הצגת ילדים	תיאטרון	א'ג'	תיאטרון אורנה פורת
פארק אריאל שרון		א'ג'	מיחזור
מרכז מהותי- הכרת העצמי התמודדות עם פחד	התפתחות אישית	א'ג'	התפתחות אישית
חוג אורגמי	יצירה	א'ג'	אורגמי ישראל
מוסיקה - כל העולם קצב		א'ג'	מפגש מוסיקלי המדגים שימושים בקצב וכלי הקשה במקומות שונים ברחבי העולם
הבית החדש של שירה	מחול	א'ג'	
חיות וחוויות במחול	מחול	א'ג'	
הענק וגנו	תיאטרון	א'ג'	
ד"ר מולקולה	מופע קסמי מדע	א'ג'	מדע, גילויים והמצאות
להטוטנות בשילוב חומרים בשימוש חוזר	קרקס	א'ג'	להטוטנות ומחזור
סדנאות קולנוע		א'ג'	קולנוע, מוסיקה ואנימציה.
משחקי פנטומימה ומסכות		א'ג'	תיאטרון ופעילות סובבת עולם.
מופעי מחול- תאטרון- להקת המחול הקיבוצית: "דירה להשכיר"	מחול - תאטרון	א'ג'	ההצגה "דירה להשכיר" עיסוק בנושא שכנות.
מגוון הפעלות בנושא מיחזור	מגוון תחומים	א'ג'	מגוון הפעלות בנושא מיחזור

**** כל ההפעלות הינן בגדר המלצה בלבד!**